

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Filip Tobolka

**Vnitřní kontrolní působnost dozorčí rady
společnosti s ručením omezeným a oprávnění
jejích členů**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Petr Tomášek, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 30. 04. 2024

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 218.271 znaků včetně mezer.

Filip Tobolka

V Jemnici dne 30. 4. 2024

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval především vedoucímu mé diplomové práce JUDr. Petru Tomáškoví, Ph.D. za věnovaný čas, cenné rady a připomínky a za trpělivý a vstřícný přístup. Poděkování patří rovněž mé rodině a přátelům za neuvěřitelnou trpělivost a podporu po celou dobu studia.

Obsah

Úvod	6
1. Úprava postavení dozorčí rady v s.r.o. a její působnosti.....	9
1.1. Právní úprava postavení a působnosti dozorčí rady s.r.o.	9
1.2. Působnost dozorčí rady s.r.o.	10
2. Obecné otázky vnitřní kontrolní působnosti dozorčí rady	13
2.1. Rozsah a zaměření kontrolní působnosti dozorčí rady.....	14
2.1.1. Rozsah zákonného vymezení.....	14
2.1.2. Zaměření kontrolní činnosti.....	15
2.2. Intenzita kontrolní činnosti	18
2.3. Úprava procesu kontrolní činnosti	20
2.4. Kolektivní výkon působnosti a možnost horizontální delegace.....	22
2.4.1. Horizontální delegace	24
2.4.2. Možnost individuální kontroly založená společenskou smlouvou	27
2.5. Ochrana kontrolní působnosti dozorčí rady a zákaz pokynů	29
2.5.1. Kogentnost kontrolní působnosti	29
2.5.2. Zákaz pokynů do kontrolní činnosti	30
3. Zjištění skutkového stavu.....	32
3.1. Právo na informace od jednatelů společnosti.....	33
3.2. Právo nahlížet do dokladů společnosti.....	37
3.2.1. Specifikace věcného rozsahu nahlížení	38
3.2.2. Nahlížení do dokladů v rámci podnikatelského seskupení.....	39
3.2.3. Osoby oprávněné k výkonu nahlížení oprávnění.....	41
3.2.4. Limity zpřístupnění dokladů společnosti.....	43
3.3. Účast na valné hromadě	44
3.4. Limity práva na informace a možnost jeho omezení	46
4. Hodnocení zjištěného skutkového stavu	49
4.1. Přibrání odborníka.....	49
4.2. Kritéria hodnocení skutkového stavu.....	50
4.2.1. Zákonnost	50
4.2.2. Účelnost a hospodárnost	52
5. Výsledky kontrolní činnosti	56
5.1. Projednání výsledků dozorčí radou.....	56

5.2. Informování o výsledcích kontroly	57
5.2.1. Informační povinnost vůči valné hromadě	57
5.2.2. Informační povinnost vůči jednatelům	60
5.3. Oprávnění dozorčí rady z hlediska nápravy	61
5.3.1. Nápravná opatření ve vztahu k jednatelům	61
5.3.2. Nápravná opatření ve vztahu k valné hromadě.....	65
5.3.3. Svolání valné hromady dozorčí radou	66
6. Speciální kontrolní působnost dozorčí rady	70
6.1. Předběžná kontrolní působnost	70
6.1.1. Předběžný souhlas s právním jednáním.....	70
6.1.2. Zákaz právního jednání.....	74
6.2. Zvláštní retrospektivní přezkum	75
6.2.1. Přezkum účetnictví a účetní závěrky	75
6.2.2. Přezkum zprávy o vztazích	77
6.3. Působnost dozorčí rady z hlediska řešení konfliktů zájmů	78
6.3.1. Oprávnění pozastavit výkon funkce člena voleného orgánu	79
6.3.2. Oprávnění zakázat uzavření smlouvy	81
Závěr.....	83
Seznam zkratk	86
Seznam použitých zdrojů	88
Název diplomové práce v českém jazyce, abstrakt v českém jazyce a klíčová slova v českém jazyce.....	96
Název diplomové práce v anglickém jazyce, abstrakt v anglickém jazyce a klíčová slova v anglickém jazyce	97

Úvod

Společnost s ručením omezeným je zákonem o obchodních korporacích řazena mezi kapitálové společnosti (§ 1 odst. 2 z.o.k.). V její úpravě se však nacházejí i mnohé prvky osobních společností, pročež se o ní hovoří jako o společnosti smíšené.¹ Její smíšená povaha se projevuje například tím, že významnou roli v kontrole činnosti společnosti sehrávají samotní společníci prostřednictvím rozsáhlého kontrolního oprávnění (§ 155 z.o.k.). Rostoucí složitost orientace v obchodním prostředí způsobená zejména zvýšenou regulací, digitalizací a enviromentalními a sociálními tématy ovšem stále více zvyšuje nároky na rozsah, kvalitu a odbornost kontroly činnosti společnosti. Možným způsobem, jakým lze uvedených kritérií dohledu dosáhnout, je zřízení profesionálního kontrolního orgánu společnosti – dozorčí rady.

Dozorčí rada je v platné právní úpravě společnosti s ručením omezeným koncipována v zásadě jako orgán fakultativní a její zřízení je převážně ponecháno na vůli společníků, kteří tak činí úpravou ve společenské smlouvě (§ 201 odst. 1 z.o.k.). Speciální právní úprava však v určitých případech ukládá dozorčí radu zřídit povinně, patrně z důvodů zvýšení profesionality v řízení a kontrole společností. Jako příklad lze uvést zákon o podnikání na kapitálovém trhu,² zákon o přeměnách obchodních společností³ či energetický zákon.⁴ Podmíněná obligatornost dozorčí rady není v našem právním řádu ostatně ničím novým⁵ a lze se s ní setkat i v jiných právních úpravách, kde je často povinnost zřídit dozorčí radu vázána na počet společníků či výši základního kapitálu.⁶ Jako vhodný nástroj kontroly může dozorčí rada fungovat ve společnostech s vyšším počtem společníků, společnostech s velkým obratem nebo s širokým a odborným předmětem činnosti. Její zřízení lze taktéž zvážit ve společnostech zřizovaných veřejnými institucemi či obcemi (například v servisních společnostech), kde mohou napomáhat snížit politický vliv na jejich činnost a zvýšit profesionalitu při plnění úkolů ve veřejném zájmu.⁷

---

¹ HAVEL, Bohumil. Chiméra neproniknutelnosti obchodního vedení ve společnosti s ručením omezeným (?). *Obchodněprávní revue*. 2019, č. 6, s. 153.

² Ustanovení § 6 odst. 1 písm. j), § 38 odst. 1 písm. j) zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

³ Ustanovení § 215 odst. 2 a 3 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Ustanovení § 58b odst. 3 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Ustanovení § 29 zákona č. 58/1906 Ř. z., o společnostech s obmezeným ručením.

⁶ V německé právní úpravě § 52 odst. 1 dGmbHG; v rakouské právní úpravě § 29 öGmbHG; v polské právní úpravě čl. 213 § 3 polského zákoníku obchodních společností.

⁷ FILIP, Václav; FYRBACH, David. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. s. 435.

Ačkoliv se tedy v určitých případech jeví zřízení dozorčí rady ve společnosti s ručením omezeným jako vhodné (a v některých případech je to povinné), nebylo jí dosud v tuzemské odborné literatuře věnováno příliš prostoru. Rozhodl jsem se proto téma dozorčí rady společnosti s ručením omezeným zpracovat v předkládané diplomové práci. Vzhledem k rozsáhlosti a množství otázek s dozorčí radou spojených se zaměřím pouze na konkrétní, avšak stěžejní oblast její činnosti, totiž vnitřní kontrolní působnost.

Cílem práce je poskytnout ucelený přehled o vnitřní kontrolní působnosti dozorčí rady společnosti s ručením omezeným, jak z hlediska rozsahu a zaměření kontrolní činnosti, tak z hlediska jejího průběhu. V souvislosti s průběhem kontrolní činnosti rovněž vymezím stěžejní oprávnění, kterými je dozorčí rada k výkonu působnosti vybavena a objasním podmínky, za nichž je (resp. její členové) oprávněna jich využít.

Systematicky je předkládaná práce členěna do šesti kapitol. První kapitola se ve stručnosti věnuje právní úpravě působnosti dozorčí rady společnosti s ručením omezeným a jejímu vztahu k úpravě v poměrech akciové společnosti. Dále je pozornost věnována samotné působnosti dozorčí rady, respektive jejímu základnímu členění z hlediska časového a z hlediska jejího projevu vně či uvnitř společnosti.

Druhá kapitola je zaměřena na obecné otázky spojené s vnitřní kontrolní působností, zejména se soustředí na otázku, na co, v jakém rozsahu a s jakou intenzitou se dozorčí rada při výkonu své působnosti zaměřuje. Vedle uvedeného se kapitola věnuje i otázce výkonu kontrolní působnosti s ohledem na kolektivní povahu dozorčí rady, možnou procesní úpravu v interních předpisech společnosti a zákonné limity, jimiž je kontrolní působnost dozorčí rady chráněna.

Třetí až pátá kapitola se poté postupně zabývá jednotlivými fázemi kontrolní činnosti od zjišťování skutkového stavu, přes jeho hodnocení až po nakládání s výsledky kontroly. V kapitolách věnovaných jednotlivým fázím jsou rozebrány rovněž konkrétní oprávnění, jež dozorčí radě slouží k naplnění cílů kontroly a smyslu její existence. Pozornost je tak věnována například právu dozorčí rady nahlížet do dokladů společnosti, právu jejích členů na informace, ale i jeho limitům.

Šestá kapitola se zaměřuje na některé dílčí specifické oblasti kontrolní činnosti, konkrétně preventivní kontrole, retrospektivnímu přezkumu specifických dokladů a působnosti dozorčí rady z hlediska řešení konfliktů zájmů.

Při zpracování předkládané práce jsem vycházel především z textů českých právních předpisů a z relevantních rozhodnutí českých soudů. Podstatným zdrojem informací byla rovněž komentářová literatura (především k zákonu o obchodních korporacích, obchodnímu zákoníku

a občanskému zákoníku), odborné publikace zaměřené na téma obchodních korporací (zejména na společnost s ručením omezeným) a učebnice obchodního práva. Neméně významné pro mne byly rovněž příspěvky ve sbornících a články v odborných periodikách. Vzhledem k podobnosti tuzemské a německé právní úpravy působnosti dozorčí rady jsem mnohé závěry rovněž porovnával se zahraniční odbornou (zejména komentářovou) literaturou, případně se závěry vyplývajícími ze zahraničních monografií a odborných článků.

Stěžejními metodami užitými při zpracování práce jsou metody deskriptivní, analytická, syntetická, výběrová literární rešerše a ve vztahu k zahraniční úpravě a doktríně též částečně metoda komparativní. Z hlediska právního výkladu jsou užity především standardní výkladové metody, a to výklad jazykový, logický a systematický. Při práci se zahraniční právní úpravou, jakož i odbornou literaturou se diplomová práce opírá rovněž částečně o metodu komparativního právního výkladu.

Text diplomové práce vychází z právního stavu účinného ke dni 30. 4. 2024.

1. Úprava postavení dozorčí rady v s.r.o. a její působnosti

1.1. Právní úprava postavení a působnosti dozorčí rady

Dozorčí rada je orgánem spojeným převážně s akciovou společností s dualistickým systémem řízení. Patrně z tohoto důvodu byla zákonodárcem právní úprava dozorčí rady akciové společnosti pojata značně širěji.⁸ Vyjma obecných ustanovení o orgánech právnických osob (§ 151 až § 167 o.z.) a obchodních korporací (§ 44 až § 69 z.o.k.) je samotná působnost dozorčí rady ve společnosti s ručením omezeným obsažena v jediném ustanovení § 201 z.o.k., čímž zákonodárce ponechává značný prostor pro detailnější úpravu ve společenské smlouvě. Tou se činnost dozorčí rady bude v praxi řídit nejčastěji.⁹

Pro případ, že by některé otázky působnosti dozorčí rady společnosti s ručením omezeným byly ve společenské smlouvě opomenuty, zařadil zákonodárce novelou zákona o obchodních korporacích účinnou od 1.1.2021 do právní úpravy ustanovení § 201 odst. 5 z.o.k., ve kterém odkazuje na *obdobné* užití taxativně vyjmenovaných ustanovení upravujících působnost a fungování dozorčí rady akciové společnosti. *Obdobné* užití ustanovení znamená, že se toto ustanovení vztahuje na vymezené právní vztahy v plném rozsahu.¹⁰ Ustanovení, na něž § 201 odst. 5 z.o.k. odkazuje, je ovšem nutno vnímat jako podpůrná. Rozsah, v jakém se užití, bude záviset na případné úpravě ve společenské smlouvě, neboť zákonodárce explicitně stanovuje dispozitivitu tohoto ustanovení. Je proto nutné počítat s možností se od zákonných ustanovení odchýlit.¹¹

Pro úplnost doplňuji, že se srovnatelným řešením vymezení působnosti dozorčí rady společnosti s ručením omezeným odkazem na úpravu akciové společnosti se lze setkat i v zahraničních právních řádech. Jako příklad lze uvést německou¹² či švýcarskou¹³ právní úpravu. Naproti tomu rakouský zákonodárce zvolil odlišnou koncepci a oblast působnosti dozorčí rady společnosti s ručením omezeným upravuje samostatně a nezávisle na úpravě akciové společnosti (srov. § 29 až 33 öGmbHG, zejména pak § 30j a 30k öGmbHG).

---

⁸ Srov. zejména ustanovení § 201 z.o.k. pro dozorčí radu společnosti s ručením omezeným a § 446 až 455 z.o.k. pro dozorčí radu akciové společnosti.

⁹ PRAVDOVÁ, Markéta; JOSKOVÁ, Lucie; DVORÁKOVÁ, Eva. *Nová společnost s ručením omezeným: právo - účetnictví - daně*. 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2021. s. 236.

¹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 6. 2007, sp. zn. 21 Cdo 612/2006; dále též ČESKO. Vláda: *Usnesení č. 481/2023, Legislativní pravidla vlády, znění účinné od 29.6.2023*.

¹¹ POKORNÁ, Jarmila. In: LASÁK, Jan; DĚDIČ, Jan; POKORNÁ, Jarmila; ČÁP, Zdeněk a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. s. 1003.

¹² Ustanovení § 52 dGmbHG odkazuje na obdobné využití dAktG.

¹³ Článek 818 švýcarského závazkového zákoníku.

Obsahově vychází právní úprava působnosti dozorčí rady do značné míry z úpravy předchozí. Ostatně i důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích odkazuje na historickou úpravu (např. z období tzv. první republiky) jako na jeden z inspiračních zdrojů při rekodifikaci soukromého práva.¹⁴ Při výkladu platné právní úpravy lze tak v určitých ohledech vycházet z judikatorních a doktrinárních závěrů učiněných v poměrech úpravy předchozí.

1.2. Působnost dozorčí rady

Stejně jako další orgány obchodních korporací je dozorčí rada nadána určitou působností vymezenou zákonem či vnitřními předpisy. Působností se rozumí okruh otázek, které je orgán společnosti oprávněn projednávat, případně o nich rozhodovat.¹⁵

Dozorčí rada je tradičním kontrolním orgánem obchodních společností (§ 44 odst. 2 z.o.k.). Z hlediska jejího zařazení v organizační struktuře společnosti ji proto lze označit jako interní kontrolní nástroj¹⁶ organizační povahy.¹⁷ V počátcích byla dozorčí rada chápána spíše jako zástupce společníků či akcionářů, který měl ve společnosti hájit jejich zájmy. Tato koncepce však byla v souvislosti s rychlým tržním a hospodářským rozvojem postupně opouštěna, neboť schopnosti akcionářů či společníků již často nestačily k dostatečně kvalifikované kontrole profesionalizovaných statutárních orgánů.¹⁸ V moderní právní úpravě se již jedná o specializovaný orgán, jehož hlavním úkolem je kontrola, dohled a průběžné sledování činnosti společnosti.¹⁹

Působnost dozorčí rady je zejména vnitřní, tedy projevující se převážně uvnitř společnosti. Vnitřní působnost lze chápat i v užším slova smyslu, jako organizaci a fungování dozorčí rady samotné,²⁰ ovšem v této práci bude dále vnitřní působnost chápána v kontextu celé společnosti. Vnitřní povaha působnosti dozorčí rady je dána jejím postavením v organizační struktuře i kontrolní úlohou v rámci společnosti. Jejím opakem je vnější působnost, kterou zpravidla

---

¹⁴ Srov. ČESKO. Vláda: *Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, č. 90/2012 Dz, § 138-157.

¹⁵ LASÁK, Jan; DĚDIČ, Jan. *Právo kapitálových obchodních společností. Přehled judikatury s komentářem. 1. díl.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2010. s. 18.

¹⁶ Ohledně dělby kontrolních nástrojů společnosti viz např. BRÄNDLE, Udo C.; NOLL, Jürgen. Public law: The Power of Monitoring. Online. *German Law Journal*. B.m.: Cambridge University Press, 2004, vol. 5, no. 11, s. 1351 a násl. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/S2071832200013274>. [cit. 2023-12-03].

¹⁷ LASÁK, Jan. *Kontrola řízení a správy akciové společnosti a postavení dozorčí rady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023, s. 33.

¹⁸ RADA, Ivan. *Dozorčí rada obchodních společností*. Praha: Linde, 2008, s. 19.

¹⁹ FILIPOVIĆ, Mario; JURČEVIĆ, Rebeka; KARIN, Ivan. Role of Management, Supervisory Board and General Assembly of Credit Institution in Corporate Governance. Online. *Transactions on Maritime Science*. Split, Croatia, 2023, vol. 12, no 1, s. 6. Dostupné z: <https://doi.org/10.7225/toms.v12.n01.011>. [cit. 2023-12-03].

²⁰ RADA, Ivan, op. cit. sub 18, s. 116.

chápeme jako působnost, jejíž výkon se určitým způsobem projevuje mimo společnost. Typickým příkladem vnější působnosti je zástupčí oprávnění statutárního orgánu, který je nadán schopností zastupovat společnost navenek. Takovým oprávněním dozorčí rada nedisponuje, přesto však omezenou vnější působnost má. Materializuje se v oprávnění členů dozorčí rady domáhat se u soudu vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady (§ 191 z.o.k.)²¹ a v právu zastupovat společnost ve sporech o náhradu újmy dle § 159 z.o.k.²²

Z časového hlediska je výkon působnosti dozorčí rady zaměřen spíše retrospektivně,²³ tedy následně přezkoumává činnost jednatelů a společnosti, tuto činnost hodnotí a z případných zjištění vyvozuje odpovídající důsledky. Výkonem retrospektivní působnosti tak dochází ke kontrole již uskutečněných aktivit jednatelů a společnosti. Retrospektivní kontrolní působnosti bude věnována převážná část práce.

V souvislosti se stále komplikovanějším obchodním prostředím se však těžiště práce dozorčí rady více přesouvá k poradenství a konzultační činnosti vůči statutárnímu orgánu. Smysl kontroly hospodaření společností již není vnímán pouze jako odhalování minulých chyb, ale spíše jako prevence vzniku chyb budoucích.²⁴ Do popředí se tak postupně dostává i preventivní kontrolní působnost dozorčí rady. Ta může spočívat jednak v notifikační povinnosti jiných orgánů společnosti ve vztahu k vymezeným plánovaným jednáním (zejména statutárního), či přímo nutnost souhlasu dozorčí rady k nim. V souvislosti s uvedeným je tak dozorčí rada v německé doktríně chápána nikoliv pouze jako reaktivní kontrolor již učiněných jednání statutárního orgánu, ale spíše jako spolutvůrce budoucnosti společnosti, či partner pro dialog a poradní hlas statutárního orgánu.²⁵ Obdobnou roli přisuzuje dozorčí radě i Kodex správy a řízení společnosti ČR z roku

---

²¹ Obecně k neplatnosti usnesení valné hromady např. ŠUK, Petr. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana; HAVEL, Bohumil; CILEČEK, Filip; KUHN, Petr; ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 482-502; k aktivní legitimaci členů dozorčí rady např. PRZECZEK, Michal. Aktivní legitimace k podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. *Obchodněprávní revue*, 2023, č. 3, s. 169-173; k účastenství člena dozorčí rady v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady např. PELIKÁN, Robert; MRÁZKOVÁ, Tereza. Účastenství v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. *Právní rozhledy*, 2021, č. 6, s. 191-197.

²² Podrobněji k derivativním žalobám viz např. LASÁK, Jan. Tahle země není pro slabý: vstupní hypotézy minimálního využití derivativních žalob. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 3, s. 77-80; příp. LASÁK, Jan. Ve jménu korporace: derivativní žaloby vůči členům statutárního orgánu. *Obchodněprávní revue*, 2010, č. 3, s. 74-81.

²³ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Jan a kol. *Obchodní společnosti a družstva. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 332.

²⁴ TÜNGLER, Grit. Anglo-American Board of Directors and the German Supervisory Board - Marionettes in a Puppet Theatre of Corporate Governance or Efficient Controlling Devices. Online. *Bond Law Review*, 2000, vol. 12, no. 2, s. 232. Dostupné z: <https://doi.org/10.53300/001c.5364>. [cit. dne. 2024-03-18].

²⁵ LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A. *Rechte und Pflichten des Aufsichtsrats*. Seventh edition. Köln, Germany: Otto Schmidt KG, Verlag, 2020, s. 55-57, marg. č. 103.

2018, jenž v kapitole 7 představuje doporučení stran vzájemné spolupráce mezi představenstvem a dozorčí radou.²⁶

Na pomyslném pomezí mezi preventivní a retrospektivní kontrolou pak stojí působnost dozorčí rady v oblasti řešení konfliktu zájmů. Je-li ve společnosti s ručením omezeným zřízena, je v její působnosti přijímat od členů volených orgánů (zejména jednatelů) informace o jejich možném střetu zájmů se zájmy společnosti, preventivně zakázat členovi voleného orgánu uzavření smlouvy, která je v rozporu se zájmy společnosti, případně je dozorčí rada oprávněn při existenci střetu zájmů takovému členovi voleného orgánu dočasně pozastavit výkon funkce (srov. § 54 až 56 z.o.k.; k pozastavení výkonu funkce viz § 54 odst. 4 z.o.k.). Retrospektivně pak může dozorčí rada jednání v možném střetu zájmů přezkoumat, případně uplatnit vůči členovi jednajícímu ve střetu zájmů nárok na náhradu škody takovým jednáním vzniklé.

---

²⁶ CZECH INSTITUTE OF DIRECTORS, DELLOITE. *Kodex správy a řízení společností ČR 2018*. 9/2018. Dostupné z: <https://mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/odborne-studie-a-vyzkumy/2019/kodex-spravy-a-rizeni-spolecnosti-cr-201-34812>. [cit. 2024-03-13].

2. Obecné otázky vnitřní kontrolní působnosti dozorčí rady s.r.o.

Kontrolní činnost je obecně pojímána jako proces zjišťování, zda skutečný stav odpovídá stavu požadovanému. Jedná se o systematické shromažďování a analýzu informací o určitém procesu, systému nebo objektu s cílem ověřit, zda je určitá činnost vykonávána řádně, zda jsou plněny stanovené cíle a úkoly, identifikovat případné chyby, nedostatky a nesrovnalosti, zhodnotit efektivnost a hospodárnost procesů a systémů, případně navrhnout a implementovat nápravná opatření.

Nelze si nepovšimnout, že zákon při popisu a vymezení působnosti dozorčí rady užívá na různých místech pojmy „dozor“ (název samotného orgánu), „kontrola“ (označení orgánu v § 44 odst. 2 z.o.k.) a „dohled“ [§ 201 odst. 2 písm. a) z.o.k.]. S jejich rozlišováním se lze setkat zejména v oblasti správního práva, avšak ani tam doktrína jejich vymezení nepojímá zcela jednotně.²⁷ Důraz na jejich rozlišování lze ojedinele vysledovat v zahraniční odborné literatuře. Například Pietrzak v poměrech polské právní úpravy vymezuje kontrolu dozorčí rady jako oprávnění sledovat činnost kontrolovaného orgánu a žádat od něj informace a vysvětlení, zatímco dohled chápe širěji a jako jeho součást pojímá i oprávnění dozorčí rady přijímat závazná opatření k nápravě.²⁸ S podobným rozlišením jsem se však v tuzemské odborné literatuře vztahující se k dozorčí radě a její působnosti (a celkově v úpravě obchodních korporací) nesetkal.²⁹ Budu-li tedy v této práci dále užívat pojmy „dohled“ a „kontrola,“ pak budou s vědomím výše uvedeného užívány *promiscue*.

Výkon kontrolní působnosti dozorčí rady lze v zásadě rozdělit do tří základních kroků. Jejich detailní podoba a obsah se bude jistě lišit v návaznosti na velikost společnosti či její účel a předmět činnosti. Základní struktura kontroly se však bude v zásadě vždy skládat ze (1) zjištění skutkového stavu, (2) následného hodnocení zjištěných skutečností dle vymezených kritérií a (3) seznámení s výsledky kontroly, případně užití opatření za účelem nápravy zjištěných nedostatků. Těmto jednotlivým krokům budou vzhledem k rozsahu věnovány samostatné části. Před jejich

---

²⁷ Srov. např. VONDRÁČKOVÁ, Pavlína. *Státní dohled nad finanční činností*. Online, disertační práce. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2015. s. 44-94. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/80444/140046220.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. [cit. dne 2024-03-11].

²⁸ PIETRZAK, Marzena. The supervisory board as an instrument of internal corporate governance in a limited liability company. Online. *Business Administration Quarterly / Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie*, 2021, Vol 59(2), s. 62. Dostupné z: <https://doi.org/10.33119/KNoP.2021.59.2.5>. [cit. dne 2024-03-11].

²⁹ Viz například užití pojmů „kontrola představenstva“ a „dohled“ při vymezení působnosti dozorčí rady akciové společnosti in JOSKOVÁ, Lucie. In: ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Ivana a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 468; příp. LASÁK, Jan. In: LASÁK; DĚDIČ; POKORNÁ; ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 1936.

podrobným rozbořem je však nejprve nutné se zabývat obecnými otázkami kontrolní působnosti dozorčí rady, jako jsou její zaměření, intenzita či způsob výkonu kontrolní činnosti.

2.1. Rozsah a zaměření kontrolní působnosti

Základní oblast kontrolní činnosti dozorčí rady společnosti s ručením omezeným je zákonodárcem vymezena jako dohled nad činností jednatelů [§ 201 odst. 2 písm. a) z.o.k.]. Takto strohé a obecné ustanovení však vyvolává hned několik výkladových problémů, zejména stran samotného zaměření kontrolní činnosti, neboť zákonodárce blíže neupravuje, co konkrétně má dozorčí rada v rámci výkonu své působnosti kontrole podrobit.

2.1.1. Rozsah zákonného vymezení kontrolní působnosti

Předně nelze přehlédnout odlišnost v textaci obdobného ustanovení v rámci akciové společnosti. Dozorčí radě akciové společnosti totiž zákon svěřuje mimo dohled nad výkonem působnosti představenstva i dohled nad činností společnosti jako celku (§ 446 odst. 1 z.o.k.). Čistě z textu zákonných ustanovení lze nabýt dojmu, že kontrolní působnost dozorčí rady ve společnosti s ručením omezeným tedy bude užší než v akciové společnosti. V poměrech předchozí obdobné právní úpravy tento závěr dovodil například Rada.³⁰ Stejnému závěru lze přisvědčit i za užití systematického výkladu, neboť pokud by zákonodárce zamýšlel rozsah kontrolní činnosti upravit v obou společnostech obdobně a ve stejném rozsahu, mohl tak učinit prostým odkazem na úpravu v akciové společnosti, jako tomu ostatně činí v jiných případech (§ 201 odst. 5 z.o.k.). Takové řešení je i stran působnosti dozorčí rady zvoleno v německé právní úpravě.³¹

Někteří autoři zastávají názor, že i přes výše uvedené bude dohledu dozorčí rady ve společnosti s ručením omezeným podrobena veškerá činnost společnosti vykonávaná vedle jednatelů i prostřednictvím zaměstnanců a dalších osob.³² Takto široké pojetí by se v zásadě nelišilo od působnosti dozorčí rady akciové společnosti. Další autoři pak sice výslovně citují zákonnou úpravu působnosti dozorčích rad, z rozdílů v textaci ovšem nevyvozují žádné závěry,

---

³⁰ RADA, Ivan, op. cit. sub 18, s. 121.

³¹ Ust. § 52 odst. 1 dGmbHG ve spojení s § 111 odst. 1 dAktG.

³² FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 438; příp. LOCHMANOVÁ, Ludmila. In: ROZEHNAL, Aleš et al. *Obchodní právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 411; nepřímo i POKORNÁ, Jarmila. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 999.

resp. při výkladu o působnosti dozorčí rady společnosti s ručením omezeným zvláštní zřetel užšímu zákonnému vymezení působnosti nevěnují.³³

Sám zákonodárce však na dalších místech zákona kontrolní působnost dozorčí rady rozšiřuje. Jako příklad lze uvést kontrolu souladu usnesení valné hromady se zákonem či společenskou smlouvou. Přiznává-li totiž zákonodárce členům dozorčí rady možnost dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady (§ 191 z.o.k.), pak jistě předpokládá, že napadení platnosti usnesení bude ze strany dozorčí rady předcházet jeho náležitý přezkum. Dalším příkladem budiž rozšíření dohledu na činnost likvidátora v případě likvidace společnosti.³⁴ Domnívám se proto, že kontrolní působnost dozorčí rady společnosti s ručením omezeným je nutné chápat extenzivněji, než jak vyplývá čistě ze znění zákona. Rovněž s ohledem na extenzivní chápání obchodního vedení společnosti, které je jednatelům svěřeno,³⁵ soudím, že kontrole ze strany dozorčí rady bude alespoň zprostředkovaně podléhat činnost celé společnosti.

2.1.2. Zaměření kontrolní činnosti

Primárním předmětem kontrolní činnosti dozorčí rady bude především výkon působnosti jednatelů [§ 201 odst. 2 písm. a) z.o.k.]. Dohledu bude podléhat činnost jak jednotlivých jednatelů, tak celého statutárního orgánu, bude-li postupem podle § 194 odst. 2 z.o.k. více jednatelů tvořit kolektivní orgán. V případě existence kolektivního statutárního orgánu je možné, aby byli jeho jednotliví členové tímto orgánem na základě horizontální delegace (§ 156 odst. 2 o.z.) pověřeni určitou činností či výkonem působnosti ve vymezené oblasti. Za této situace pak bude kontrolní činnosti dozorčí rady podléhat vedle celkové činnosti kolektivního orgánu i výkon činnosti jednotlivých pověřených členů, neboť jsou to oni, kdo fakticky v dané oblasti činnost kontrolovaného orgánu vykonává. Kontrole bude podléhat i plnění povinností vzájemného dohledu členů kolektivního statutárního orgánu mezi sebou, jak jim ukládá zákon.³⁶

---

³³ Srov. např. DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 482–483; příp. ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 531, marg. č. 2.

³⁴ JOSKOVÁ, Lucie. In: JOSKOVÁ, Lucie; PRAVDOVÁ, Markéta; ZACHARDOVÁ, Lenka. *Likvidace obchodních společností*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 110.

³⁵ „(...) obchodním vedením společnosti je organizování a řízení běžné podnikatelské činnosti společnosti, zejména rozhodování o provozu podniku (závodu) společnosti a s tím souvisejících vnitřních záležitostech společnosti, a to bez ohledu na to, zda je vykonává samo představenstvo společnosti, či samostatně představenstvem pověřený člen představenstva anebo třetí osoba.“ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 9. 2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019.

³⁶ LASÁK, Jan. In: LAVICKÝ, Petr. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář (2 svazky)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 587, marg. č. 12.

Kontrola podléhá prakticky jakékoliv rozhodnutí jednatelů a jeho následná realizace v rámci společnosti.³⁷ Dozorčí rada bude přitom přezkoumávat, jaká rozhodnutí jednatelé činí, jakým způsobem je činí a jak je následně realizují. Z hlediska rozhodování jednatelů (ale i členů dalších volených orgánů) se bude dozorčí rada bezpochyby zaměřovat na to, zda je z jejich strany dodržován standard péče řádného hospodáře (§ 159 odst. 1 o.z.). Není předmětem předkládané práce podávat ucelený a vyčerpávající vhled do této problematiky, neboť otázka standardu péče řádného hospodáře jistě vydá na samostatné zpracování a lze odkázat na poměrně rozsáhlé zpracování v odborné literatuře.³⁸ Pro účely této práce a vymezení zaměření kontrolní činnosti postačí shrnout, že dozorčí rada se z hlediska dohledu nad řádným výkonem funkce zaměří na to, zda členové volených orgánů při rozhodování zachovávají věrnost zájmům společnosti (povinnost loajality), zda jednají informovaně, v dobré víře a v obhajitelném zájmu společnosti (povinnost náležité péče konkretizovaná v ust. § 51 odst. 1 z.o.k.).³⁹

Ačkoliv při soudním přezkumu dodržení standardu péče řádného hospodáře v zásadě není posuzována věcná správnost takového rozhodnutí či jednání členů volených orgánů, nýbrž proces jeho přijímání,⁴⁰ soudím, že dohled ze strany dozorčí rady by se neměl omezovat pouze na dodržení zákonného standardu péče. Závěr o jeho dodržení či porušení bude mít jistě vliv na případné uplatnění nároku na náhradu škody (§ 158 a 159 z.o.k.), nicméně dohled ze strany dozorčí rady musí podléhat i věcná správnost činnosti a rozhodování členů volených orgánů. Ačkoliv například jednatelé objektivně neporuší standard péče řádného hospodáře, může mít série jejich věcně špatných rozhodnutí na společnost fatální dopad. Dozorčí rada by tak měla při přezkumu jednoznačně zohledňovat i subjektivní schopnosti členů volených orgánů a v případě nenaplnění předpokládaných cílů společnosti o těchto skutečnostech informovat společníky.

S ohledem na vnitřní a vnější působnost jednatelů bude dohled dozorčí rady zahrnovat vedle přezkumu a hodnocení jejich činností „uvnitř“ společnosti i jednání vyplývající ze zástupčího oprávnění jednatelů směřující navenek.⁴¹

---

³⁷ FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 437.

³⁸ Za všechny například ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 163-177; HAVEL, Bohumil. Synergie péče řádného hospodáře a podnikatelského úsudku. *Právní rozhledy*, 2007, č. 11, s. 413-416; LASÁK, Jan. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana; DĚDIČ, Jan; LASÁK, Jan; PIHERA, Vlastimil; LÁLA, Daniel et al. *Akciové společnosti*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 433-443.

³⁹ ČECH, Petr; ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Praha: Bova Polygon, 2016, s. 158-159.

⁴⁰ Např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 10. 2015, sp. zn. 29 Cdo 3860/2015.

⁴¹ DĚDIČ, Jan. In: DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. Díl 3*. Praha: Polygon, 2002, s. 2455.

Pod činností s externími účinky podrobené kontrole lze podřadit veškerá jednání společnosti vůči třetím osobám či orgánům veřejné moci. Nemusí se přitom vždy nutně jednat pouze o činnost podnikatelskou. Nepodnikatelsky zaměřená činnost společnosti může vyplývat z její povahy (dle § 2 odst. 1 z.o.k. *a contrario* nemusí být společnost s ručením omezeným jakožto kapitálová společnost založena pouze za účelem podnikatelským), případně může jít o vedlejší aktivity nepodnikatelského charakteru (typicky správa vlastního majetku).⁴²

Z hlediska vnitřní činnosti bude podrobena dohledu dozorčí rady nejčastěji hlavní náplň jejich činnosti, to jest její obchodní vedení (§ 195 odst. 1 z.o.k.). Vedle obchodního vedení spadá do působnosti jednatelů povinnost řádného vedení účetnictví (§ 196 z.o.k.), čemuž odpovídá právo a povinnost dozorčí rady dohlížet na to, zda je vedeno v souladu se zákonem a zda podává věrný obraz reality (§ 201 odst. 5 ve spojení s § 447 odst. 1 z.o.k.). Pod dohled dozorčí rady spadá i činnost jednatelů v oblasti zajištění existence a funkčnosti systému monitoringu rizik.⁴³ Kontrole však podléhají i další činnosti jednatelů, které vykonávají jako tzv. zbytkovou působnost statutárního orgánu ve smyslu § 163 o.z.

Dozorčí radě rovněž přísluší dohlížet nad činností jednatelů vůči zaměstnancům, případně vůči odborovým organizacím (působí-li v rámci společnosti), neboť i tato problematika spadá jako součást obchodního vedení společnosti do působnosti jednatelů.⁴⁴ Pokud jde ovšem o samotnou činnost zaměstnanců společnosti, pak se domnívám, že tato sama o sobě přímé kontrole ze strany dozorčí rady v zásadě nepodléhá. Dozorčí radu totiž chápu jako orgán, jehož úkolem není dohled nad jednotlivými aktivitami, které se v rámci společnosti odehrají, ale spíše kontrola činnosti jednatelů a společnosti jako celku,⁴⁵ kontrola strategického řízení, nastavení jednotlivých procesů apod. To ovšem neplatí bezvýjimečně. Lze si představit, že dozorčí rada podrobí své kontrole aktivity zaměstnanců, kteří vykonávají působnost, kterou jednatelé delegovali na nižší úroveň v rámci organizačního řízení společnosti. Spíše než o kontrolu samotného výkonu této působnosti však půjde o dohled nad přípustností takové delegace, nad vhodností osoby pověřené výkonem delegované působnosti, případně nad zajištěním dostatečných kontrolních mechanismů.⁴⁶

---

⁴² LASÁK, Jan. In: ŠTENGLOVÁ, DĚDIČ, LASÁK, PIHERA, LÁLA et al., op. cit. sub 38, s. 559, marg. č. 1915.

⁴³ LIEDER, Jon. The German Supervisory Board on Its Way to Professionalism. Online. *German Law Journal*. 2010, Vol. 11, s. 119. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/S2071832200018472>. [cit. dne 2024-02-02].

⁴⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 10. 2015, sp. zn. 29 Cdo 250/2015.

⁴⁵ VUTT, Andres; VUTT, Margit. Duties and Liability of the Members of the Supervisory Board of Limited Companies in Estonia. Online. *Juridica International*, 2017, vol. 26, s. 69. Dostupné z: <https://doi.org/10.12697/JI.2017.26.07>. [cit. dne 2024-02-11].

⁴⁶ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 127.

Obecně pojaté zákonné vymezení kontrolní působnosti ponechává poměrně široký prostor pro případnou konkretizaci zaměření kontroly ve společenské smlouvě. Bez takové úpravy je v zásadě ponecháno na dozorčí radě a jejím uvážení, jakým způsobem bude kontrolní působnost vykonávat, případně vůči jakým oblastem činnosti jednatelů bude svoji pozornost zejména směřovat.⁴⁷

2.2. Intenzita kontrolní činnosti dozorčí rady

Členové dozorčí rady v souladu s povinností výkonu funkce s péčí řádného hospodáře neodpovídají za výsledek své činnosti, ale za řádný výkon své funkce.⁴⁸ Pro případné posouzení, zda její členové stanovený standard péče dodrželi, je nezbytné zodpovědět i otázku, zda svoji působnost vykonávali v dostatečné intenzitě. Hovořím-li o intenzitě, mám na mysli zejména frekvenci kontrolní činnosti, její hloubku a detailnost. Zákon však tuto intenzitu nestanovuje a společností tak ponechává široký prostor pro vlastní interní úpravu. Taková úprava může být obsažena přímo ve společenské smlouvě, případně v jednacím řádu dozorčí rady či v zásadách schválených valnou hromadou (§ 201 odst. 5 ve spojení s § 446 odst. 2 z.o.k.). Interní úprava společnosti však nesmí nepřipustně zasahovat do kontrolní činnosti dozorčí rady a zároveň by měla být obecná a nedotýkat se konkrétních případů.⁴⁹

V případě neexistence bližší úpravy v interních předpisech pak bude v zásadě na dozorčí radě s jakou intenzitou bude svoji kontrolní působnost vykonávat.⁵⁰ Nesmí se však v žádném případě jednat o činnost ledabylou, nepravdělnou či nahodilou, neboť takový výkon funkce by byl v rozporu s péčí řádného hospodáře.⁵¹

V praxi bude nutné přistupovat ke stanovení míry intenzity kontrolní činnosti individuálně s ohledem na konkrétní společnost a přizpůsobit rozsah a frekvenci kontroly jejím aktuálním potřebám. Mezi klíčové faktory ovlivňující intenzitu přezkumu patří zejména (1) hospodářská situace společnosti (míra kontroly ve společnosti se špatnou hospodářskou situací bude nutně vyšší, než ve společnosti, které se dlouhodobě stabilně daří),⁵² (2) velikost společnosti či (3)

---

⁴⁷ V poměrech německé úpravy dozorčí rady akciové společnosti s obdobným obecným vymezením kontrolní působnosti dozorčí rady shodně SIEPELT, Stefan; PÜTZ Lasse. Die Compliance-Verantwortung des Aufsichtsrats. CCZ, 2018, s. 80-81.

⁴⁸ ČECH, Petr; ŠUK, Petr, op. cit. sub 39, s. 159; z judikatury např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 10. 2019, sp. zn. 27 Cdo 5003/2017-II; příp. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 4. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2363/2011.

⁴⁹ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 946.

⁵⁰ DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 685.

⁵¹ DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 33, s. 482.

⁵² FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 439.

rizikovitost odvětví, ve kterém daná společnost působí.⁵³ Domnívám se, že v situaci, kdy společnost plní své plány z hlediska ziskovosti, růstu či technologického vývoje a neobjevují se přitom indicie ukazující na možné nedostatky v činnosti jednatelů či porušení jejich povinností, postačí, pokud kontrolní činnost dozorčí rady bude sestávat v zásadě z obecné kontroly pravidelných přehledů o činnosti společnosti poskytovaných na vyžádání jednatelů, resp. z namátkových kontrol.⁵⁴

Jako ilustraci individualizace hloubky a detailnosti kontroly lze použít větší společnost s řádově stovkami zaměstnanců a zavedeným *compliance systémem*. Ten lze charakterizovat jako program sloužící k ochraně zájmů obchodní společnosti a k prevenci sankčních a jiných negativních dopadů spojených s jejich porušením. Často se přitom bude jednat vedle pravidel vyplývajících z veřejnoprávních předpisů i o společnostmi vnitřně nastavené autoregulační principy.⁵⁵ Ačkoliv institucionální odpovědnost za řádné nastavení *compliance systému* ve společnosti leží primárně na jednatelích, dozorčí rada nese tomu odpovídající povinnost dostatečné kontroly jednatelů z hlediska plnění tohoto cíle. Tato kontrola bude v zásadě obecná a systémová. V případě, že dozorčí rada v rámci systémové kontroly odhalí nedostatky, bude její povinností podrobit systém detailnější kontrole. V té se dozorčí rada zaměří zejména na to, zda *compliance systém* odpovídá rizikovitosti situace, v níž se společnost nachází, zda je systém skutečně funkční, zda jsou v rámci systému jednotlivá porušení hlášena a řešena včas, eventuálně zda jednatelé reagují na vzniklé problémy dostatečně efektivně a rychle.⁵⁶ Ve velké společnosti by ostatně nebylo prakticky možné systematicky kontrolovat každou jednotlivost. Čím menší společnost naopak bude, tím konkrétněji se kontrola ze strany dozorčí rady zaměří.

Zostřená a detailní kontrola je dále na místě ve chvíli, kdy dozorčí rada dojde k závěru, že informace poskytované jí jednateli jsou nejasné, neúplné či nesprávné, nebo pokud existují věrohodné náznaky pochybení jednatelů při výkonu jejich působnosti.⁵⁷ Zcela jistě pak bude povinností dozorčí rady provést detailní a hloubkovou kontrolu v případě, kdy by výkon působnosti jednatelů (včetně již bývalých) mohl zakládat jejich odpovědnost za způsobenou újmu. Tento závěr lze dovodit i z odpovídajícího oprávnění dozorčí rady uplatňovat nároky společnosti vůči jednatelům (§ 158 a 159 z.o.k.). K provedení hloubkové kontroly pak postačí i relativně nízká míra podezření.⁵⁸ Soudím, že dozorčí rada v zásadě nemá možnost volby, zda detailnější kontrolu

---

⁵³ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 137.

⁵⁴ VUTT, Andres; VUTT, Margit, op. cit. sub 45, s. 69-70.

⁵⁵ Blíže ke *compliance* např. HURYCHOVÁ, Klára; SÝKORA, Michal. *Compliance programy (nejen) v České republice*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 304 s.

⁵⁶ SIEPELT, Stefan; PÜTZ, Lasse, op. cit. sub 47, s. 78-80.

⁵⁷ VUTT, Andres; VUTT, Margit, op. cit. sub 45, s. 70.

⁵⁸ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 137.

provede, či nikoliv. Vycházím z předpokladu, že má-li dozorčí rada vykonávat svoji funkci s péčí řádného hospodáře (a tedy informovaně⁵⁹), je nezbytné se každým podezřením náležitě zabývat a získat co nejvíce informací pro řádné posouzení, zda, případně v jaké výši, vzniklý nárok uplatnit.

Potřebnost zintenzivnění činnosti dozorčí rady a hlubší a detailnější kontroly je nutné dovodit i v situacích, kdy se hospodářské výsledky společnosti nevyvíjejí dle očekávání, společnost se nachází ve špatné ekonomické situaci (například jí hrozí úpadek), či získá-li dozorčí rada informace o nedostacích ve vnitřní činnosti společnosti, například prostřednictvím interního *whistleblowingu*.

Pod pojmem zintenzivnění kontroly ve výše uvedených případech si lze jako konkrétní opatření představit častější zasedání dozorčí rady, aktivnější komunikaci mezi jejími členy prostřednictvím komunikačních technologií, pravidelnější komunikaci s jednatelem (včetně častějšího předkládání zpráv o řešení nastalé situace ze strany jednatele), zvýšenou frekvenci vlastního dohledu nad prováděnými kroky ze strany jednatele apod.⁶⁰

2.3. Úprava procesu kontrolní činnosti

Samotný proces kontrolní činnosti zákon neupravuje, v žádném případě by však neměla být nekoordinovaná či nahodilá. Soudím, že je vhodné zakotvit alespoň dílčí úpravu ve společenské smlouvě. Ta by se měla soustředit především na koordinaci mezi orgány společnosti a na vzájemná práva a povinnosti dozorčí rady a dalších orgánů (zpravidla jednatele), zejména co se týče informační povinnosti těchto orgánů ve vztahu k dozorčí radě.

Zcela konkrétní proces kontroly je možné dále upravit usnesením valné hromady v podobě zásad činnosti dozorčí rady (§ 201 odst. 5 ve spojení s § 446 odst. 2 z.o.k.). Zákonodárce navázal na předchozí právní úpravu, která rovněž umožňovala valné hromadě korigovat kontrolní činnost dozorčí rady skrze vytyčené zásady.⁶¹ Zásadami se přitom rozumí obecná pravidla stanovená valnou hromadou pro výkon kontrolní působnosti dozorčí rady. Od zcela konkrétních pokynů se zásady odlišují právě v míře obecnosti, neboť dozorčí radě dávají určitý prostor pro vlastní uvážení, jakým způsobem naplňování těchto zásad dosáhnout.⁶²

⁵⁹ LASÁK, Jan. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit. sub 23, s. 130.

⁶⁰ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 138.

⁶¹ Ust. § 138 odst. 2 ve spojení s § 194 odst. 4 zákona č. 513/1991 Sb., obch. z.

⁶² LASÁK, Jan. In: ŠTENGLOVÁ, DĚDIČ, LASÁK, PIHERA, LÁLA et al., op. cit. sub 38, s. 569, marg. č. 1938. Dle Joskové nespočívá odlišení od pokynů v obecnosti, ale zásady chápe jako pravidla vymezující hodnoty, které je nutné respektovat při dosahování účelu společnosti (JOSKOVÁ, Lucie. Zásady a pokyny valné hromady a jejich dopad na odpovědnost členů volených orgánů. *Obchodněprávní revue*, 2022, č. 1, s. 15).

Obsahem zásad činnosti je primárně konkretizace pravidel (práv a povinností orgánů společnosti) vyplývajících ze zákona, či společenské smlouvy. Domnívám se však, že mohou založit i práva a jim odpovídající povinnosti nově, bez přímé vazby na zákon či společenskou smlouvu (například povinnost jednatelů předkládat pravidelně dozorčí radě zprávy o své činnosti), nebudou-li s nimi v rozporu. Valná hromada jako nejvyšší orgán společnosti hierarchicky stojí nad dozorčí radou a představenstvem, z čehož se dle mého názoru podává i její oprávnění v mezích zákona a společenské smlouvy dále upravovat vnitřní poměry společnosti.⁶³ Zákon rovněž umožňuje jednatelům i dozorčí radě neřídit se pouze takovými zásadami, které jsou se zákonem či společenskou smlouvou v rozporu (§ 195 odst. 2, resp. § 201 odst. 5 ve spoj. s § 446 odst. 2 z.o.k.). Pokud tedy zásady vymezí takové povinnosti, jež sice nebudou mít oporu v zákoně či společenské smlouvě, avšak nebudou jim odporovat, je taková úprava dle mého názoru přípustná a pro jednatele a dozorčí radu závazná.

V praxi lze předpokládat, že tyto zásady budou nejčastěji upravovat výkon práva dozorčí rady na informace (pravidelné reporty ze strany jednatelů, nahlížecké oprávnění), pravidla pro komunikaci mezi dozorčí radou a dalšími orgány,⁶⁴ periodicitu prováděných kontrol či například povinnost provádět kontrolu společně s více členy dozorčí rady.⁶⁵ V každém případě musí tyto zásady respektovat zákonné limity a limity nastavené společenskou smlouvou, neboť dozorčí rada má povinnost se řídit pouze těmi zásadami, jež zákonu či společenské smlouvě neodporují (viz výše). Zásady by rovněž neměly omezovat či ztěžovat řádný výkon kontrolní činnosti dozorčí rady. Považuji za praktické a přehledné, aby v případě přijetí těchto zásad valná hromada vytvořila ucelený dokument v podobě kontrolního řádu, do kterého budou vtěleny jak zásady pro činnost dozorčí rady, tak i odpovídající práva a povinnosti ostatních orgánů (zejména jednatelů).

Zásady mají charakter ryze interních pravidel činnosti dozorčí rady (§ 446 odst. 2 věta druhá z.o.k.), z čehož vyplývá, že na jejich základě nemohou třetím osobám vzniknout žádná oprávnění, a to ani v případě jejich porušení ze strany dozorčí rady (či jejích členů). Ostatně ve většině případů už z povahy věci nebude vznik oprávnění třetích osob z těchto zásad přicházet v úvahu (například budou-li upravovat pravidla zasedání dozorčí rady). I pokud budou zasahovat do sféry třetích osob, ani pak jejich porušení nebude takto zasaženou osobu aktivně legitimovat

---

⁶³ HAMPEL, Petr. In: BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 1881. Autor sice konstatuje hierarchickou nadřazenost valné hromady, opačně však konstatuje, že zásady činnosti musí vždy vycházet ze společenské smlouvy, a tedy nebude možné založit jimi nová práva a povinnosti ve společenské smlouvě neupravené.

⁶⁴ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 166-167.

⁶⁵ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK op. cit. sub 21, s. 948, marg. č. 5.

k soudnímu vymáhání splnění povinnosti. Porušení však může mít vliv na případný nárok na náhradu škody, jestliže takovým porušením škoda společnosti či konkrétním osobám vznikne.⁶⁶

Detailní proces kontroly si může dozorčí rada upravit či konkretizovat i sama prostřednictvím vlastních pravidel pro výkon kontrolní činnosti (například ve formě jednacího řádu).⁶⁷ V minulosti bylo pro dozorčí radu přijetí takové úpravy povinné.⁶⁸ Ačkoliv v platné právní úpravě již tato povinnost nefiguruje, považuji nastavení vnitřních pravidel činnosti dozorčí rady přinejmenším za vhodné. Takový jednací řád musí respektovat zákonné limity, společenskou smlouvu, případně i výše zmíněná usnesení valné hromady v podobě zásad činnosti. Přikláním se k názoru, že vlastním jednacím řádem nemůže dozorčí rada ukládat povinnosti jiným orgánům (například uložit jednatelům pravidelnou aktivní informační povinnost či založit členům dozorčí rady právo na účast na poradách a zasedáních jednatelů).⁶⁹ Dozorčí rada totiž není jednatelům nadřizena, a nemůže jim proto jednostranně ukládat povinnosti. Jednací řád bude obsahovat například způsob svolání zasedání, opatření proti nečinnosti, náležitosti pozvánky, lhůty pro doručení, účast dalších osob na zasedání dozorčí rady, průběh zasedání a další podrobnosti.

2.4. Kolektivní výkon působnosti a možnost horizontální delegace

Před účinností novely zákona o obchodních korporacích účinné od 1. 1. 2021 nebylo v zákoně výslovně uvedeno, kolik členů má dozorčí rada mít. Odborná literatura však dovozovala, že z logiky věci by dozorčí rada měla být vždy orgánem kolektivním.⁷⁰ Po zmíněné novele bylo postaveno najisto, že dozorčí rada společnosti s ručením omezeným má v zásadě tři členy, ovšem vzhledem k dispozitivitě tohoto ustanovení (§ 201 odst. 5 ve spojení s § 448 odst. 1 z.o.k.) je možné ji zřídit i jako orgán individuální. V literatuře se lze setkat s polemikou, zda je možné zřídit vícečlennou dozorčí radu jakožto individuální orgán.⁷¹ Většina odborné veřejnosti se však shoduje na tom, že pokud je dozorčí rada vícečlenná, pak se uplatní obecná úprava zakotvená v ustanovení § 152 odst. 1 o.z. a taková rada bude vždy kolektivním orgánem.⁷² S tímto závěrem souhlasím, neboť se domnívám, že kolektivní povaha vícečlenné dozorčí rady se podává ze smyslu celé právní úpravy a je jejím definičním znakem, protože se jedná o úpravu kogentní.

---

⁶⁶ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, r. 167-168.

⁶⁷ FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 439.

⁶⁸ Ust. § 32 odst. 2 zákona č. 58/1906 Ř. z., o společnostech s omezeným ručením.

⁶⁹ Ve vztahu k akciové společnosti viz LASÁK, Jan. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 1943.

⁷⁰ DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 33, s. 481.

⁷¹ Srov. např. POKORNÁ, Jarmila. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 999.

⁷² Tamtéž.

Kontrolní působnost náleží dozorčí radě jako celku. Konkrétní kontrolní akce tak mohou být provedeny pouze na základě kolektivního rozhodnutí, přičemž se může jednat o rozhodnutí přímé či nepřímé.⁷³ Až na výjimky, o kterých bude pojednáno dále (např. § 201 odst. 3 z.o.k.), není samostatné jednání členů přípustné.

Na počátku konkrétní kontrolní akce bude zpravidla usnesení dozorčí rady o provedení kontroly. Ohledně obsahu takového usnesení ani ohledně podmínek, za kterých může být přijato, zákon nic explicitně nestanoví. Není proto nutné, aby dozorčí rada rozhodnutí odůvodňovala (například existujícím podezřením o pochybení jednatelů). Náležitosti rozhodnutí o provedení kontroly však lze odvodit ze skutečnosti, že se jedná o právní jednání, neboť členům dozorčí rady zakládá možnost uskutečnit konkrétní kontrolní činnost a jednatelům ukládá povinnost součinnosti (zejména povinnost informovat a umožnit nahlédnutí do požadovaných dokladů). Uplatní se tak na něj obecná ustanovení o právním jednání. Rozhodnutí tedy musí obsahem a účelem odpovídat zákonu a dobrým mravům (§ 547 o.z.) a být určité a srozumitelné (§ 553 odst. 1 o.z.). Požadavek určitosti však rozhodně nelze vykládat v tom smyslu, že pro účinnost rozhodnutí je nutné vymezit v něm zcela konkrétní právní jednání či rozhodnutí jednatelů (např. konkrétní smlouva). I takové vymezení bude jistě možné. Pro naplnění požadavku určitosti však zcela jistě postačí, bude-li dozorčí radou vymezen předmět kontroly obecněji, avšak nezaměnitelně s jiným (např. všechny kupní smlouvy uzavřené ve vymezeném období, veškerá dokumentace týkající se konkrétního stavebního záměru apod.).

Ač kontrolní působnost vykonává dozorčí rada jako celek, v případě zcela konkrétní kontrolní akce prováděné na základě rozhodnutí dozorčí rady bude zpravidla provedením takové kontroly či její části pověřen jeden nebo více členů dozorčí rady. V ideálním případě bude totiž dozorčí rada pestrá co do odbornosti svých členů a bude vhodné, aby se odborným záležitostem věnovali zejména členové s odpovídající specializací (například kontrolu smluvní dokumentace může obstarat člen s právním vzděláním, zatímco účetní záležitosti prověří člen se specializací v oblasti účetnictví). V případě, že k výslovnému pověření člena (či členů) nedojde, nebude to mít dle mého názoru vliv na možnost dozorčí rady kontrolu provést. Domnívám se, že v takovém případě je nutné vyložit rozhodnutí v tom smyslu, že provést kontrolu je oprávněn každý z členů dozorčí rady samostatně, přičemž ostatní orgány jsou povinny každému z nich při provádění kontroly poskytnout součinnost. Pokud ale k pověření člena konkrétní kontrolní činností dojde, jsou ostatní členové dozorčí rady od okamžiku jeho přijetí tímto rozhodnutím vázáni (§ 45 odst. 5 z.o.k.) a bez nového kolektivního rozhodnutí nebude možné, aby kontrolní akci provedl jiný člen.

---

⁷³ FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit sub 7, s. 439.

Vedle ad hoc rozhodnutí o kontrolní akci a pověření člena jejím provedením je přípustné, aby k pověření došlo i prostřednictvím kontrolního plánu, který dozorčí rada na určité časové období přijme. Obsahem takového kontrolního plánu v tomto případě bude přehled kontrolních akcí s pověřením jednotlivých členů jejich provedením. Přijatý kontrolní plán pak bude sloužit i jako doklad o oprávnění tohoto člena kontrolu provádět a zakládat jeho právo požadovat součinnost od ostatních orgánů společnosti.⁷⁴

Pověřením konkrétního člena provedením kontroly však nemizí kolektivní povaha dozorčí rady, ani kolektivní výkon její působnosti. Dozorčí rada má jakožto kolektivní orgán odpovědnost za výkon své působnosti jako celek.⁷⁵ Z toho lze dovodit i povinnost dozorčí rady kontrolovat řádné provádění kontroly pověřeným členem, seznámit se s výsledky kontrolní činnosti a jejími závěry a společně zjištění z ní vyplývající projednat a rozhodnout, jak bude s výsledky naloženo, případně jaká opatření budou přijata.⁷⁶ Z uvedeného lze rovněž dovodit povinnost pověřeného člena dozorčí rady informovat ostatní členy rady o výsledcích své kontrolní činnosti, neboť bez takového informování by ostatní členové neměli možnost na jeho činnost dohlížet.⁷⁷ Ke stejnému závěru lze dojít i s ohledem na povinnost vykonávat funkci člena dozorčí rady s péčí řádného hospodáře. Jestliže má závěry kontrolní činnosti projednat dozorčí rada jako celek a zákon jí jako celku svěřuje oprávnění k případnému zjednání nápravy, pak z povinnosti loajality a povinnosti jednat v obhajitelném zájmu společnosti vyplývá, že svá zjištění musí pověřený člen dozorčí rady ostatním členům k dalšímu jednání předat. Jedině tak totiž může dozorčí rada plně vykonávat svoji funkci.

2.4.1. Horizontální delegace

Dozorčí rada jako kolektivní orgán zásadně rozhoduje ve sboru (§ 156 odst. 1 o.z.). V zájmu zefektivnění její činnosti však zákon umožňuje, aby byla působnost (resp. její výkon) rozdělena dle oborů mezi jednotlivé členy (§ 156 odst. 2 o.z.). Jedná se o tzv. horizontální

---

⁷⁴ HAMPEL, Petr. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit. sub 63, s. 1883.

⁷⁵ Povinnost dohlížet na činnost pověřených členů kolektivního orgánu dovozuje i judikatura. Analogicky srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2287/2010; rozsudky Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 11. 2023, sp. zn. 27 Cdo 287/2023 (zejména bod 27), ze dne 11. 9. 2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019, příp. ze dne 29. 1. 2020, sp. zn. 27 Cdo 1209/2018 (zejména bod 30).

⁷⁶ Jednou z možností je například svolání valné hromady, které budou výsledky předneseny (§ 183 věta druhá z.o.k.). Toto oprávnění je svěřeno dozorčí radě jako celku.

⁷⁷ LASÁK, Jan. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 1952.

delegaci.⁷⁸ Pokud dojde k horizontální delegaci působnosti dozorčí rady, pak každý její člen jedná v záležitostech spadajících do jemu svěřené oblasti samostatně a rovněž v těchto věcech rozhoduje. Je však důležité zdůraznit, že delegovaný člen orgánu i nadále zůstává jeho součástí a je povinen jednat s péčí řádného hospodáře dle § 159 odst. 1 o.z.⁷⁹

Kontrolní působnost členů dozorčí rady se typicky rozděluje funkčně dle jednotlivých oblastí činnosti, jako je kontrola nad výrobou, obchodem, vedením účetnictví, *compliance programy* a další. Případně mohou být oblasti rozděleny dle jiných kritérií, například dle částí závodu nebo geografických oblastí. Volba typu rozdělení přitom závisí zejména na specifických potřebách a struktuře dané společnosti a v praxi se můžeme setkat i s kombinací různých typů rozdělení.⁸⁰

Zákon výslovně nestanoví formu a způsob, jakým by mělo k horizontální delegaci dojít. Vzhledem k odpovědnosti dozorčí rady za výkon kontrolní působnosti a povinnosti dohledu nad výkonem delegované působnosti se domnívám, že to bude primárně právě dozorčí rada, která sama vlastním rozhodnutím horizontální delegaci založí. Obecná úprava rozdělení dle oborů by však mohla být zakotvena již ve společenské smlouvě (nikoliv však ve vazbě na konkrétní členy dozorčí rady).⁸¹ Přikláním se rovněž k názoru, že v případě takového vymezení ve společenské smlouvě je pak přípustné, aby valná hromada při volbě členů dozorčí rady rovněž přiřadila nově zvolenému členovi obor působnosti již ve společenské smlouvě vymezený. Limitem takového jednání je pak obecně zákaz zasahovat do kontrolní činnosti dozorčí rady tak, že by to fakticky znemožňovalo její výkon.⁸²

Rozhodnutím dozorčí rady o horizontální delegaci nedochází pouze k obecnému pověření člena dozorčí rady k výkonu kontrolní činnosti až poté, co dozorčí rada přijme rozhodnutí o jejím provedení. Horizontální delegaci je dle mého názoru nutné chápat v tom smyslu, že pokud dojde k rozdělení působnosti postupem dle § 156 odst. 2 o.z., pak o otázkách, které pod vymezenou oblast spadají, nerozhoduje dozorčí rada jako kolektivní orgán, nýbrž člen rady, na kterého byl výkon kontroly v dané oblasti delegován. Jinak řečeno, jednotliví členové dozorčí rady vykonávají

---

⁷⁸ JOSKOVÁ, Lucie. Rozdělení působnosti v rámci kolektivního orgánu a jeho dopad na odpovědnost. *Bulletin advokacie*, 2014, č. 7-8, s. 46; lze se setkat i s pojmem *delimitace*, viz PIHERA, Vlastimil. Glosa k problematice tzv. souběhů. *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 6, s. 173.

⁷⁹ LASÁK, Jan. In: LAVICKÝ a kol., op. cit. sub 36, s. 586, marg. č. 8-10.

⁸⁰ JANŮ, Petr. In: PETROV, Jan; VÝTISK, Michal; BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 227, marg. č. 5.

⁸¹ ČECH, Petr; ŠUK, Petr, op. cit. sub 39, s. 112.

⁸² LASÁK, Jan. In: LAVICKÝ a kol., op. cit. sub 36, s. 587, marg. č. 13.

působnost v jim určené oblasti samostatně a jsou oprávněni jednat tak, jak považují za vhodné.⁸³ Sami tedy rozhodují, kdy, případně jakou kontrolu provedou (bez nutnosti předchozího rozhodnutí dozorčí rady).

I přes rozhodnutí o horizontální delegaci je však dle mého názoru možné, aby dozorčí rada *ad hoc* o některé z otázek spadajících pod delegovanou oblast rozhodla kolektivně. Může-li totiž dozorčí rada rozhodnout o delegaci či o jejím zrušení, tím spíše může učinit jednorázový průlom do učiněné delegace a vyhradit si rozhodnutí o některé záležitosti. Stejně tak bude moci rozhodnout dozorčí rada i v případě, že delegovaný člen dozorčí rady o její rozhodnutí požádá.⁸⁴

Horizontální delegace nemá žádný vliv na odpovědnost členů dozorčí rady za řádný výkon kontrolní působnosti a výkon funkce s péčí řádného hospodáře. Delegací dochází pouze k částečné modifikaci této odpovědnosti, přičemž pro odpovědnost členů dozorčí rady při horizontální delegaci se uplatní obdobně pravidla dovozovaná pro vnější delegaci.⁸⁵ Členové dozorčí rady rozhodující o horizontální delegaci mají už při výběru člena, kterému bude určitá oblast svěřena, tzv. odpovědnost za výběr. Tu lze charakterizovat jako povinnost členů rady rozhodovat na základě dostatečných informací a vybrat člena s nejvhodnějšími předpoklady, u něhož nebudou na základě informací pochybnosti o kvalitě a dostatečné pečlivosti výkonu delegované činnosti. Vedle odpovědnosti za výběr jsou rovněž členové dozorčí rady povinni poskytovat delegovanému členovi dostatečnou součinnost pro výkon působnosti ve svěřeném oboru.⁸⁶

Rovněž je nezbytné, aby dozorčí rada nastavila kontrolní mechanismy, jimiž bude na činnost pověřeného člena dohlížet.⁸⁷ Povinnost kontroly výkonu delegované působnosti vyplývá přímo ze zákona (§ 156 odst. 2 o.z.). Není ovšem možné na ostatních členech požadovat zcela detailní a rozsáhlou kontrolu výkonu svěřené oblasti. Tím by totiž *de facto* došlo k popření institutu horizontální delegace, neboť by ostatní členové v podstatě znovu kontrolovali to, co už kontrole podrobil pověřený člen rady. Rovněž pokud by se členové orgánu museli detailně věnovat dohledu nad výkonem činnosti v ostatních oborech, zbylo by jim jen málo času a energie na řádnou správu oboru vlastního.⁸⁸ Ačkoliv tak vzájemná kontrola může bránit efektivní práci, nelze ji zcela

---

⁸³ Shodně pro statutární orgán JOSKOVÁ, Lucie, op. cit. sub 78, s. 48.

⁸⁴ JOSKOVÁ, Lucie, op. cit. sub 78, s. 48.

⁸⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 9. 2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019 (body 29-33).

⁸⁶ ČECH, Petr; ŠUK, Petr, op. cit. sub 39, s. 113; analogicky též např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 3. 2005, sp. zn. 8 Tdo 124/2005, příp. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 1. 2020, sp. zn. 27 Cdo 1209/2018.

⁸⁷ Analogicky usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2287/2010.

⁸⁸ DVOŘÁK, Tomáš. In: ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef a kolektiv. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I (§ 1 až 654)*, Wolters Kluwer, Praha 2014, s. 525-526.

zanedbat. Případné problémy i pouze v jedné oblasti činnosti společnosti se mohou totiž negativně promítnout do celé společnosti.⁸⁹

V odborné literatuře vzbuzuje horizontální delegace určité pochybnosti. Například Dvořák uvádí, že právní úprava horizontální delegace popírá základní princip kolektivních orgánů, kterým je kolektivní rozhodování členů. Svěření výkonu působnosti v určité oblasti za současného trvání na dohledu ostatních členů považuje pro společnost za prakticky nevyužitelné.⁹⁰ Lasák vyjadřuje pochybnosti nad souladem horizontální delegace s výkonem funkce s péčí řádného hospodáře, neboť členové dozorčí rady nemohou z principu naplnit povinnost jednat informovaně, když dopředu nevědí, jakými konkrétními kontrolními akcemi v rámci svěřeného oboru činnosti delegovaného člena rady pověřují. Současně pak upozorňuje, že rozhodnutí o horizontální delegaci by mohlo být posouzeno jako částečná rezignace ostatních členů rady na řádný výkon povinností vyplývajících z funkce člena dozorčí rady, což by bylo v konečném důsledku rovněž možné posoudit jako porušení péče řádného hospodáře.⁹¹

Souhlasím s Dvořákem v tom smyslu, že koncept delegace výkonu části kontrolní působnosti na jednoho z členů rady za současné existence povinnosti ostatních členů s náležitou péčí dohlížet nad tím, zda je tato svěřená část působnosti řádně vykonávána, může být problematický. Dle mého názoru však nelze na výkon dohledu nad svěřenou působností klást přehnané nároky. Je nutné najít balanc mezi příliš detailním dohledem a liknavým přístupem ostatních členů, přičemž míra tohoto dohledu se bude odvíjet od konkrétní situace. Potřebu zvýšené kontroly bude možné dovést v situaci špatných ekonomických výsledků v konkrétním oboru, či v situaci, kdy vzniknou pochybnosti o pravdivosti či úplnosti informací, které pověřený člen ostatním členům poskytuje. Pokud ovšem budou v rámci dozorčí rady vhodně nastaveny mechanismy vzájemné kontroly (např. pravidelné předkládání zpráv ostatním členům), pak může takové rozdělení úkolů vést k větší specializaci a efektivitě v činnosti dozorčí rady.

2.4.2. Možnost individuální kontroly založená společenskou smlouvou

V předchozí části jsem konstatoval, že je možné již ve společenské smlouvě obecně zakotvit horizontální delegaci v rámci dozorčí rady. V tomto kontextu se nabízí otázka, zda by bylo možné ve společenské smlouvě založit individuální možnost kontroly pro každého člena dozorčí rady, tedy bez kolektivního rozhodnutí dozorčí rady o provedení kontroly nebo bez

---

⁸⁹ JOSKOVÁ, Lucie, op. cit. sub 78, s. 48.

⁹⁰ DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 50, s. 646-647.

⁹¹ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 154-155.

rozhodnutí o horizontální delegaci. Zodpovězení této otázky bude do značné míry záviset na tom, zda je kolektivní povaha kontrolní činnosti dozorčí rady kogentní či dispozitivní povahy ve smyslu § 1 odst. 2 o.z.

V poměrech dozorčí rady akciové společnosti dospěl Městský soud v Praze k závěru, že změna stanov valnou hromadou umožňující využívat kontrolní oprávnění členů i bez rozhodnutí dozorčí rady je nicotná, přičemž svůj závěr opřel soud zejména o argumentaci kogentností ust. § 447 odst. 2 z.o.k.⁹² Městský soud uzavřel, že právo dozorčí rady určit, který z jejích členů bude kontrolní oprávnění využívat, spadá mezi práva týkající se postavení osob. Proto je úprava odchylná od zákona nepřípustná.

Již v předchozí části jsem vyslovil domněnku, že vícečlenná dozorčí rada společnosti s ručením omezeným bude vždy kolektivním orgánem. Z povahy funkčního kolektivního orgánu vyplývá jistá koordinace v postupu jeho členů, vzájemná součinnost a společné rozhodování. Pokud by společenská smlouva do tohoto principu zasáhla v tom smyslu, že by umožnila jednotlivým členům v zásadě bez porady s ostatními vykonávat zcela izolovaně kontrolní činnost, popřela by tím zmíněnou kolektivní povahu dozorčí rady. Proto souhlasím s výše nastíněným názorem Městského soudu a domnívám se, že vzhledem k totožnosti povahy dozorčích rad ve společnosti s ručením omezeným a společnosti akciové se uplatní i v poměrech společnosti s ručením omezeným.

I pokud by však praxe nakonec dovodila přípustnost takové úpravy ve společenské smlouvě, pak pochybuji nad jeho praktickým využitím. Aby členové dozorčí rady naplnili povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, museli by i za takové úpravy výrazně koordinovat své kontrolní činnosti a informovat se vzájemně o provedených kontrolních akcích. Bez koordinace a rozdělení úkolů by totiž k naplnění požadavku informovaného výkonu funkce musel každý z členů vlastní kontrolní činností pokrýt kompletní činnost společnosti a jednatelů. I pokud by však k určité koordinaci došlo a členové nadaní individuálním kontrolním oprávněním by se dohodli na rozdělení oblastí, stále by se uplatnila povinnost členů vzájemně dohlížet nad řádným výkonem kontrolní činnosti ostatních členů (viz výše odpovědnost za řádnou kontrolu).⁹³

---

⁹² Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 9. 2015, č.j. 71 Cm 203/2014-82.

⁹³ Shodně LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 156-157.

2.5. Ochrana kontrolní působnosti dozorčí rady a zákaz pokynů

Význam dozorčí rady ve společnosti s ručením omezeným a její postavení jsou do značné míry závislé na vymezení rozsahu její kontrolní působnosti ve společenské smlouvě a na tom, kolik prostoru k výkonu své kontrolní činnosti dostane. Aby mohla dozorčí rada plnit svoji funkci nezávislého kontrolora a garanta řádného fungování společnosti, je potřeba zajistit institucionální ochranu jejího postavení. Zákonodárce tuto ochranu staví jednak na kogentním vymezení základní kontrolní působnosti dozorčí rady a na zákazu udělování pokynů dozorčí radě týkajících se její zákonné povinnosti dohledu nad činností jednatelů (§ 201 odst. 5 ve spojení s § 446 odst. 3 z.o.k.).

2.5.1. Kogentnost kontrolní působnosti

Otázka kogentnosti úpravy kontrolní působnosti dozorčí rady je problematikou diskutovanou v kontextu kogentnosti a dispozitivity statusové úpravy po rekodifikaci soukromého práva.⁹⁴

Část doktríny⁹⁵ na podkladě sjednocujícího stanoviska Nejvyššího soudu⁹⁶ dovozuje, že do statusové otázky patří vymezení jednotlivých orgánů obchodních korporací, jejich působnost, či jejich rozhodování. Lze se setkat i s názory vycházejícími zejména z principu autonomie vůle. Jejich autoři pojmají úpravu tzv. statusové otázky úžeji a podrobují jednotlivá pravidla přezkumu z hlediska smyslu a účelu právní úpravy.⁹⁷

Osobně se kloním spíše k druhému myšlenkovému proudu stavícímu na širokém pojetí autonomie vůle ve vztahu ke společenské smlouvě a případné modifikaci kontrolní působnosti dozorčí rady, zejména pak u dozorčí rady fakultativně zřízené. Je-li totiž zcela na vůli společníků, zda dozorčí radu zřídí, pak by neměli být ani zásadně omezováni v tom, v jakém rozsahu vymezí její působnost. Možnost modifikace však není zcela bezbřehá. Limitem autonomie vůle dle mého

---

⁹⁴ Např. KRÍŽ, Radim. Statusová otázka právní úpravy působnosti valné hromady akciových společností. *Bulletin advokacie*, 2021, č. 10, s. 23-31.; PELIKÁN, Robert. Kogentní a dispozitivní ustanovení v novém zákonu o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2012, č. 9, s. 246-250; příp. ELIÁŠ, Karel. K pojetí dispozitivního práva v občanském zákoníku. *Bulletin advokacie*, 2015, č. 9, s. 13-24.

⁹⁵ DĚDIČ, Jan; LASÁK, Jan. Zvýšení základního kapitálu společnosti s ručením omezeným převzetím vkladové povinnosti v novém hávu: aktuální výkladové otázky. *Obchodněprávní revue*, 2016, č. 4, s. 97-104, poznámka pod čarou č. 1; či MELZER, Filip. Dispozitivní a kogentní normy v novém občanském zákoníku. *Právní rozhledy*, 2013, č. 7, s. 253-260.

⁹⁶ Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 1. 2016, sp. zn. Cpjn 204/2015, bod. I. odst. 3.

⁹⁷ HURYCHOVÁ, Klára. Schvalování odměn členů řídicích orgánů akciových společností. *Obchodněprávní revue*, 2016, č. 11-12, s. 309-311; EICHLEROVÁ, Kateřina, In: BEJČEK, Josef; ŠILHÁN, Josef; VALDHANS, Jan. (eds.) Může být jednatel ustanoven do funkce jinak než valnou hromadou? Dny práva 2015: Část I. Zákonná regulace v. smluvní úprava?. *Brno: Acta Universitatis Brunensis*, 2016, s. 46; příp. HAVEL, Bohumil. Úvahy ke statusovým limitům smluvní podstaty korporace. *Právní obzor*. 2014, 97(4), 379-380.

názoru bude sama podstata dozorčí rady jako kontrolního orgánu, do které nemůže být z hlediska norem upravujících právní postavení osob zasaženo. Nemělo by tak dojít k úplnému vyprázdnění její kontrolní činnosti.⁹⁸

2.5.2. Zákaz pokynů do kontrolní činnosti

V souvislosti se zákonným zákazem udělování pokynů týkajících se kontrolní činnosti dozorčí rady je předně nutné zmínit, že ačkoliv pojem „pokyn“ zákonodárce používá na více místech zákona o obchodních korporacích (srov. § 195 odst. 2, § 435 odst. 3, příp. zmiňovaný § 446 odst. 3 z.o.k.), neuvádí jeho legální definici. V odborné literatuře se tradičně lze setkat s pojetím pokynu jako relativně konkrétního příkazu k určitému jednání, přičemž zde není přílišný prostor pro vlastní úvahu orgánu, jemuž byl pokyn udělen.⁹⁹ Právě obecnost a prostor pro vlastní úvahu odlišuje od sebe pokyny a zásady,¹⁰⁰ kterými může valná hromada v mezích zákona a společenské smlouvy usměrňovat činnost dozorčí rady (§ 201 odst. 5 ve spoj. s § 446 odst. 2 z.o.k.). Dle Joskové však rozdíl mezi pokyny a zásadami neleží v obecnosti, neboť se domnívá, že i pokyny mohou být obecné.¹⁰¹ Následně pak dělí pokyny na konkrétní a koncepční. Konkrétní pokyny dle ní mají podobu relativně určitého příkazu ke konkrétnímu jednání (konání i nekonání). Koncepční pokyny naproti tomu stanovují obecný směr činnosti či určitou úpravu procesní stránky výkonu činnosti.¹⁰² Nelze si nepovšimnout, že uvedené vymezení koncepčních pokynů se výrazně překrývá s většinovým chápáním zásad. Z uvedeného vyplývá, že některé zásady nebude v praxi možné jednoznačně podřadit pod zásady či pokyny. Zákaz udílení pokynů týkajících se zákonné povinnosti kontroly jednatelů je proto dle mého názoru nutné vykládat tak, že není přípustné prostřednictvím jakýchkoliv příkazů zasahovat do působnosti dozorčí rady takovým způsobem, který bude omezovat její základní povinnost – kontrolu činnosti jednatelů.

Zákon o obchodních korporacích omezuje zákaz udělování pokynů na ty, jež zasahují do zákonné působnosti kontroly činnosti jednatelů (§ 201 odst. 5 ve spojení s § 446 odst. 3 z.o.k.). Bude tedy možné připustit pokyny týkající se jiných orgánů společnosti.¹⁰³

⁹⁸ Opačně např. FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 445; příp. DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 33, s. 481. Uvedení autoři dovozují, že je možné působnost dozorčí rady pouze rozšířit, nikoliv však zúžit.

⁹⁹ LASÁK, Jan, op. cit. sub. 29, s. 1946.

¹⁰⁰ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 520, marg. č. 5.

¹⁰¹ JOSKOVÁ, Lucie, op. cit. sub 62, s. 15.

¹⁰² Tamtéž.

¹⁰³ V poměrech úpravy akciové společnosti srov. ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 948, marg. č. 6.

Citované ustanovení nikterak nerozvádí, jakých konkrétních pokynů se zákaz týká. Z hlediska účelu normy dovozují, že zakázané budou zejména ty pokyny, které by kontrolní činnost dozorčí rady zakazovaly, omezovaly či jinak ztěžovaly. Typicky tak nebude možné dozorčí radě zakázat, aby prováděla určitý typ kontroly či nahlížela do vymezených dokumentů. Zákon ovšem takové pokyny neodlišuje od pokynů pozitivních, kterými valná hromada žádá dozorčí radu o aktivní jednání v určité věci. Jako příklad lze uvést žádost valné hromady o kontrolu konkrétního podezřelého obchodního případu, případně specifické oblasti činnosti jednatele. S přihlédnutím k účelu zkoumané normy se domnívám, že takový pokyn bude obecně přípustný, neboť jím nedochází k zásahu do kontrolní činnosti dozorčí rady. Jestliže doktrína většinově připouští tuto možnost v poměrech akciové společnosti,¹⁰⁴ tím spíše by se měl tento závěr uplatnit ve společnosti s ručením omezeným. Každý společník má totiž právo provést určitou kontrolu sám skrze rozsáhlé nahlížecké oprávnění (§ 155 z.o.k.). Bylo by tedy jistě v rozporu se smyslem právní úpravy, aby o provedení takové kontroly nemohli společníci požádat k tomu určený a specializovaný orgán.

Za nepřipustné je nutné označit jakékoliv pokyny týkající se kontrolní činnosti dozorčí rady udělené jednatelem. Právě jeho činnost bude dozorčí radou nejčastěji podrobována kontrole,¹⁰⁵ přičemž pokyny kontrolovaného orgánu stran takové kontroly popírají její smysl.

Dozorčí rada není povinna řídit se takovými zásadami, které by byly v rozporu se zákonem či společenskou smlouvou (§ 201 odst. 5 ve spojení s § 446 odst. 2 z.o.k.), případně pokyny, jež by zasahovaly do její zákonné povinnosti kontroly činnosti jednatelů. Nepřipustnost zásahu do kontrolní činnosti si dle mého názoru může dozorčí rada posoudit sama a není nutné, aby se dovolávala neplatnosti usnesení valné hromady, na jehož základě má dojít k zásahu do činnosti dozorčí rady. Vycházím z dovětky ustanovení § 446 odst. 2 z.o.k., z něhož přímo vyplývá, že dozorčí rada se nepřipustnými zásadami bez dalšího řídit nemusí. Závěr dovozující nutnost konstatování nepřipustnosti zásahu soudem by činil tento dovětek bezpředmětným.

---

¹⁰⁴ Srov. např. ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 948, marg. č. 6; JOSKOVÁ, Lucie, op. cit. sub 62, s. 17-19; příp. LASÁK, Jan. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 1948.

¹⁰⁵ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 948, marg. č. 6.

3. Zjištění skutkového stavu

Na počátku každé kontrolní činnosti je vzhledem ke kolektivní povaze dozorčí rady potřebné kolektivní rozhodnutí o provedení kontrolní činnosti. To může být v případě konkrétní kontroly učiněno *ad hoc*, v případě obecné kontroly činnosti společnosti bude dozorčí rada postupovat zejména na základě schváleného plánu kontrol.¹⁰⁶

Chápeme-li proces kontroly jako posuzování skutečného stavu či chování se stavem žádoucím, pak je v první řadě nepochybně nutné správně zjistit skutkový stav. Řádné provádění kontrolní činnosti předpokládá dostatečnou informovanost členů dozorčí rady o dějích odehrávajících se ve společnosti a o konkrétních záležitostech podrobených kontrole. S požadavkem na přístup členů volených orgánů (včetně dozorčí rady) k přesným, relevantním a včasným informacím za účelem zajištění možnosti plnění svých povinností se lze setkat i v tuzemském Kodexu správy a řízení společnosti 2018.¹⁰⁷

Rozdělení rolí mezi jednatele a dozorčí radu však přirozeně vytváří určitou informační nerovnováhu. Dozorčí rada se totiž v zásadě neúčastní obchodního vedení společnosti, její členové nejsou přítomni při činnosti jednatelů, a proto jsou do značné míry závislí na informacích poskytovaných jednatelem, kteří jsou v informační převaze. K náležitému zjištění skutkového stavu proto vybavuje zákon dozorčí radu rozsáhlými oprávněními, která ve svém souhrnu tvoří právo členů dozorčí rady na informace.

Domnívám se, že právo členů dozorčí rady na informace musí být vykládáno širěji než prosté právo nahlížet do dokladů společnosti [§ 201 odst. 2 písm. b) z.o.k.], které může člen dozorčí rady zásadně vykonat jen na základě předchozího rozhodnutí dozorčí rady. Členové dozorčí rady jsou si v rámci výkonu své funkce rovni, tudíž právo na informace má každý z nich.¹⁰⁸ Žádný z členů by neměl být odepřením informací diskriminován ani jednatelem, ani ostatními členy dozorčí rady. Lasák dokonce dovozuje, že v případě, kdy dochází k znevýhodňování některého z členů dozorčí rady tím, že mu nejsou poskytovány náležité informace, pak má tento člen žalobní právo vůči společnosti na sdělení těchto neposkytnutých informací.¹⁰⁹ V německé právní úpravě je právo každého člena dozorčí rady seznámit se s informacemi poskytovanými jednatelem zdůrazněno výslovným zakotvením v zákoně.¹¹⁰

---

¹⁰⁶ Blíže kapitola 2.4. této práce.

¹⁰⁷ *Kodex správy a řízení společnosti ČR 2018*, op. cit. sub 26.

¹⁰⁸ V poměrech německé právní úpravy viz LIEDER, Jon, op. cit. sub. 43, s. 126.

¹⁰⁹ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 143.

¹¹⁰ Ust. § 52 odst. 1 dGmbHG ve spojení s § 90 odst. 5 dAktG.

Zákon o obchodních korporacích ovšem v zásadě nikterak neupravuje, jakým způsobem by mělo být právo členů dozorčí rady na informace naplňováno (s výjimkou nahlížecího oprávnění dozorčí rady). Lze proto předpokládat zejména bližší úpravu ve vnitřních předpisech společnosti, ať už přímo ve společenské smlouvě, nebo v zásadách činnosti přijatých pro dozorčí radu a jednatele valnou hromadou. Povinnost předat informace dozorčí radě může v určitých případech založit i zvláštní zákonná úprava. Příkladem budiž ustanovení § 21 odst. 5 zákona o auditorech, které stanoví povinnost informovat členy kontrolního orgánu společnosti (dozorčí rady) v případě, zjistí-li auditor skutečnosti svědčící o naplnění skutkové podstaty hospodářského trestného činu.

Hlavním zdrojem informací dozorčí rady pro zjištění skutkového stavu, jak je rozvedeno níže, jsou zejména (1) informace poskytované jednatelem (případně zaměstnanci), (2) výkon nahlížecího oprávnění členů dozorčí rady [§ 201 odst. 2 písm. b) z.o.k.] a (3) účast členů dozorčí rady na valné hromadě. Vedle těchto základních zdrojů však mohou členové dozorčí rady vykonávat i přímou kontrolní činnost spočívající kupříkladu v přepočtu peněz v pokladně společnosti, kontrole stavu zboží na skladě, případně v obhlídce stavu majetku společnosti.¹¹¹

3.1. Právo na informace od jednatelů společnosti

Primárním zdrojem informací dozorčí rady by měli být v první řadě sami jednatele, neboť právě jejich činnost je stěžejním objektem kontrolní činnosti dozorčí rady [§ 201 odst. 1 písm. a) z.o.k.]. Jednatelé by měli mít vzhledem k šíři své působnosti a svému postavení v rámci společnosti k dispozici veškeré informace týkající se společnosti, případně pokud takové informace nemají k dispozici přímo a bezprostředně, mohou si je vzhledem ke svému postavení od příslušných orgánů či zaměstnanců společnosti vyžádat. Současně do působnosti jednatelů spadá nakládání s doklady a záznamy společnosti, pod což lze podřadit i ochranu pro společnost důvěrných informací (včetně interních informací, obchodního tajemství či informací podlehajících dohodě o mlčenlivosti). Jednatelé by tak měli mít přehled o toku informací (zvláště těch důvěrných) a způsob jejich poskytování by s nimi měl být projednán.¹¹² Případný únik citlivých informací k nepovolaným osobám by mohl mít pro společnost fatální dopad.

Jednatelům explicitně ze zákona nevyplývá aktivní informační povinnost vůči dozorčí radě. Čistě v zákonném režimu je tak dozorčí rada odkázána zejména na vlastní kontrolní činnost spočívající jednak ve výkonu rozsáhlého nahlížecího oprávnění [§ 201 odst. 2 písm. b) z.o.k.],

---

¹¹¹ V poměrech akciové společnosti shodně DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 50, s. 685; v poměrech německého práva např. DRYGALA, Tim. In: SCHMIDT, Karsten; LUTTER, Marcus et al. *Aktiengesetz: Kommentar*, Köln: Verlag Dr. Otto Schmidt, 2015. s. 1725-1726, marg. č. 32.

¹¹² FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 440.

případně ve formulování dotazů týkajících se činnosti jednatelů a společnosti. Na tyto dotazy by ovšem mělo být ze strany jednatelů adekvátně reagováno. Je nepochybně v zájmu společnosti, aby dozorčí rada náležitě vykonávala svoji kontrolní působnost, k čemuž jí musí jednatelé v souladu s povinností loajality ke společnosti poskytovat náležitou součinnost, tedy poskytnout jí na vyžádání veškeré informace, které dozorčí rada k výkonu své funkce potřebuje.

Informační povinnost jednatelů vůči dozorčí radě může konkrétněji upravovat společenská smlouva či zásady činnosti schválené valnou hromadou. Již za předchozí právní úpravy se objevovaly názory, že by měl zákonodárce po vzoru německé a francouzské právní úpravy či úpravy evropské společnosti stanovit pro statutární orgán povinnost v pravidelných intervalech předkládat dozorčí radě zprávy o činnosti statutárního orgánu a společnosti, ze kterých by dozorčí rada získávala základní přehled o stavu společnosti a mohla by podle nich lépe a přesněji zaměřovat svoji kontrolní činnost.¹¹³ S uvedeným závěrem se dle mého názoru dá bezezbytku souhlasit i v poměrech platné právní úpravy. Jelikož však zákon takovou povinnost nestanoví, je na místě ji zakotvit alespoň v rámci společenské smlouvy či zásad schválených valnou hromadou. V rámci této úpravy by měla být vymezena jednak frekvence podávání zpráv, jakož i okruh informací, které mají být dozorčí radě pravidelně předkládány.

Vhodným inspiračním zdrojem by mohlo být ustanovení § 90 dAktG, které ukládá v poměrech německé akciové společnosti povinnost představenstvu pravidelně v intervalech stanovených v odst. 2 citovaného ustanovení předkládat dozorčí radě zprávy o ziskovosti společnosti, průběhu podnikání či o významných obchodních aktivitách, které mohou mít vliv na ziskovost nebo likviditu společnosti. V německé společnosti s ručením omezeným se však tato úprava neuplatní.¹¹⁴ V rakouské právní úpravě společnosti s ručením omezeným je pravidelná informační povinnost jednatelů vůči dozorčí radě upravena v celku podrobně. Jednatelé jsou povinni nejméně jednou ročně podat dozorčí radě zprávu o zásadních otázkách budoucí obchodní politiky společnosti, dále nejméně jednou za čtvrtletí podat dozorčí radě zprávu o průběhu hospodaření a o situaci společnosti a srovnání hospodaření s prognózou s výhledem k budoucímu vývoji (§ 28a odst. 1 a 2 öGmbHG). Tyto zprávy se předkládají dozorčí radě písemně a je povinností jednatelů na vyžádání dozorčí rady k nim podat doplňující výklad.

Pravidelné zprávy ze strany jednatelů by dle mého názoru měly obsahovat alespoň základní přehled o činnosti společnosti, jejích hospodářských výsledcích či významných transakcích. Rovněž by se měly alespoň v obecné míře věnovat i interním záležitostem společnosti, jako je

---

¹¹³ RADA, Ivan, op. cit. sub 18, s. 121.

¹¹⁴ Ustanovení § 90 odst. 1 a 2 dAktG upravující aktivní informační povinnost představenstva nejsou uvedeny mezi ustanoveními, která se dle § 52 odst. 1 dGmbHG mají obdobně užít pro společnost s ručením omezeným.

personální politika, informace o funkčnosti *compliance systému* apod. Vedle pravidelných zpráv by měli jednatelé zcela jistě informovat dozorčí radu o mimořádných událostech (např. náhlá změna na trhu). Zprávy by se rovněž neměly zaměřovat pouze na retrospektivní přehled, ale měly by obsahovat i základní plány společnosti, zejména na poli investičním, obchodním či personálním, neboť k činnosti jednatelů nepochybně patří i plánování činnosti společnosti a predikce jejího vývoje, přičemž i tato jejich činnost tak bude spadat pod dohled dozorčí rady.¹¹⁵ Ostatně ve zmiňované německé právní úpravě je povinnost informovat o finančních, investičních a personálních plánech stanovena zákonem výslovně, spolu s povinností vyhodnocovat plnění těchto cílů a zdůvodňovat případné odchylky výsledků od původních plánů.¹¹⁶

Pravidelná informační povinnost jednatelů však v žádném případě neomezuje či nesnižuje odpovědnost dozorčí rady a jejích členů za řádný výkon kontrolní činnosti. I při existenci aktivní informační povinnosti jednatelů bude dozorčí rada nadále povinna aktivně přistupovat k získávání informací o činnosti jednatelů a společnosti a ke kontrole jako takové.¹¹⁷ Pravidelné zprávy jí však mohou umožnit snáze získat přehled o aktuálním stavu společnosti, jejích plánech a hospodářských aktivitách, na základě čehož pak bude dozorčí rada schopna lépe zacílit konkrétnější kontrolní činnost.

Z hlediska obsahu informací, které může dozorčí rada po jednatelích požadovat, zákon v zásadě žádné limity nestanovuje. I přes výše uvedenou vhodnost povědomí o informačním toku v rámci společnosti nemají jednatelé na určité informace výhradní právo. Nesmí tak zásadně před dozorčí radou žádné informace tajit či ukrývat.¹¹⁸ Pokud by tak jednatelé činili, pak je na místě, aby dozorčí rada o této skutečnosti informovala valnou hromadu, která může v krajním případě statutární orgán personálně obměnit. Domnívám se, že ani v případech povinnosti mlčenlivosti vyplývajících pro společnost ze smluvního vztahu nebude dán *a priori* důvod k odmítnutí sdělení chráněné informace. Členové dozorčí rady mají totiž jako členové voleného orgánu (stejně jako jednatelé) povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se v rámci výkonu své

---

¹¹⁵ Obdobně v poměrech německé akciové společnosti srov. RUHWEDEL, Peter. *Aufsichtsratsplanungssysteme: Theoretische Grundlagen und praktische Ausgestaltung in Publikumsaktiengesellschaften*. Bern: Peter Lang International Academic Publishing Group, 2018, s. 52.

¹¹⁶ LINK, Simon. In: WACHTER, Thomas et al. *AktG: Kommentar zum Aktiengesetz*. 3., neu bearb. Aufl. Köln: RWS-Verlag, 2018. s. 575.

¹¹⁷ Obdobně v poměrech předchozí právní úpravy RADA, Ivan, op. cit. sub 18, s. 121.

¹¹⁸ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 141 a tam uvedené odkazy na zahraniční komentářovou literaturu.

funkce seznámili.¹¹⁹ Bez relevantních indicií nasvědčujících potenciálnímu porušení této povinnosti členové dozorčí rady právo na chráněné informace mají.

Informace může dozorčí rada čerpat od jednatelů i osobně, prostřednictvím otázek pokládaných jim na jednáních dozorčí rady, jichž se jednatelé v praxi často účastní.¹²⁰ Zákon však jednatelům právo účastnit se jednání dozorčí rady nedává. Bude tak záviset na jejím rozhodnutí, zda přítomnost jednatelů umožní. Zákon rovněž explicitně nestanoví povinnost jednatelů účastnit se jednání dozorčí rady na její vyžádání. Tuto povinnost však dle mého názoru lze dovodit z povinnosti jednatelů poskytovat dozorčí radě při výkonu její kontrolní působnosti potřebnou součinnost. Vyžádá-li si tedy dozorčí rada přítomnost jednatelů na svém jednání za účelem poskytnutí dodatečných informací či vysvětlení, pak soudím, že neexistují-li mimořádné okolnosti, které by účasti bránily, je povinností jednatelů takové žádosti dozorčí rady vyhovět.¹²¹ Povinnost jednatelů účastnit se na vyžádání zasedání dozorčí rady může s ohledem na uvedené jistě založit rovněž společenská smlouva.¹²²

Bez bližší úpravy ve společenské smlouvě nemá ani dozorčí rada právo v rámci své kontrolní činnosti účastnit se zasedání jednatelů.¹²³ Jednatelé dle mého názoru ani nemají povinnost aktivně informovat dozorčí radu o termínech svých jednání. Právo účasti na jednání jednatelů však může založit společenská smlouva. V případě absence takové úpravy bude přítomnost členů rady záviset na rozhodnutí jednatelů. Ti mohou právo přítomnosti členů dozorčí rady a podmínky jeho naplnění upravit i ve svém jednacím řádu, taková úprava však nesmí být v rozporu se společenskou smlouvou. Naproti tomu dozorčí rada svým vlastním jednacím řádem nemůže založit své oprávnění účastnit se zasedání jednatelů.¹²⁴ V rámci nahlížecího oprávnění [§ 201 odst. 2 písm. b) z.o.k.] však mohou členové dozorčí rady nepochybně nahlédnout jak do zápisu ze zasedání jednatelů, tak do podkladů, na základě kterých jednatelé na jednáních

---

¹¹⁹ V poměrech akciové společnosti viz MANCELOVÁ, Silvia. *Loajalita a péče řádného hospodáře v akciové společnosti*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 66, marg. č. 72; příp. LASÁK, Jan. In: LAVICKÝ a kol., op. cit. sub 36, s. 605, marg. č. 55.

¹²⁰ DAVIES, Paul L.; HOPT, Klaus J. Corporate Boards in Europe—Accountability and Convergence. Online. *The American Journal of Comparative Law*, vol. 61, no. 2, 2013, s. 317. Dostupné z: <https://doi.org/10.5131/AJCL.2012.0020>. [cit. dne 2024-03-02].

¹²¹ Shodně v poměrech německé akciové společnosti LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A., op. cit. sub 25, s. 312, marg. č. 702.

¹²² Shodně v poměrech německé akciové společnosti SCHICK, Paul W. In: WACHTER et al., op. cit. sub. 116, s. 705, marg. č. 3-4.

¹²³ V poměrech akciové společnosti shodně LASÁK, Jan. In: ŠTENGLOVÁ, DĚDIČ, LASÁK, PIHERA, LÁLA et al., op. cit. sub 38, s. 560, marg. č. 1916; opačně v poměrech předchozí právní úpravy KRÍŽ, Radim. In: DĚDIČ, Jan; ŠTENGLOVÁ, Ivana; KRÍŽ, Radim; ČECH, Petr. *Akciové společnosti*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 470.

¹²⁴ V poměrech akciové společnosti shodně LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 133.

rozhodovali. To bude podstatné zejména při posuzování, zda jednatelé při výkonu své funkce rozhodovali informovaně.

3.2. Právo nahlížet do dokladů společnosti

Dozorčí rada se však nemůže spoléhat pouze na informace poskytované jednatelem. Takový stav by ohrožoval řádný výkon její funkce a v důsledku i samotný smysl jejího zřízení, neboť jednatelé jako orgán podrobený kontrole by určoval, na základě jakých informací bude kontrola jeho činnosti probíhat. Zároveň by se mohli členové dozorčí rady poměrně snadno zprostit odpovědnosti za řádný výkon své funkce argumentem, že jim k jejímu výkonu nebyly poskytnuty relevantní či úplné informace, přičemž neměli možnost je získat jiným způsobem. Z těchto důvodů vybavil zákon dozorčí radu stěžejním oprávněním umožňujícím získávat jí potřebné informace. Tím je právo nahlížet do dokladů a záznamů společnosti dle § 201 odst. 2 písm. b) z.o.k.

V případě, kdy není ve společenské smlouvě zakotvena povinnost pravidelného reportingu ze strany jednatelů (viz předchozí kapitola), je nahlížecí oprávnění primárním zdrojem informací dozorčí rady. V případě existence informační povinnosti ze strany jednatelů pak bude na dozorčí radě, do jaké míry bude svého nahlížecího oprávnění využívat. V zásadě ale není ničím omezená.

Ve vztahu k právu nahlížet do dokladů společnosti se v německé doktríně objevuje polemika nad tím, z jakého zdroje má dozorčí rada primárně své informace čerpat. Lze se setkat s názorem, že ačkoliv může dozorčí rada využít nahlížecího práva kdykoliv, měla by tento prostředek užívat až *ultima ratio*, neboť jeho využití signalizuje, že dozorčí rada nedůvěřuje zprávám poskytnutým statutárním orgánem.¹²⁵ Opačně zaznívají argumenty, že výkon nahlížecího oprávnění není možné chápat jako projev nedůvěry, ale pouze jako aktivní výkon působnosti dozorčí rady. Dle tohoto názoru jsou oba zdroje informací rovnocenné a v případě existence pochybností by měla dozorčí rada využít všechny své informační kanály.¹²⁶

Výše nastíněný názorový střet není bez významu ani v tuzemských poměrech, byť zákon v tomto smyslu žádný z informačních zdrojů nikterak nepreferuje. Ačkoliv si uvědomuji, že vysoká aktivita dozorčí rady může vyvolávat dojem existence závažných nedostatků či pochybení jednatelů, domnívám se, že by měla využívat všechny prostředky dané jí zákonem či společenskou smlouvou k získání informací potřebných pro výkon své kontrolní působnosti. Myšlenka využívání nahlížecího oprávnění jako prostředek *ultima ratio* staví dozorčí radu primárně do pasivní role příjemce a ověřovatele informací poskytovaných jednatelem, přičemž tato pozice je dle

---

¹²⁵ LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A., op. cit. sub 25, s. 122, marg. č. 244.

¹²⁶ DRYGALA, Tim. In: SCHMIDT, LUTTER et al., op. cit. sub. 111, s. 1726, marg. č. 33.

mě pro kontrolní orgán nežádoucí. Aby mohla dozorčí rada náležitě vykonávat kontrolní funkci bez pravidelného užívání nahlížecího oprávnění, musela by být informační povinnost jednatelů poměrně rozsáhlá a detailní. Jedině tak by totiž bylo možné stále trvat na požadavku informovaného výkonu kontrolní činnosti dozorčí rady. S tím ovšem nesouhlasím, neboť informační povinnost jednatelů, bude-li ve společenské smlouvě zakotvena, chápu spíše jako zdroj pravidelného přehledu o dění ve společnosti, o jejích výsledcích a plánech, nikoliv jako ucelený a detailní přehled o všech skutečnostech odehrávajících se ve společnosti či při její činnosti. Příprava takto detailních informací by totiž jednatele významně omezovala v další činnosti.

3.2.1. Specifikace věcného rozsahu nahlížení

Zákonem vymezené nahlížecí oprávnění dozorčí rady není z hlediska rozsahu v zásadě ničím limitováno. Její členové tak mohou nahlédnout prakticky do všech dokladů společnosti bez ohledu na jejich obsah, formu, dobu vzniku či jejího původce.¹²⁷

Dozorčí rada má dle mého názoru bez dalšího možnost nahlížet i do dokumentů obsahujících pro společnost citlivé informace, jako jsou záznamy obsahující obchodní tajemství, interní informace, případně doklady nesoucí informaci podléhající mlčenlivosti na základě smluvního vztahu společnosti s třetí osobou. Takto široké vymezení nahlížecího oprávnění vyplývá především z nutnosti znalosti co nejširšího okruhu informací pro řádný výkon kontrolní činnosti dozorčí rady. Právo na citlivé informace mají i jednotliví společníci prostřednictvím širokého práva na informace dle § 155 z.o.k. Například ve vztahu k obchodnímu tajemství to dovozuje doktrína¹²⁸ i Nejvyšší soud.¹²⁹ Mají-li přístup k těmto informacím jednotliví společníci, tím spíše by k nim měla mít přístup dozorčí rada jako specializovaný orgán kontroly, který do jisté míry kontrolní činnost společníků supluje a zastupuje. Ochrana citlivých informací je zajištěna skrze povinnost členů dozorčí rady zachovávat mlčenlivost o informacích, které se v souvislosti s výkonem své funkce dozvěděli.¹³⁰

Členům dozorčí rady musí být zpřístupněny dokumenty či záznamy, které jsou v dispozici společnosti, ať už jsou na jakémkoliv nosiči. Je proto irelevantní, zda dokumenty existují v listinné

---

¹²⁷ FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 439; POKORNÁ, Jarmila. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 1003; v poměrech akciové společnosti analogicky např. DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 50, s. 685-686.

¹²⁸ HAVEL, Bohumil. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 378, marg. č. 4 – 6.

¹²⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018, body 27 a 28.

¹³⁰ K povinnosti mlčenlivosti jako součásti povinnosti loajality člena voleného orgánu v rámci výkonu funkce s péčí řádného hospodáře viz např. JOSKOVÁ, Lucie. Je rozdíl mezi povinností loajality a povinností postupovat s péčí řádného hospodáře?. *Obchodněprávní revue*, 2019, č. 11-12, s. 282.

či elektronické podobě. To platí i v případě, že jejich zpřístupnění bude vyžadovat určité úsilí, například součinnost jiného orgánu či složky společnosti (například oddělení IT při náročném technickém zpřístupnění zabezpečených elektronických dokumentů).¹³¹

Nahlížecké oprávnění dozorčí rady se v důsledku běhu času nepromlčí. Její členové mají právo nahlížet do všech dokumentů společnosti bez ohledu na datum jejich vzniku. Opět lze vycházet z obdobně širokého oprávnění společníků, kteří mají právo nahlížet i do těch dokladů společnosti, které vznikly v době, kdy ještě společníky nebyli.¹³² Platí-li toto právo pro společníky, tím spíše by mělo platit pro členy kontrolního orgánu společnosti.

Není rovněž jakkoliv významné, zda je původcem dokladů sama společnost, či nikoliv. Vedle dokumentů a záznamů vytvořených samotnou společností, tedy jejími orgány nebo zaměstnanci (například usnesení valné hromady či zápis ze zasedání jednatelů), může dozorčí rada své nahlížecké oprávnění uplatnit k získání informací také z dokumentů jiných, má-li je společnost ve své dispozici. Mám na mysli například dokumenty vzniklé činností třetích osob nebo orgánů veřejné moci, případně o dokumenty určené a adresované třetím osobám vně společnosti.¹³³

S obdobně širokým vymezením nahlížeckého oprávnění dozorčí rady se lze setkat i v zahraničních právních úpravách. Jako příklad lze uvést úpravu rakouskou, která zpřístupňuje dozorčí radě vedle dokladů a záznamů ke kontrole i pokladnu společnosti, její majetek či zboží (§ 30j odst. 3 öGmbHG).

3.2.2. Nahlížení do dokladů v rámci podnikatelského seskupení

Není dosud zcela jasné, zda se nahlížecké oprávnění dozorčí rady a jejích členů vztahuje i na doklady a záznamy dceřiných společností v rámci podnikatelských seskupení. Tuzemský právní řád stojí v případě podnikatelských seskupení na principu formálně samostatných členů.¹³⁴ To v praxi znamená, že si jednotlivé korporace v rámci seskupení zachovávají vlastní vnitřní organizační strukturu, tedy i vlastní dozorčí rady. Kontrolní působnost dozorčí rady mateřské společnosti tak nelze bez dalšího plně vztahovat i na dohled nad činností dceřinné společnosti.¹³⁵ Stejně tak činnost dozorčí rady v rámci dceřinné společnosti není co do výkonu kontrolní činnosti v zásadě nikterak ovlivněna účastí společnosti v podnikatelském seskupení. Z hlediska věcného

---

¹³¹ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 145-146.

¹³² Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2023, sp. zn. 7 Cmo 150/2022, bod 24.

¹³³ Obdobně široký rozsah nahlížeckého oprávnění je upraven i v německém právním řádu. K tomu viz např. SCHICK, Paul W. In: WACHTER et al., op. cit. sub 116, s. 718, marg. č. 13.

¹³⁴ Např. ČERNÁ, Stanislava. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVÁ a kol., op. cit. sub 29, s. 241.

¹³⁵ Obdobně v poměrech německé právní úpravy např. LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A., op. cit. sub 25, s. 122, marg. č. 245.

rozsahu však k určité modifikaci dochází. Dozorčí rady budou nepochybně v rámci přezkumu činnosti jednatelů a společnosti zohledňovat zájmy podnikatelského seskupení, v případě ovládaných společností budou dále zkoumat i projevy vlivu a soulad uplatňování tohoto vlivu se zákonem.

Z principu formální samostatnosti členů podnikatelského seskupení dle mého názoru vyplývá, že členové dozorčí rady řídící společnosti nemají právo přímo nahlížet do dokladů dceřiných společností, resp. orgány dceřiných společností nejsou povinny jim při uplatnění požadavku na nahlížení vyhovět.¹³⁶ Do působnosti dozorčí rady řídící společnosti však nepochybně spadá i dohled nad činností jednatelů v oblasti uplatňování účastnických práv v dceřiných společnostech. V rámci výkonu takové kontrolní činnosti pak seznámení se s doklady dceřiných společností vyloučit nelze. V případě, že řídící společnost přímo disponuje dokumenty, které se týkají dceřinné společnosti, soudím, že je dozorčí rada řídící společnosti oprávněna do těchto dokumentů nahlédnout. Argumentem pro uvedený závěr je zejména široké vymezení dokumentů podléhajících nahlížecímu oprávnění dozorčí rady vyplývající z ustanovení § 201 odst. 2 písm. b) z.o.k., neboť citované ustanovení nikterak neomezuje okruh dokumentů pouze na dokumenty společnosti. Kontrolní činnost dozorčí rady mateřské (řídící) společnosti by však měla směřovat pouze k tomu, jakým způsobem je vykonáván vliv v ovládané společnosti a primárně za tímto účelem by měla dozorčí rada nahlížení do dokladů dceřiných společností v dispozici mateřské společnosti vykonávat.

Dozorčí rada mateřské společnosti však může k výkonu své působnosti v oblasti dohledu nad činností jednatelů při výkonu vlivu v rámci podnikatelského seskupení potřebovat dokumenty, kterými mateřská společnost v dané chvíli nedisponuje. V souladu s výše uvedeným si je dozorčí rada nemůže u dceřinné společnosti opatřit napřímo. V takovém případě soudím, že je možné postupovat skrze obecné právo mateřské společnosti na informace, které vyplývá z její účasti v dceřinné společnosti. V případě, že je tato řízená osoba společností s ručením omezeným, pak může mateřská společnost prostřednictvím jednatelů postupem dle § 155 z.o.k. potřebné informace či dokumenty na popud dozorčí rady získat do své dispozice a následně je dozorčí radě poskytnout k nahlédnutí. Je-li ovládaná osoba akciovou společností, je možnost mateřské společnosti (a tím i její dozorčí rady) podstatně snižena, neboť má jako akcionář ve srovnání s pozicí společníka ve společnosti s ručením omezeným výrazně slabší informační právo.¹³⁷ V praxi ovšem k určité

---

¹³⁶ V poměrech německé právní úpravy srov. BAYER, Walter; HOMMELHOFF, Peter. In: BAYER, Walter; HOMMELHOFF, Peter; KLEINDIEK, Detlef. *GmbH-Gesetz: Kommentar*. 21. Auflage. Köln: Verlag Dr. Otto Schmidt, 2023. s. 1544, marg. č. 62.

¹³⁷ K rozdílu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018, body 23 a násl.

výměně informací (zejména směrem z dceřinné do mateřské společnosti) i v takovém případě docházet bude, neboť bez řádné informovanosti mateřské společnosti by jen stěží mohl být naplňován smysl podnikatelského seskupení, kterým je například jednotná koncernová politika.¹³⁸

3.2.3. Osoby oprávněné k výkonu nahlížení oprávnění

Celá kontrolní působnost dozorčí rady je koncipována jako působnost kolektivního orgánu. Nejinak je tomu i v případě nahlížení oprávnění dozorčí rady. Ustanovení § 201 odst. 3 z.o.k. stanoví, že členové dozorčí rady mohou využívat nahlížení oprávnění pouze na základě rozhodnutí dozorčí rady, ledaže dozorčí rada není schopna plnit své funkce. Podkladem pro výkon nahlížení oprávnění tak bude nejčastěji rozhodnutí dozorčí rady o provedení kontrolní akce se současným pověřením některého z členů jejím provedením. Dokumenty a záznamy, do kterých bude takový člen oprávněn nahlédnout budou odpovídat vymezení této kontrolní akce (například identifikace konkrétního obchodního případu), případně budou zcela konkrétně označeny (smlouva s konkrétní společností z konkrétního dne). Vedle kolektivního rozhodnutí o provedení určité kontrolní akce může člen dozorčí rady vykonávat nahlížení oprávnění na základě horizontální delegace (§ 156 odst. 2 o.z.). Rozsah dokumentů způsobilých k nahlédnutí se bude v tomto případě odvíjet od vymezení oblasti, která byla do působnosti člena svěřena.¹³⁹ I v kontextu zahraniční právní úpravy není kolektivní výkon působnosti dozorčí rady a nahlížení oprávnění ničím ojedinělým.¹⁴⁰

Kolektivní povaha při výkonu nahlížení oprávnění se uplatní ve chvíli, kdy je dozorčí rada schopna jako kolektivní orgán plnit své funkce. Pro případ, kdy dozorčí rada o tuto schopnost přijde, zakotvil zákonodárce v ustanovení § 201 odst. 3 z.o.k. pojistku v podobě možného individuálního výkonu nahlížení oprávnění. K němu je ovšem nutné skutečné naplnění zákonných podmínek spočívajících v neschopnosti dozorčí rady plnit svoji funkci. Tato neschopnost může být dána objektivně či subjektivně.¹⁴¹

Objektivní neschopností plnit předpokládanou kontrolní činnost se rozumí zejména situace, kdy dozorčí rada není usnášeníschopná.¹⁴² Dozorčí rada jako kolektivní orgán je dle

---

¹³⁸ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 148.

¹³⁹ Blíže ke kolektivní povaze dozorčí rady a horizontální delegaci viz kapitolu 2.4. této práce.

¹⁴⁰ V poměrech německého práva srov. např. DRYGALA, Tim. In: SCHMIDT, LUTTER et al., op. cit. sub 111, s. 1726, marg. č. 33; v rakouském právním řádu ust. § 30j odst. 3 öGmbHG; v poměrech polského právního řádu např. PINIOR, Piotr. New Provisions on Supervisory Board under Polish Commercial Companies Code. Online. *Pravny Obzor*, vol. 105, no. Special Issue, 2022, s. 49. Dostupné z: <https://doi.org/10.31577/pravnyobzor.specialissue.2022.04> [cit. dne 2024-03-20].

¹⁴¹ LASÁK, Jan. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 1956.

¹⁴² HAMPEL, Petr. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit. sub 63, s. 1883.

§ 156 odst. 1 o.z. usnášeníschopná v případě účasti nadpoloviční většiny všech členů. Celkový počet členů přitom vyplývá ze společenské smlouvy, nikoliv z faktického počtu obsazených míst.¹⁴³ Právě faktický počet obsazených míst ale hraje zásadní roli v objektivní schopnosti dozorčí rady plnit svoji funkci, neboť nebude-li obsazen nadpoloviční počet členů, pak z podstaty nebude dozorčí rada schopna přijímat žádná usnesení, jelikož nebude možné splnit kvórum ani při účasti všech členů. Objektivní neschopnost tak nebude v zásadě složité prokázat.

Vedle výše uvedeného však může nastat situace, kdy dozorčí rada sice bude objektivně usnášeníschopná, ale ani přesto nebude schopna svoji kontrolní činnost kolektivně plnit. Půjde kupříkladu o situace, kdy se obsazená dozorčí rada nebude schopna či ochotna sejít a přijmout odpovídající usnesení. Tato subjektivní neschopnost může vycházet například z dlouhodobé zdravotní indispozice některých členů rady, ale také z dlouhodobých neshod a neschopnosti dosáhnout většinově přijatelných rozhodnutí, v důsledku čehož je dozorčí rada fakticky nefunkční.¹⁴⁴

Se subjektivní neschopností ovšem není možné zaměňovat záměrné kolektivní rozhodnutí dozorčí rady. Ta se může ze zcela legitimních důvodů většinově rozhodnout, že určitou kontrolní činnost neprovede. Důvodem může přitom být nepoměr mezi nákladností a významností takové kontroly, případně priorit jiných kontrolních akcí. Takové rozhodnutí pak není možné bez dalšího považovat za neschopnost dozorčí rady plnit funkci, která by opravňovala přehlasované členy k individuální kontrole.

Je na konkrétním členovi, který chce nahlížecí oprávnění vykonat individuálně, aby splnění zákonného předpokladu prokázal. Neschopnost dozorčí rady plnit funkci bude tento člen prokazovat nejčastěji jednatelům, vůči kterým výkon nahlížecího oprávnění bude uplatňovat. V praxi může být zejména v případě subjektivní neschopnosti obtížné ji prokázat a bude na jednatelích, jak situaci vyhodnotí. Jestliže nebudou přesvědčeni o existenci důvodů opravňujících člena dozorčí rady k individuálnímu výkonu nahlížecího oprávnění a takový výkon mu neumožní, může se dotčený člen obrátit na soud s žádostí, aby výkon tohoto oprávnění umožnil.¹⁴⁵

Poměry společnosti s ručením omezeným rovněž umožňují, aby o takové skutečnosti člen dozorčí rady informoval společníky, kteří mohou v naléhavém případě skrze své rozsáhlé právo na informace dočasně nefunkční dozorčí radu zastoupit, než dojde k nápravě například skrze personální obměnu či doplnění dozorčí rady.

---

¹⁴³ JANŮ, Petr. In: PETROV, VÝTISK, BERAN a kol., op. cit. sub 80, s. 227, marg. č. 2.

¹⁴⁴ HAMPEL, Petr. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit. sub 63, s. 1883.

¹⁴⁵ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 159.

3.2.4. Limity zpřístupnění dokladů společnosti

Pojem nahlížení do dokladů společnosti chápou jako možnost členů dozorčí rady seznámit se s obsahem takových dokladů. Zákon ovšem nikterak nevynezuje způsob, jakým má být ze strany společnosti toto seznámení fakticky umožňováno. V zájmu předcházení případným sporům lze doporučit, aby společnosti proces nahlížení upravily ve společenské smlouvě, případně v interních předpisech typu zásad činnosti či jednacích řádů dozorčí rady a jednatelů. Z hlediska zákonnosti bude jediným limitem takové úpravy ochrana kontrolní činnosti dozorčí rady, tedy předpisy upravující proces nahlížení nesmí výkon této činnosti výrazně omezovat či ztěžovat.

Základním způsobem výkonu nahlíženího oprávnění bude nepochybně osobní seznámení se člena dozorčí rady s listinnými dokumenty v sídle společnosti, či v jejím závodě. V zájmu zjednodušení kontrolní činnosti a časové efektivity dle mého nic nebrání tomu, aby zpřístupňování požadovaných dokumentů probíhalo i elektronicky. V praxi takto probíhá komunikace a předávání dokumentů mezi dozorčí radou a statutárním orgánem velice často.¹⁴⁶ V případě dokumentů, jimiž společnost disponuje výhradně v elektronické podobě bude takový proces nejjednodušší. Lze si ovšem představit i prosté zaslání scanů dokladů pověřenému členovi dozorčí rady. Naopak v situaci, kdy bude předmětem kontroly mimo jiné pravost konkrétního dokumentu, je nezbytné zpřístupnit kontrolujícímu členovi rady jeho originál.¹⁴⁷

Spornější ovšem je, zda má člen dozorčí rady bez bližší interní úpravy v rámci nahlíženího oprávnění právo pořizovat si kopie dokladů společnosti. Kříž v poměrech předchozí právní úpravy akciové společnosti tuto možnost dovodil a rozšířil ji i na právo v oprávněných případech odnášet ze sídla společnosti originály těchto dokladů.¹⁴⁸ Zákonodárce mezi právem nahlédnout do určitých dokladů a právem získat kopii takového dokladu na některých místech právní úpravy rozlišuje. Příkladem budiž ustanovení § 379 odst. 1 a odst. 3 z.o.k., kdy zákonodárce zmiňuje tato dvě práva odlišně. Obdobné rozlišení lze nalézt i v zákoně o přeměnách obchodních společností a družstev (srov. § 299 odst. 1 a 2, ust. § 199a odst. 1 a 2).

Soudní praxe k výkladu práva nahlížet do dokladů společnosti přistupuje extenzivněji, když v případě nahlíženího oprávnění společníka společnosti s ručením omezeným dovodila, že pod něj

---

¹⁴⁶ Srov. například závěry průzkumu německé advokátní kanceláře Gleiss Lutz z května 2022 zaměřující se na využívání elektronických prostředků dozorčí radou při komunikaci s představenstvem v německých akciových společnostech (ARNOLD, Michael; BINGEL, Adrian; CARL, Peter Steffen. *Gremienkommunikation: Der Aufsichtsrat im digitalen Zeitalter*. Online. Gleiss Lutz Hootz Hirsch PartmbB Rechtsanwälte, Steuerberater, 2022. Dostupné z: https://www.gleisslutz.com/Gleiss_Lutz_Studie_Gremienkommunikation_2022.pdf. [cit. dne 2024-02-14].

¹⁴⁷ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 159.

¹⁴⁸ KŘÍŽ, Radim. In: DĚDIČ, ŠTENGLOVÁ, KŘÍŽ, ČECH, op. cit. sub 123, s. 464.

Lze podřadit i právo tohoto společníka pořídit si z dokladů kopie.¹⁴⁹ Má-li tuto možnost společník, tím spíš by ji měl mít člen dozorčí rady vázaný povinností mlčenlivosti, který má výkonem působnosti tohoto orgánu nahrazovat kontrolní činnost samotných společníků. Závěr, který by společníkům přiznával širší možnost přístupu ke kontrolovaným dokumentům než specializovanému kontrolnímu orgánu společnosti, je dle mého názoru neudržitelný, neboť by popíral samotný význam a existenci dozorčí rady. Soudím, že je tak nutné pod nahlížecí oprávnění členů dozorčí rady podřadit i právo na pořizování kopií.

Při výkonu nahlížecího oprávnění je však povinností všech aktérů (zejména jednatelů a členů dozorčí rady) dodržovat nezbytnou povinnost loajality a jednotlivé kroky poměřovat s oprávněným zájmem společnosti na uchování citlivých informací. Nahlížení do dokumentů nesoucích takové citlivé informace (typicky obchodní tajemství) by mělo podléhat přísnějšímu režimu, který bude odpovídajícím způsobem předcházet jejich případnému úniku, či bude umožňovat rychle a efektivně vysledovat viníka úniku. Lze si tak představit, že interním předpisem bude umožněno do dokumentů obsahujících obchodní tajemství nahlížet pouze osobně bez možnosti pořídit jejich kopie, případně dálkově prostřednictvím speciálního programu znemožňujícího únik citlivých informací, nebo budou pořízené kopie opatřeny nezaměnitelným symbolem umožňujícím bezpečně určit původce jejich úniku (vodoznak, QR kód apod.).¹⁵⁰

3.3. Účast na valné hromadě

Dohledu dozorčí rady částečně podléhá i činnost valné hromady,¹⁵¹ přičemž tento dohled se zhmotňuje v podobě práva členů dozorčí rady dovolávat se v soudním řízení neplatnosti usnesení valné hromady (o něm bude pojednáno dále). Pro řádný výkon takového dohledu je nezbytná dostatečná informovanost o činnosti valné hromady. Informace může dozorčí rada získat skrze výkon nahlížecího oprávnění kontrolou zápisů z valné hromady, podkladů, na základě kterých bylo rozhodováno, ale i přímou účastí na valné hromadě. Přítomnost na valné hromadě může rovněž sloužit jako zdroj informací pro dohled nad výkonem působnosti jednatelů.

V poměrech akciové společnosti Nejvyšší soud dovodil, že ačkoliv to z textového znění § 449 odst. 1 z.o.k. explicitně nevyplývá, je povinností členů dozorčí rady účastnit se každé valné hromady. Svoji argumentaci opřel o úlohu dozorčí rady, která má v akciové společnosti dle § 360 odst. 2 z.o.k. rozhodovat na žádost akcionáře o oprávněnosti odmítnutí poskytnutí vysvětlení

---

¹⁴⁹ Například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

¹⁵⁰ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 162-164.

¹⁵¹ Blíže viz kapitulu 2.1. této práce.

ze strany představenstva, a to primárně právě na valné hromadě.¹⁵² Povinnou účast členů dozorčí rady na valné hromadě akciové společnosti dovozuje rovněž německá doktrína.¹⁵³

Ačkoliv se § 449 odst. 1 z.o.k. užije na dozorčí radu společnosti s ručením omezeným obdobně (§ 201 odst. 5 z.o.k.), je otázkou, zda se bez dalšího uplatní i výše uvedené závěry Nejvyššího soudu o povinné účasti členů dozorčí rady na valné hromadě. Na rozdíl od akcionářů mají totiž společníci podstatně rozsáhlejší právo na informace (§ 155 z.o.k.), které uplatňují i mimo valnou hromadu, a možnost odepřít jim informace je značně zúžena (srov. § 156 z.o.k.). Zákonná úprava dozorčí radě společnosti s ručením omezeným navíc případný přezkum odepření přístupu k informacím nesvěřuje. Přestože vzhledem k uvedenému významný argument pro povinnou účast odpadá, domnívám se, že je možné ji dovodit z povinnosti výkonu funkce s péčí řádného hospodáře. Účast členů dozorčí rady na valné hromadě nemá totiž význam pouze pro jejich vlastní informovanost. Svým vyjádřením mohou poskytnout společníkům potřebná vysvětlení, seznámit je s výsledky své kontrolní činnosti, případně jim navrhnout vhodná opatření k napravení zjištěných nedostatků.¹⁵⁴ Mohou rovněž probíhající valnou hromadu díky své profesionalitě upozornit na procesní i věcné nedostatky v jejím rozhodování. Tím mohou pomoci předejít případnému soudnímu řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady a společnosti ušetřit možné náklady s tím spojené. Nebrání-li tedy v neúčasti legitimní důvody, pak soudím, že i v poměrech společnosti s ručením omezeným je povinností členů dozorčí rady účastnit se každé valné hromady.

Samotná nepřítomnost členů dozorčí rady však není bez dalšího důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení takovou valnou hromadou přijatých.¹⁵⁵ Neúčast bez legitimního důvodu (např. nemoci) není zákonem přímo nikterak sankcionována, případné sankce však mohou být předmětem úpravy ve společenské smlouvě.¹⁵⁶ Neúčast jakožto porušení povinnosti loajality může být rovněž důvodem vzniku povinnosti člena dozorčí rady uhradit společnosti újmu, která jí v důsledku jeho nepřítomnosti vznikla, ačkoliv vznik takové újmy bude v praxi spíše výjimečný.¹⁵⁷

Z dalších ustanovení zákona o obchodních korporacích, zejména z práva vznést na valné hromadě protest [§ 189 odst. 1 písm. f) z.o.k.], lze dovodit, že účast na valné hromadě je nejen

---

¹⁵² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2020, sp. zn. 27 Cdo 481/2019, zejm. body 33 a 36.

¹⁵³ LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A., op. cit. sub 25, s. 470, marg. č. 1153.

¹⁵⁴ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit. sub 23, s. 332, marg. č. 1509.

¹⁵⁵ Analogicky se uplatní závěr učiněný v poměrech akciové společnosti vyjádřený v usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2020, sp. zn. 27 Cdo 481/2019, zejména bod 35.

¹⁵⁶ FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 442.

¹⁵⁷ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 199.

povinností, ale i právem členů dozorčí rady. Soudím, že takové právo nebude možné členům dozorčí rady odejmout ani zvláštní úpravou ve společenské smlouvě. V tomto směru je nutné korigovat předchozí tezi, že nepřítomnost člena dozorčí rady na valné hromadě v zásadě bez dalšího nezakládá neplatnost usnesení valné hromady. Uvedený závěr se totiž uplatní pouze v případě, kdy je nepřítomnost dána vědomým rozhodnutím člena dozorčí rady při znalosti programu a projednávaných skutečností neúčastnit se valné hromady. Takový člen pak může za své rozhodnutí nést případnou odpovědnost, jak bylo výše nastíněno. Pokud se ale člen dozorčí rady aktivně dožaduje účasti na valné hromadě, kde má v úmyslu vykonávat svá práva plynoucí z jeho postavení, musí mu být účast umožněna. Bude-li mu přístup bez legitimních důvodů odpírán, je dle mého názoru možné platnost usnesení přijatých na takové valné hromadě napadnout.

Pro doplnění považuji za vhodné uvést, že členové dozorčí rady jsou pro účast na valné hromadě vybaveni poměrně silným oprávněním spočívajícím v právu promluvit kdykoliv o to požádají (§ 201 odst. 5 ve spoj. s § 449 odst. 1 z.o.k.). Toto oprávnění nelze samozřejmě chápat doslova tak, že přihlásí-li se člen dozorčí rady o slovo, bude probíhající promluva okamžitě přerušena a přihlášenému členovi bude umožněno bezprostředně promluvit. Na druhou stranu ovšem nemůže být tato žádost o slovo předsedajícím valné hromady přehlížena nebo neúměrně oddalována. Na takový postup by mohlo být ze strany člena dozorčí rady reagováno podáním protestu a v krajních případech i návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady postupem dle § 191 z.o.k.¹⁵⁸

3.4. Limity práva na informace a možnost jeho omezení

Ačkoliv z výše uvedeného výkladu vyplývá, že členové dozorčí rady mají pro výkon své působnosti právo na jakékoliv informace, mohou v praxi nastat situace, kdy se toto právo dostane do kolize s jiným oprávněným zájmem (veřejným, či zájmem samotné společnosti).

Příkladem kolize veřejného zájmu s právem člena dozorčí rady na informace je ochrana některých skutečností dle zákona o ochraně utajovaných informací. Ochrana utajovaných informací je klíčová pro zachování bezpečnosti státu a jeho občanů. Nebude-li tedy člen dozorčí rady splňovat podmínky pro přístup k těmto informacím stanovené zákonem, pak i přes jeho formální pozici v kontrolním orgánu a široké informační právo nebude možné mu je poskytnout.

V praxi může rovněž nastat situace, kdy poskytnutí informace členovi dozorčí rady bude představovat pro společnost riziko z hlediska úniku citlivých informací. Příkladem může být

---

¹⁵⁸ FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 443.

existence podezření na porušování povinnosti mlčenlivosti ze strany člena dozorčí rady. V takovém případě budou muset jednatelé či ostatní členové dozorčí rady zvažovat, zda nechat přístup takového člena k informacím volný, či zda ho v zájmu eliminace potenciálního rizika neomezit. Část doktríny se kloní k názoru, že ač je přístup členů k informacím pro výkon působnosti dozorčí rady klíčový, v nastíněném případě je na místě dočasně tok informací zamezit a informovat o situaci bezodkladně společníky, ostatní členy dozorčí rady a jednatele (v případě potřeby i zaměstnance společnosti).¹⁵⁹ Objevuje se však i názor, že informace nesmí být členovi dozorčí rady odepřena ani z důvodu potenciálního nevhodného nakládání s ní, např. využitím informace ve svůj prospěch či prospěch třetích osob.¹⁶⁰

Při řešení této otázky je nutné zopakovat, že jak členové dozorčí rady, tak jednatelé, mají povinnost při výkonu své funkce zachovávat mlčenlivost o důvěrných informacích a skutečnostech, jejichž prozrazení třetím osobám by mohlo společnosti přivodit újmu.¹⁶¹ V souladu s požadavkem mlčenlivosti je současně jejich povinností i snaha o maximální zabezpečení takových informací před jejich vyzrazením či únikem. V případě, že existuje důvodné podezření na porušování mlčenlivosti ze strany některého z členů dozorčí rady, měli by se proto jednatelé a ostatní členové dozorčí rady pokusit případnému úniku informací zabránit. V zájmu zachování funkčnosti dozorčí rady by však měli primárně volit takové kroky, které zabrání možnosti šíření poskytnutých informací při zachování maximální možné informovanosti všech členů dozorčí rady. Příkladem mohou být opatření nastíněná v předchozí kapitole (vodoznaky či QR kódy na kopírovaných listinách apod.).

Domnívám se však, že v krajním případě převáží právo společnosti na zachování důvěrných informací. Je tak možné přístup k informacím podezřelému členovi dozorčí rady odepřít. Případný únik citlivých informací totiž může představovat pro společnost větší újmu než dočasné omezení výkonu funkce některého z členů dozorčí rady. Ani případná náhrada škody členem, který informace zneužil či rozšířil, nemusí nikdy plně vynahradit újmu, která společnosti vyzrazením informací vznikla (např. vyzrazení unikátního *know-how*). Omezení přístupu k informacím by však mělo být užito pouze v případě existence důvodného podezření a na

---

¹⁵⁹ Např. DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 33, s. 482; příp. CASKA, Ondřej. *K možnosti omezit členu dozorčí rady přístup k informacím o akciové společnosti*. Online. *Epravo.cz*. 2016. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-moznosti-omezit-clenu-dozorci-rady-pristup-k-informacim-o-akciové-společnosti-103874.html>. [cit. 2024-01-23].

¹⁶⁰ POKORNÁ, Jarmila. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 1003.

¹⁶¹ JOSKOVÁ, Lucie, op. cit. sub 130, s. 282; příp. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 2. 2019, sp. zn. 5 Tdo 1552/2018, bod 43; obdobně mají povinnost mlčenlivosti i členové dozorčí rady a jednatelé v německé právní úpravě, viz ROTH, Markus. In: BORK, Reinhard; SCHÄFER, Carsten. *GmbHG: Kommentar*. 4th ed. Köln: RWS-Verlag, 2019. s. 1434-1437.

přechodnou dobu, přičemž musí být následováno dalšími bezodkladnými kroky vedoucími k vyřešení nastalé situace. Tím myslím zejména informování společníků a svolání valné hromady, na které může být problém vyřešen kupříkladu personální obměnou.

4. Hodnocení zjištěného skutkového stavu

Po náležitém zjištění skutkového stavu následuje v procesu kontrolní činnosti dozorčí rady fáze jeho posuzování se stavem žádoucím. Při tomto hodnocení musí dozorčí rada brát v úvahu všechny relevantní skutečnosti a zohlednit konkrétní okolnosti posuzovaného případu.

4.1. Příbrání odborníka

Ačkoliv je výkon funkce člena voleného orgánu koncipován jako osobní a členové dozorčí rady by měli být do svých funkcí vybíráni na základě odbornosti a znalosti problematiky s výkonem funkce spojené,¹⁶² nelze očekávat, že budou takto vybraní členové odborníky na vše. Dozorčí rada by však v tomto ohledu měla být tvořena takovým způsobem, aby se oblasti odbornosti jednotlivých členů vzájemně doplňovaly a dozorčí rada pokryla co nejširší škálu činnosti společnosti.¹⁶³ I přesto může nastat situace, kdy bude v případě posuzování zjištěných skutečností potřeba příbrat odborníka v oboru, který dozorčí radě s hodnocením a posouzením skutkového stavu pomůže. Tato možnost je v zásadě přijímána v tuzemské¹⁶⁴ i zahraniční¹⁶⁵ odborné literatuře.

Domnívám se, že se nejedná pouze o možnost členů dozorčí rady, ale že v jistých případech to bude jejich povinností vyplývající z povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře, tedy informovaně a s potřebnými znalostmi (§ 159 odst. 1 o.z. ve spojení s § 51 odst. 1 z.o.k.). V tomto směru lze odkázat na již ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu ČR, který dovozuje, že člen voleného orgánu pro naplnění standardu péče řádného hospodáře nemusí disponovat všemi znalostmi a dovednostmi pro všechny oblasti spadající do výkonu jeho funkce. Je ale jeho povinností v takovém případě zajistit odborné posouzení těch záležitostí, na které jeho znalosti nestačí.¹⁶⁶ Standard péče řádného hospodáře musí členové dozorčí rady bezpodmínečně dodržet rovněž při výběru takového odborníka. Z rozhodování musí být zřejmé, na základě jakých kritérií byla konkrétní odborná osoba vybrána.¹⁶⁷

---

¹⁶² HAMPEL, Petr. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit. sub 63, s. 1880.

¹⁶³ HOPT, Klaus J. The German Law of and Experience with the Supervisory Board. Online. *European Corporate Governance Institute (ECGI) - Law Working Paper No. 305/2016*, s. 10-11.

¹⁶⁴ Např. DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 50, s. 686-687; příp. LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 134.

¹⁶⁵ SCHICK, Paul W. In: WACHTER et al., op. cit. sub 116, s. 718, marg. č. 13; DRYGALA, Tim. In: SCHMIDT, LUTTER et al., op. cit. sub 111, s. 1727, marg. č. 36; LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A., op. cit. sub 25, s. 123, marg. č. 245b; rovněž rozsudek Spolkového soudního dvora SRN ze dne 20. 3. 2018, sp. zn. II ZR 359/16.

¹⁶⁶ Např. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 7. 2018, sp. zn. 29 Cdo 3770/2016; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2019, sp. zn. 27 Cdo 90/2019, zejména body 22-24 a tam citovaná literatura; příp. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2019, sp. zn. 27 Cdo 2724/2017.

¹⁶⁷ Např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2019, sp. zn. 27 Cdo 90/2019, body 23 a 27.

Členové dozorčí rady jsou pak povinni takové odborné osobě poskytnout veškeré potřebné podklady a součinnost.¹⁶⁸ V praxi nebude výjimečná nutnost přibránému konzultantovi poskytnout k řádnému výkonu jeho činnosti i citlivé informace společnosti. V takovém případě musí dozorčí rada zajistit dostatečné zabezpečení jejich utajení a prevenci před jejich případným únikem (jak bylo uvedeno výše).

Přibráním odborného konzultanta se dozorčí rada v žádném případě nezbavuje své povinnosti vykonávat kontrolní činnost. Tato externí výpomoc má dozorčí radě sloužit pouze jako dodatečný zdroj informací a expertní podpora. Nelze ji proto chápat a využívat tak, že přibráním odborníka dozorčí rada *de facto* rezignuje na výkon své kontrolní působnosti v dotazované oblasti.¹⁶⁹ Naopak zadané úkoly či položené otázky by měly být dostatečně konkrétní a skutečně směřovat pouze k podpoře výkonu působnosti dozorčí rady, nikoliv k jejímu úplnému nahrazení.¹⁷⁰

S přibráním odborných konzultantů souvisí i otázka výdajů na úhradu jejich činnosti. Soudím, že věcně odůvodněné náklady nese společnost, v jejímž zájmu řádný a informovaný výkon kontrolní činnosti je.

4.2. Kritéria pro hodnocení skutkového stavu

Pro řádné provedení kontroly je nutné vymezit parametry (kritéria), která při výkonu své kontrolní působnosti bude dozorčí rada zohledňovat a na základě kterých bude činnost jednatelů a celé společnosti hodnotit. Ačkoliv zákon o obchodních korporacích taková měřítko přímo nestanoví (a to ani pro dozorčí radu akciové společnosti), jednat se bude zejména o zákonnost, účelnost a hospodárnost činnosti jednatelů a celé společnosti.¹⁷¹

4.2.1. Zákonnost

Základním hodnotícím kritériem užívaným dozorčími radami je nepochybně zákonnost, tedy kontrola dodržování pravidel stanovenými právními předpisy.¹⁷² Zejména se jedná o pravidla vyplývající ze zákona o obchodních korporacích a občanského zákoníku vztahujících

---

¹⁶⁸ Analogicky ve vztahu k vertikální delegaci srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 9. 2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019, zejména bod 29 a tam citovanou judikaturu.

¹⁶⁹ DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 50, s. 686.

¹⁷⁰ V poměrech německé právní úpravy srov. DRYGALA, Tim. In: SCHMIDT, LUTTER et al., op. cit. sub 111, s. 1727, marg. č. 36.

¹⁷¹ LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A., op. cit. sub 25, s. 43.

¹⁷² FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 438.

se k samotnému fungování společnosti. Ve velké míře však půjde i o pravidla vyplývající z dalších odvětví práva (daňové předpisy, právo životního prostředí, právo ochrany hospodářské soutěže a další). Zákonnost je v tomto smyslu zastřešující pojem, neboť společnost a její jednatelé jsou pochopitelně vázáni i podzákonnými předpisy.

V praxi však nepůjde pouze o zpětné posuzování souladu činnosti jednatelů a společnosti s právními předpisy. Pojem zákonnosti je nutné chápat širěji a zahrnout pod něj i kontrolu nad správným nastavením mechanismů prevence a předcházení případnému porušování předpisů ze strany jednatelů, zaměstnanců a v konečném důsledku i společnosti.¹⁷³ Dozorčí rada dohlíží na zavedení takového systému, přesvědčuje se o jeho funkčnosti, a to nejen na základě informací od jednatelů, ale i prostřednictvím vlastních kontrolních postupů.

Vedle zákonných předpisů dozorčí rada bezpochyby dohlíží i na dodržování interních předpisů společnosti, ať už se jedná o společenskou smlouvu, jednací řády či zásady činnosti schválené valnou hromadou.¹⁷⁴ Specifickým vnitřním dokumentem, který by v případě jeho přijetí rozhodně neměl být z dohledu dozorčí rady vynechán, je etický kodex, který bývá základním stavebním kamenem celého *compliance* systému společnosti. Společnost v něm vyjadřuje své zásadní hodnoty a principy, kterými se řídí. Tímto způsobem se jasně vymezuje proti nelegálním aktivitám a deklaruje svůj závazek k poctivosti, transparentnosti, profesionalitě a vysokému morálnímu standardu.¹⁷⁵

Dodržování zákonných standardů dozorčí rada sleduje zejména u jednatelů. Konkrétně se zaměřuje na řádnost výkonu funkce jednatelů z hlediska povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře, povinnosti mlčenlivosti, loajality, včetně dalších povinností plynoucích ze smlouvy o výkonu funkce.¹⁷⁶ Otázky zákonnosti však mohou vyvstat i v souvislosti s činností valné hromady. Členové dozorčí rady mají právo účastnit se zasedání valné hromady,¹⁷⁷ přičemž dohlížejí jak na řádný průběh jednání (včetně řádného svolání, usnášeníschopnosti, kvóra), tak na hmotněprávní soulad přijatých rozhodnutí s právními předpisy, společenskou smlouvou a dobrými mravy (§ 191 z.o.k.).

---

¹⁷³ TIPURIĆ, Darko; TUŠEK, Boris; FILIPOVIĆ, Davor. Internal and External Supervisory Mechanisms in Corporate Governance. Online. *South East European Journal of Economics and Business*, 2009, Vol. 4, No. 2, s. 60. Dostupné z: <https://doi.org/10.2478/v10033-009-0015-2>. [cit. dne 2024-03-06].

¹⁷⁴ DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 50, s. 685.

¹⁷⁵ Blíže k úloze etického kodexu např. procesů NÁHLOVSKÁ, Lenka. Význam etického kodexu pro trestněprávní compliance. *Bulletin advokacie*, 2019, č. 12, s. 34-41.

¹⁷⁶ DĚDIČ, Jan, op. cit. sub 41, s. 2455.

¹⁷⁷ Blíže k tomuto právu viz kapitola 3.3.

Zákonnost jednání však není jediným měřítkem, na základě kterého by měla být činnost jednatelů a společnosti ze strany dozorčí rady hodnocena (viz níže k účelnosti a hospodárnosti jednání). Převážná většina tuzemské i zahraniční doktríny zastává názor, že zachování legality je součástí výkonu funkce s péčí řádného hospodáře.¹⁷⁸ S tímto závěrem v zásadě souhlasím. Nepochybně však v řadě případů mohou nastat situace, kdy bude jednatel společnosti postaven před situací, zda bez dalšího trvat na zachování legality jednání (a jednat s péčí řádného hospodáře), či zda není pro společnost „výhodnější“ (zejména z ekonomického hlediska) pravidlo vyplývající z právních předpisů porušit. Jako příklad uvádím situaci nastíněnou Petrovem,¹⁷⁹ který jako sporné vnímá dodržení principu zákonnosti ve chvíli, kdy společnost objektivně nedokáže dodržet emisní limity. Jednatel by se tak ocitl před rozhodnutím, zda porušit zákon pod hrozbou pokuty za překročení limitů, nebo vyhovět předpisům a zastavit výrobu, čímž by ovšem společnosti vznikla násobně větší škoda než při uhrazení oné pokuty. Z hlediska veřejného práva a ochrany veřejného zájmu je odpověď nasnadě – dodržet povinnost a zastavit výrobu. Soudím, že i na otázku, zda došlo k porušení péče řádného hospodáře, je vzhledem k výše uvedenému nutné odpovědět kladně. Ve vztahu ke společnosti samotné a k jejím zájmům však odpověď již tak jednoznačná nebude. Domnívám se, že konkrétní jednání, ač objektivně protiprávní (a tedy patrně i v rozporu s péčí řádného hospodáře), musí být ze strany dozorčí rady posuzováno nikoliv pouze z hlediska souladu s předpisy, ale i s ohledem na celkový dopad na společnost a na okolnosti, za nichž bylo rozhodnutí učiněno.¹⁸⁰

4.2.2. Účelnost a hospodárnost

Posouzením legality a souladu s interními pravidly ve většině případů kontrolní působnost dozorčí rady nekončí. Obchodní korporace jakožto právnické osoby (společnost s ručením omezeným nevyjímaje) jsou zakládány za určitým účelem. Tento účel je nedílnou součástí identity právnické osoby, dává smysl její existenci a bez něj si lze právnickou osobu představit jen těžko.¹⁸¹

---

¹⁷⁸ NOVOTNÁ KRTOUŠOVÁ, Lucie. *Odpovědnost členů statutárních orgánů právnických osob. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR)*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 45; ČERNÁ, Stanislava. *Obchodní právo. Akciová společnost. 3 díl*. Praha: ASPI, 2006. s. 242, 245; příp. ROTT, Peter. Directors' Duties and Corporate Social Responsibility under German Law – Is Tort Law Litigation Changing the Picture. Online. *Nordic Journal of Commercial Law*, 2017, vol. 1, s. 12. Dostupné z: <https://doi.org/10.5278/ojs.njcl.v0i1.1979>. [cit. dne 2024-03-08].

¹⁷⁹ PETROV, Jan. *Obecná odpovědnost členů představenstva akciových společností v česko-americko-německém srovnání*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2007. s. 34-35.

¹⁸⁰ Blíže k tzv. efektivnímu porušení práva např. FLOREŠ, Martin. Povinnost legality versus efektivní porušení práva. Může člen voleného orgánu v zájmu korporace porušit právo?. *Právní rozhledy*, 2022, č. 1, s. 7-13; opačný názor např. BEJČEK, Josef. Efektivní porušení práva. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2023, č. 3, s. 607-638.

¹⁸¹ RONOVSKÁ, Kateřina. In: LAVICKÝ a kol., op. cit. sub 36, s. 547, marg. č. 1.

Činnost jednatelů musí vždy sledovat tento účel a jejich kroky, které budou výsledkem koncepčního řízení, by měly vést k jeho dlouhodobému naplňování. Realizace jednotlivých rozhodnutí jednatelů by měla směřovat k optimálnímu dosažení cílů (účelnost) s co největší efektivitou, tedy za co největší minimalizace nákladů vynaložených na jejich dosažení (hospodárnost). Dozorčí rada by tak měla při své kontrole a hodnocení zohlednit i toto strategické a ekonomické hledisko činnosti jednatelů a společnosti.¹⁸² Dozorčí radě však nepřísluší, aby cíle, k nimž má činnost jednatelů a celé společnosti směřovat, formulovala, neboť toto oprávnění náleží výhradně společníkům, kteří tak činí zejména prostřednictvím společenské smlouvy.¹⁸³

Společnosti však mohou být založeny za různým účelem, což se výrazně odráží i ve výsledném hodnocení hospodárnosti a účelnosti činnosti jednatelů. Na rozdíl od osobních společností zákon neomezuje možný účel kapitálových společností pouze na podnikání nebo správu vlastního majetku (§ 2 odst. 1 z.o.k. *a contrario*). V zásadě nic nebrání tomu, aby byla společnost s ručením omezeným založena i za veřejně prospěšným účelem, přestože to nebude v praxi časté. Tuto možnost potvrzuje i důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích, když uvádí, že hlavním cílem kapitálové společnosti bude podnikání, ovšem je možnost založit ji za účelem jiným.¹⁸⁴ Limitem vymezení účelu společnosti je v zásadě pouze ustanovení § 145 odst. 1 o.z. zakazující založit právnickou osobu za účelem porušení práva nebo dosažení určitého cíle nezákonným způsobem. Jako příklad zákon uvádí případy diskriminace, rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti či podpora násilí. Případný veřejný zájem na činnosti společnosti a její obecná prospěšnost budou významnou měrou promlouvat i do výsledného hodnocení činnosti společnosti.

V případě společností založených za účelem podnikatelským, tedy zejména za účelem dosahování zisku, bude nepochybně primárním ukazatelem hospodárnosti a účelnosti řízení ekonomická výkonnost společnosti.¹⁸⁵ Rozdílně tomu může být například u tzv. servisních společností územních samosprávných celků (technické služby města, správa majetku města apod.). U těchto organizací nebude hlavním měřítkem úspěšnosti jednatelů zisk,¹⁸⁶ nýbrž kvalita služeb

---

¹⁸² PIHERA, Vlastimil. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana; DĚDIČ, Jan; TOMSA, Miloš a kol. *Základy obchodního práva: vysoko-školská učebnice*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. s. 324.

¹⁸³ RONOVSÁ, Kateřina. In: LAVICKÝ a kol., op. cit. sub 36, s. 548, marg. č. 12.; příp. ČERNÁ, Stanislava. K některým aspektům zájmu společnosti. In: ČERNÁ, Stanislava; ČECH, Petr (ed.). *Pocta Ivaně Štenglové k sedmdesátým narozeninám: právo společností - ohlédnutí za dvěma desetiletími účinnosti obchodního zákoníku*. Beckova edice právo. V Praze: C.H. Beck, 2012. s. 76.

¹⁸⁴ ČESKO. Vláda: *Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, č. 90/2012 Dz, § 1-7.

¹⁸⁵ LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A., op. cit. sub 25, s. 50.

¹⁸⁶ MAZÚR, Ján. In: CSACH, Kristián; HAVEL, Bohumil (eds.). *Corporate governance společností s účastí státu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s. 106.

poskytovaných občanům města a řádná péče o svěřený majetek obce. Do popředí zde vstupuje již zmíněný veřejný zájem na činnosti takové společnosti, který musí dozorčí rada nutně zohlednit. I u těchto servisních společností však bude nutné brát ohled na ekonomickou situaci, hospodárnost a efektivitu činnosti společnosti.

Specifickým kritériem, který může ve významné míře ovlivnit měřítko účelnosti, je hodnocení činnosti společnosti z hlediska sociálního či environmentálního dopadu¹⁸⁷ (CSR/ESG).¹⁸⁸ CSR/ESG odráží obecný princip, že společnosti by neměly být motivovány pouze maximalizací zisku, ale měly by si více uvědomovat svoji společenskou úlohu.¹⁸⁹ Jako příklad lze uvést k hledisku sociálního dopadu respekt společnosti k lidským právům,¹⁹⁰ genderovou vyrovnanost při obsazování volených orgánů, sociální inkluzi a boj proti diskriminaci.¹⁹¹ Zohledněním environmentálního dopadu lze rozumět jakékoliv opatření směřující k omezení negativního vlivu činnosti společnosti na životní prostředí, případně aktivní činnost kompenzující tento negativní vliv (snižování emisí, finanční podpora výsadby lesů, ale i ekologické obalové hospodářství apod.).

Dozorčí rada bude vyhodnocovat sociální a environmentální dopady činnosti v minimálním rozsahu vždy, neboť určitá pravidla CSR/ESG pro společnost vyplývají z obecně závazných právních předpisů (antidiskriminační právo,¹⁹² předpisy z oblasti práva životního prostředí¹⁹³ atd.). Zohlednit je dozorčí rada musí i v případě, že budou společenská a environmentální odpovědnost společenskou smlouvou označeny jako jeden z účelů společnosti. Může se tak stát přímo výslovným označením udržitelnosti jako účelu společnosti, typicky však bude tento účel dovozován z formulace předmětu činnosti společnosti, případně bude uveden jako jedna z vedlejších činností společnosti (např. vedle hlavní podnikatelské).¹⁹⁴ Požadavek na

---

¹⁸⁷ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 131.

¹⁸⁸ Záměrně využívám kombinaci obou zkratk, neboť vztah či rozlišení pojmů *corporate social responsibility (CSR)* a *environmental social governance (ESG)* není zcela vyjasněn. K tomu srov. JOSKOVÁ, Lucie. Povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře a udržitelnost (ESG). *Obchodněprávní revue*, 2023, č. 4, s. 240.

¹⁸⁹ HAZEN, Thomas Lee. Social Issues in the Spotlight: The Increasing Need to Improve Publicly-Held Companies' CSR and ESG Disclosures. Online. *University of Pennsylvania Journal of Business Law*, 2021, vol. 23, no. 3, s. 745. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3615327>. [cit. dne 2024-02-14].

¹⁹⁰ JOSKOVÁ, Lucie, op. cit. sub 188, s. 240.

¹⁹¹ HAZEN, Thomas Lee, op. cit. sub 189, s. 746-747.

¹⁹² Např. zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹³ Např. zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší; zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů; příp. zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁴ Neboť účel společnosti není obligatorní náležitostí společenské smlouvy, zatímco předmět činnosti ano [§ 146 odst. 1 písm. b) z.o.k.].

udržitelnost se může stát součástí strategie společnosti i na základě usnesení valné hromady, zejména v podobě zásad činnosti, kterými se musí jednatelé řídit. Takové zásady a pokyny však musí být v souladu se společenskou smlouvou.¹⁹⁵

Povinnost zohlednit při výkonu kontrolní působnosti sociální a environmentální dopady ovšem nemusí být založena pouze na základě výše uvedených skutečností. Domnívám se, že v současné době by obchodní společnosti měly zohledňovat stále více akcentovaný důraz na všeobecnou udržitelnost a nárůst zákazníků či klientů preferujících „udržitelné značky.“¹⁹⁶ Jednatelé musí v rámci podnikatelského úsudku s tímto faktem pracovat a zahrnout ho do svých úvah stran obchodního vedení společnosti, neboť dodržování základních principů udržitelnosti se čím dál více jeví být v zájmu společnosti. S ohledem na uvedené soudím, že v určitých případech může dozorčí rada podrobit činnost jednatelů a společnosti přezkumu z hlediska CSR/ESG i za situace, nejsou-li tyto hodnoty deklarovány jako jeden z účelů společnosti. Nezodpovědný výkon činnosti společnosti s výraznějšími negativními environmentálními či sociálními vlivy totiž může mít výrazný dopad na reputaci společnosti, což se může zásadně promítnout i do jejího hospodaření (například odlivem zákazníků, poškozením obchodních vztahů s partnery apod.).¹⁹⁷

---

¹⁹⁵ JOSKOVÁ, Lucie, op. cit. sub 188 s. 243.

¹⁹⁶ K tomuto nárůstu viz např. PETRO, Greg. Gen Z Is Emerging As The Sustainability Generation. *Forbes*. Online. 2021. ISSN 2609-1445. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/gregpetro/2021/04/30/gen-z-is-emerging-as-the-sustainability-generation/>. [cit. 2024-03-07].

¹⁹⁷ LASÁK, Jan. op. cit. sub 17, s. 132.

5. Výsledek kontrolní činnosti

Po řádném zjištění skutkového stavu a jeho porovnání se stavem žádoucím z hlediska souladu s právem v širším slova smyslu, ale také z hlediska účelnosti, hospodárnosti či zájmu společnosti, dozorčí rada získává konkrétní výsledek kontrolní akce. Tento výsledek je nutné projednat, případně na něj reagovat prostřednictvím přijetí nápravných opatření, jež má dozorčí rada k dispozici.

5.1. Projednání výsledku dozorčí radou

Zákon postup projednání závěrů kontrolní činnosti nikterak neupravuje, a proto bude vhodné bližší úpravu zakotvit například v jednacím řádu dozorčí rady. Kontrolní činnost vykonává ve své působnosti dozorčí rada jako kolektivní orgán, ačkoliv konkrétní kroky (typicky nahlížení do dokladů společnosti) činí převážně jednotliví členové na základě kolektivního rozhodnutí dozorčí rady.¹⁹⁸ I přes pověření člena provedením konkrétní kontrolní akce dozorčí rada kolektivním orgánem nadále zůstává. To ostatně vyplývá i přímo z textu zákona, který koncipuje prostředky navázané na výsledky kontroly jako kolektivní rozhodnutí dozorčí rady (svolání valné hromady dle § 183 z.o.k., seznámení valné hromady s výsledky kontrolní činnosti dozorčí rady jako kolektivního orgánu dle § 201 odst. 5 ve spojení s § 449 odst. 1 z.o.k. apod.). Tato kolektivní rozhodnutí může dozorčí rada jen těžko přijmout bez náležitých informací od pověřeného člena. Z uvedeného vyplývá, že člen dozorčí rady pověřený výkonem konkrétní kontrolní akce má povinnost seznámit ostatní členy se svými zjištěními, případně i s návrhem dalšího postupu (např. návrh nápravy zjištěných nedostatků).

Povinnost seznámit ostatní členy s výsledky své kontrolní činnosti bude mít dle mého soudu i člen, který byl pověřen výkonem působnosti dozorčí rady v určité oblasti postupem dle § 156 odst. 2 o.z. Ačkoliv tento člen v zásadě vykonává působnost ve svěřené oblasti samostatně a je oprávněn v rámci této oblasti i sám rozhodovat,¹⁹⁹ ani tak dozorčí rada svoji kolektivní povahu neztrácí. Mají-li ostatní členové dozorčí rady i v případě horizontální delegace povinnost dohlížet nad výkonem takto delegované působnosti, či právo rozhodnout v delegovaných otázkách a jsou-li i nadále solidárně odpovědní,²⁰⁰ pak tomu musí zrcadlově odpovídat povinnost pověřeného člena sdílet s ostatními členy své poznatky.²⁰¹

---

¹⁹⁸ K tomu blíže kapitola 2.4. a 3.2.

¹⁹⁹ JANŮ, Petr. In: PETROV, VÝTISK, BERAN a kol., op. cit. sub 80, s. 227, marg. č. 5; LASÁK, Jan. In: LAVICKÝ a kol., op. cit. sub 36, s. s. 586, marg. č. 10.

²⁰⁰ LASÁK, Jan. In: LAVICKÝ a kol., op. cit. sub 36, s. s. 586, marg. č. 10.

²⁰¹ Blíže k povinnostem dohledu nad výkonem delegované působnosti srov. kapitolu 2.4.1.

Je vhodné, aby pověřený člen informoval kolegy o svých krocích průběžně, nikoliv pouze o výsledcích své činnosti. Jedním z úskalí zpětného informování je ztížení (či přímé faktické znemožnění) náležitého dohledu ostatních členů nad výkonem kontrolní činnosti. Bez dostatečných průběžných informací lze totiž tento dohled vykonávat jen omezeně. Druhé úskalí nacházím v plnění povinnosti dozorčí rady informovat valnou hromadu o své kontrolní činnosti (§ 201 odst. 5 ve spoj. s § 449 odst. 1 z.o.k.). Pokud by totiž člen průběžně o probíhajících kontrolách dozorčí radu jako celek neinformoval, pak by do seznámení s výsledky kontroly tímto členem mohla rada jen stěží valnou hromadu o své činnosti blíže informovat.²⁰²

Skutečnosti zjištěné v průběhu kontrolní činnosti dozorčí rada projedná na svém zasedání. Výsledek tohoto projednání se bude lišit v závislosti na tom, zda při kontrolní činnosti dozorčí rada narazila na určité nedostatky, případně bude záležet na jejich rozsahu a závažnosti. Kontrolní činnost tak může v zásadě skončit pouze formálním konstatováním o neexistenci nedostatků v kontrolované věci, případně vyhotovením zprávy o zjištěných nedostacích, v krajním případě i přijetím nápravných opatření, má-li je dozorčí rada k dispozici.

5.2. Informování o výsledcích kontroly

Po projednání výsledků kontrolní činnosti dozorčí radou je na místě s těmito výsledky seznámit příslušné orgány společnosti. Těmi budou především valná hromada společnosti, jednatele, případně i jiné orgány, jestliže kontrolní činnost směřovala vůči nim.

5.2.1. Informační povinnost vůči valné hromadě

S výsledky své kontrolní činnosti dozorčí rada seznamuje především valnou hromadu, zejména prostřednictvím zprávy o kontrolní činnosti [§ 201 odst. 2 písm. d) z.o.k.]. Ze zákona plyne dozorčí radě povinnost takovou zprávu předložit valné hromadě jednou ročně. Dle ustanovení § 201 odst. 5 z.o.k. se však v poměrech společnosti s ručením omezeným obdobně uplatní i ustanovení § 449 odst. 1 z.o.k., které zakotvuje účast členů dozorčí rady na valné hromadě a jejich povinnost seznámit ji s výsledky své činnosti. Toto ustanovení však blíže neupravuje, jakou formou a jak často má dozorčí rada valnou hromadu o své činnosti informovat. Bližší úpravu je možné a vysoce vhodné zakotvit ve společenské smlouvě, případně v zásadách činnosti dozorčí rady. Při absenci takové úpravy je však nutné vycházet z neurčitého znění zákona.

---

²⁰² Shodně v poměrech akciové společnosti LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 165-166.

Již v předchozí části jsem dovedl, že členové dozorčí rady mají v zásadě povinnost účastnit se každé valné hromady.²⁰³ V poměrech akciové společnosti v teorii neexistuje jednoznačná shoda na tom, zda povinnost účasti na každé valné hromadě a povinnost seznámit valnou hromadu s výsledky své činnosti (§ 449 odst. 1 z.o.k.) v důsledku znamená, že je dozorčí rada povinna předkládat zprávu o své činnosti na každé valné hromadě, či zda postačí zprávu předkládat pouze jednou ročně. Hampel dovozuje, že dozorčí rada musí předložit zprávu o své činnosti na valné hromadě schvalující účetní závěrku, nikoliv však zřejmě na každé valné hromadě.²⁰⁴ Dle Lasáka by měl být na program každé valné hromady zařazen bod, v rámci něhož dozorčí rada seznámí valnou hromadu s výsledky své činnosti, přičemž taková zpráva by se měla týkat činnosti dozorčí rady za bezprostředně předcházející období (tedy od poslední valné hromady).²⁰⁵ Štenglová uvádí, že dozorčí rada, resp. její pověřený člen, může valnou hromadu seznámit s výsledky činnosti dozorčí rady, i pokud není zpráva dozorčí rady o činnosti uvedena v programu valné hromady.²⁰⁶ Konečně Kříž uvádí, že dozorčí rada je povinna pro každou valnou hromadu vypracovat a předložit zprávu o činnosti, a to i v případě, že není tato zpráva součástí programu valné hromady.²⁰⁷ Vzhledem k obdobnému užití úpravy akciové společnosti jsou tyto závěry pro dozorčí radu společnosti s ručením omezeným v zásadě přenositelné.

V rámci dozorčí rady společnosti s ručením omezeným Filip a Fyrbach dovozují, že zpráva o kontrolní činnosti by měla být dozorčí radou předkládána nikoliv na každém jednání valné hromady, nýbrž pouze na výroční valné hromadě schvalující účetní závěrku.²⁰⁸ Takový postup je v praxi vcelku běžný, přičemž se objevují pochybnosti o jeho souladu se zákonem.²⁰⁹

Na rozdíl od úpravy akciové společnosti zákon pro dozorčí radu společnosti s ručením omezeným explicitně stanoví povinnost podat jednou ročně valné hromadě zprávu o své činnosti.²¹⁰ Mohlo by se tak zdát, že podáním zprávy bude informační povinnost ze strany dozorčí rady vyčerpána. Takový závěr by však byl dle mého názoru nesprávný.

---

²⁰³ Kapitola 3.3. této práce.

²⁰⁴ HAMPEL, Petr. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit. sub 63, s. 1889.

²⁰⁵ LASÁK, Jan. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 2013.

²⁰⁶ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 958, marg. č. 1.

²⁰⁷ KŘÍŽ, Radim. Několik poznámek ke zprávě dozorčí rady o výsledcích její činnosti. *Bulletin advokacie*, 2023, č. 5, s. 35.

²⁰⁸ FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 443.

²⁰⁹ LASÁK, Jan. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 2013; KŘÍŽ, Radim, op. cit. sub 207, s. 37.

²¹⁰ Srov. rozdílné znění ust. § 201 odst. 2 písm. d) z.o.k. stanovující povinnost podat jednou ročně zprávu o činnosti dozorčí rady a znění ust. § 449 odst. 1 z.o.k. zakotvující povinnost dozorčí rady seznámit valnou hromadu s výsledky své činnosti.

Ačkoliv obsah zprávy o kontrolní činnosti ve smyslu § 201 odst. 2 písm. d) z.o.k. není zákonem blíže specifikován, chápu ji jako zevrubný a ucelený přehled činnosti dozorčí rady za uplynulý rok. Dozorčí rada v něm valnou hromadu informuje o počtu svých zasedání, metodice své činnosti, provedených kontrolách a o svých zjištěních z hlediska činnosti jednatelů i společnosti. Zpráva by však neměla obsahovat pouze obecné formulace typu „*dozorčí rada na základě zpráv od jednatelů a vlastní kontrolní činnosti pravidelně projednávala vývoj společnosti a dohlížela nad její činností.*“²¹¹ I přes to, že patrně nic nebrání tomu, aby společenská smlouva uložila dozorčí radě povinnost předkládat tuto zprávu častěji, vzhledem k jejímu obsahu postačí, bude-li předložena jednou ročně.²¹² Zákon nespécifikuje ani formu, jakou má zpráva o činnosti mít. Třebaže tedy bude možné přispustit i ústní formu,²¹³ lze v případě výroční zprávy doporučit z hlediska průkaznosti formu písemnou.

Od této zprávy, která je spíše obecného charakteru, je dle mého názoru nutné odlišit povinnost informovat valnou hromadu o výsledcích své činnosti dle § 201 odst. 5 ve spojení s § 449 odst. 1 z.o.k. Tato informační povinnost se vztahuje ke každému jednání valné hromady, jehož se členové dozorčí rady povinně účastní. V rámci ní dozorčí rada (resp. pověřený člen) seznámí valnou hromadu s výsledky konkrétních kontrolních akcí, přičemž rozsah těchto informací se bude odvíjet od obsahu předkládaných zjištění. Jestliže dozorčí rada žádný nedostatek neodhalila, pak v podstatě nebude nutné valnou hromadu informovat podrobněji. Naproti tomu v případě, kdy dozorčí rada při kontrole na problém narazí, soudím, že je nezbytné jej při nejbližším jednání valné hromady přednést. Prodlení spojené s informováním o tomto problému až ve výroční zprávě o činnosti by mohlo mít pro společnost vážné následky.

V tomto směru tak souhlasím s výše uvedenými závěry doktríny, které dovozují v poměrech akciové společnosti povinnost dozorčí rady informovat o výsledcích své kontrolní činnosti na každém jednání valné hromady. Zprávu o činnosti ve smyslu § 201 odst. 2 písm. d) z.o.k. však dle mého soudu postačí předložit jednou ročně (nestanoví-li společenská smlouva jinak), neboť tato zpráva je svým obsahem i zaměřením do jisté míry od informací dle § 449 odst. 1 z.o.k. odlišná. Je na zvážení dozorčí rady, zda bude tuto zprávu předkládat za předchozí účetní období či kalendářní rok, nicméně doktrína se spíše kloní ke zprávám za účetní období.²¹⁴

---

²¹¹ V poměrech německé akciové společnosti LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A., op. cit. sub 25, s. 261, marg. č. 566; opačně FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 444, Zpráva dozorčí rady o výsledcích kontrolní činnosti.

²¹² Shodně POKORNÁ, Jarmila. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 1002.

²¹³ FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 443-444.

²¹⁴ DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 33, s. 484; FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 443.

S výsledky kontrolní činnosti seznamuje valnou hromadu pověřený člen dozorčí rady (§ 201 odst. 5 ve spojení s § 449 odst. 1 z.o.k.). Výběr takového člena bude předmětem kolektivního rozhodnutí dozorčí rady. O pověření může být rozhodnuto *ad hoc* pro konkrétní valnou hromadu či pro konkrétní kontrolní akci. Domnívám se, že přijatelná je i případná úprava v rámci jednacího řádu dozorčí rady, která výkon informační povinnosti ve vztahu k valné hromadě svěří některému z členů, typicky předsedovi dozorčí rady. V případě, kdy bude valná hromada seznamována se zcela konkrétní kontrolní akcí, je však dle mého názoru na místě, aby vzhledem ke znalostem případu seznámil valnou hromadu se závěry kontroly ten člen dozorčí rady, který byl výkonem kontrolní akce pověřen. Součástí kontrolních závěrů pak nepochybně může být i návrh nápravných opatření, ačkoliv v tomto směru má ve vztahu k valné hromadě dozorčí rada jen poradní funkci.

5.2.2. Informační povinnost vůči jednatelům

Na rozdíl od valné hromady zákon nestanoví informační povinnost dozorčí rady ve vztahu k jednatelům. Filip a Fyrbach k tomu uvádí, že dozorčí rada takovou povinnost nemá z logiky věci, neboť poskytnutí výsledků činnosti dozorčí rady jednatelům by mohlo být kontraproduktivní. Dozorčí rada má dle nich blíže ke společníkům, kteří se na základě závěrů dozorčí rady rozhodují o dalším působení jednatelů.²¹⁵ S tímto závěrem však z důvodů níže uvedených nesouhlasím.

Jak bude uvedeno v části věnující se nápravným opatřením, dozorčí rada v zásadě není ze zákona vybavena potřebnou působností k nápravě zjištěných nedostatků v podnikatelské či jiné činnosti společnosti a jednatelů. Ve značné části případů to budou jednatelé, v jejichž činnosti budou nedostatky nalezeny. Zejména oni budou mít odpovídající možnosti a prostředky k jejich nápravě. Členové dozorčí rady jsou povinni jednat loajálně vůči zájmům společnosti, přičemž převážná část doktríny chápe povinnost loajality především jako povinnost členů volených orgánů jednat v zájmu společnosti, dělat vše potřebné a legálně možné k jeho naplnění a společnosti neškodit.²¹⁶ Je nepochybně v zájmu společnosti, aby byly objevené nedostatky v činnosti jednatelů a společnosti co nejrychleji odstraněny, a tak se předešlo vzniku újmy, případně se její rozsah minimalizoval. K tomu musí směřovat i kroky dozorčí rady. Jestliže jsou to jednatelé, kteří jako vrcholný exekutivní orgán společnosti ve většině případů disponují potřebnou působností k nápravě zjištěných nedostatků, pak z povinnosti členů dozorčí rady jednat s potřebnou loajalitou vyplývá jejich povinnost o zjištěných nedostatecích jednatele informovat.

---

²¹⁵ FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 440.

²¹⁶ Např. JOSKOVÁ, Lucie, op. cit. sub 130, s. 281-286.

Forma, jakou k předání informací dozorčí rada zvolí, není zákonem nikterak omezena. Může se tak jednat i o prostý ústní rozhovor mezi pověřeným členem dozorčí rady a jednatelem.²¹⁷ Z hlediska případného dokazování dodržení náležitého standardu péče při výkonu funkce lze nicméně doporučit písemnou formu. Jednat se může o dopis adresovaný jednatelům, či prostý email. Blíže může pochopitelně formu upravit interní předpis společnosti.

Povinností informovat jednatele není nikterak dotčena informační povinnost ve vztahu k valné hromadě. Rovněž se nikterak neomezuje možnost valné hromady z případných pochybení v činnosti jednatelů vyvodit personální důsledky. Seznámení jednatelů s výsledky kontroly jim však umožňuje adekvátně a rychle na tato zjištění reagovat, a snížit tak rizika z těchto nedostatků pro společnost plynoucích.

5.3. Oprávnění dozorčí rady z hlediska nápravy

Dozorčí rada je koncipována jako kontrolní orgán či orgán dohledu. Ačkoliv pod pojem kontroly lze mnohdy podřadit i nápravu zjištěných nedostatků, v případě dozorčí rady jsou její možnosti v tomto směru poměrně omezené.²¹⁸ Uvedené platí při aplikaci zákonné úpravy, neboť určitou působnost z hlediska nápravy zjištěných nedostatků může dozorčí radě svěřit společenská smlouva. Ani v tomto případě ovšem není možné s ohledem na působnost ostatních orgánů společnosti postupovat zcela libovolně.

Nápravná opatření náleží převážně dozorčí radě jako kolektivnímu orgánu. Dozorčí rada tak o jejich přijetí bude rozhodovat na svém zasedání. Soudím, že v případě horizontální delegace je možné, aby o přijetí nápravného opatření rozhodl pověřený člen sám. Z povinnosti péče řádného hospodáře a povinnosti ostatních členů nad výkonem delegované působnosti ovšem dovozují, že je povinností pověřeného člena před přijetím příslušného opatření informovat o svém záměru ostatní členy dozorčí rady, kteří v případě nesouhlasu s navrhovaným řešením mají možnost horizontální delegaci prolomit a rozhodnout kolektivně.²¹⁹

5.3.1. Nápravná oprávnění ve vztahu k jednatelům

Dozorčí rada má ve vztahu k jednatelům z hlediska nápravy zjištěných nedostatků spíše poradní funkci,²²⁰ neboť zákon jí přímé prostředky k jejich nápravě v zásadě nedává. Ze strany

---

²¹⁷ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 134.

²¹⁸ FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 440.

²¹⁹ K horizontální delegaci blíže kapitola 2.4.1.

²²⁰ Ve vztahu k představenstvu akciové společnosti poradní funkci dozorčí rady dovozuje i německá doktrína. K tomu srov. např. LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A., op. cit. sub 25, s. 264, marg. č. 573.

dozorčí rady tak v podstatě připadá v úvahu pouze informování jednatelů o zjištěných nedostatcích postupem shora uvedeným, případně mohou být jednatele vyzváni ke zjednání nápravy. Tyto kroky však budou mít veskrze jen doporučující charakter.²²¹

Domnívám se, že z povinnosti jednatelů jednat s péčí řádného hospodáře (§ 159 o.z.) vyplývá jejich povinnost aktivní komunikace s dozorčí radou zahrnující v sobě i povinnost jednatelů náležitě se zabývat zjištěními, která jsou jim dozorčí radou předložena. To však nelze vykládat jako povinnost jednatelů výzvy dozorčí rady k nápravě bez dalšího splnit. Mezi oběma orgány není dán vztah nadřízenosti a podřízenosti, a tak není dozorčí rada v tomto směru nadána oprávněním zavazovat jednatele svými pokyny (stejně to platí obráceně). Navíc ve většině případů by se jednalo patrně o pokyny směřující do obchodního vedení společnosti, které jsou až na výjimky v zásadě nepřipustné (§ 195 odst. 2 z.o.k.).²²²

Jednatelé jsou povinni na podněty dozorčí rady adekvátně reagovat a zahrnout je do úvah při svém rozhodování. V případě, že jejich další konání bude v rozporu s podněty či doporučeními dozorčí rady, nebo pokud nepřijmou navrhovaná nápravná opatření, musí být jednatele schopni tento rozpor náležitě vysvětlit, odůvodnit a podložit přesvědčivými argumenty.²²³ Dohled nad tím, jakým způsobem jednatele reagovali na předložená kontrolní zjištění a na návrhy dozorčí rady, náleží rovněž jako předmět činnosti jednatelů do působnosti dozorčí rady. Nebude-li ze strany jednatelů na podněty náležitě reagováno, případně nebudou-li jednatele schopni svůj odlišný postup náležitě vysvětlit a odůvodnit, je dle mého názoru možné takové jednání označit za porušení povinnosti vykonávat svoji funkci s péčí řádného hospodáře. V takovém případě je dozorčí rada oprávněna použít některý ze zákonem přiznaných prostředků, například uplatnit vůči jednatelům právo na náhradu škody, jestliže porušením povinnosti vznikla.

Právo na náhradu újmy, je současně prakticky jediným přímým nástrojem dozorčí rady ve vztahu k jednatelům [§ 201 odst. 2 písm. c) ve spojení s § 159 z.o.k.]. Ač se v případě zástupčího oprávnění dozorčí rady jedná o projev její omezené vnější působnosti,²²⁴ která není předmětem této práce, z hlediska užití tohoto institutu jako přímého nápravného prostředku je nutné zmínit, že existují pochyby, zda toto oprávnění může dozorčí rada užít bez dalšího, či zda je k jeho uplatnění nutný impuls ze strany společníka ve smyslu § 158 z.o.k. Dvořák upozorňující na tuto

---

²²¹ POKORNÁ, Jarmila. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 1002.

²²² HAMPEL, Petr. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit. sub. 63, s. 1880.

²²³ LASÁK, Jan. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 1944-1945.

²²⁴ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit. sub 23, s. 331, marg. č. 1507.

nejasnost jak v poměrech společnosti s ručením omezeným,²²⁵ tak v rámci akciové společnosti,²²⁶ dovozuje, že v zájmu akceschopnosti dozorčí rady je správný takový výklad, jenž dozorčí radě umožňuje návrh uplatnit i bez předchozího podnětu společníka, resp. kvalifikovaného akcionáře. Nejvyšší soud dal v tomto směru uvedenému výkladu za pravdu, neboť v poměrech předchozí právní úpravy, která skýtala obdobný výkladový problém [ust. § 182 odst. 1 písm. c) obch. z.], dovodil, že dozorčí rada je oprávněna rozhodnout o uplatnění nároku na náhradu škody a tento nárok jménem společnosti uplatnit bez podnětu kvalifikovaného akcionáře.²²⁷ Svoji argumentaci Nejvyšší soud opřel zejména smysl a účel právní úpravy, kdy smyslem uvedeného ustanovení není limitovat oprávnění dozorčí rady, nýbrž upřednostnit zástupčí oprávnění dozorčí rady před právem kvalifikovaných akcionářů.²²⁸ Uvedený závěr se dle mého názoru plně uplatní i v poměrech platné právní úpravy společnosti s ručením omezeným.²²⁹

Závěr dovozující oprávnění dozorčí rady uplatnit nárok společnosti pouze na základě podnětu společníka by nepřiměřeně a nedůvodně omezoval akceschopnost dozorčí rady. Navíc by šel i proti systematické a logice právní úpravy. Dozorčí rada, která v rámci kontrolní činnosti dovodila nárok společnosti na náhradu újmy způsobené jednatelem, by se dle uvedeného závěru musela nejprve obrátit na jednatele s žádostí o svolání valné hromady (případně by ji za splnění podmínek postupem dle § 183 z.o.k. svolala sama), kde by informovala společníky o existenci nároku, aby následně na podnět společníků tento nárok vymáhala. Jediný argument lze nalézt v postavení společníků, kteří jsou skrze vlastnictví podílů ve společnosti majetkově zainteresováni. Z toho by mohlo plynout právo společníků zvážit a rozhodnout, zda újmu způsobenou jednatelem bude společnost vymáhat, či zda jiný zájem společnosti (např. udržení jednatele ve funkci, zachování dobré pověsti společnosti apod.) vzniklou újmu převáží. Ani tento argument však dle mého neobstojí, neboť z povinnosti členů dozorčí rady jednat s péčí řádného hospodáře vyplývá povinnost takové okolnosti zvážit a případný nárok uplatnit pouze, je-li to v zájmu společnosti.²³⁰ Vedle uvedeného do úvahy dozorčí rady vstupuje i posouzení úspěšnosti

---

²²⁵ DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 33, s. 484.

²²⁶ DVOŘÁK, Tomáš, op. cit. sub 50, s. 687-688.

²²⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 5. 2018, sp. zn. 27 Cdo 1532/2017, body 21-32.

²²⁸ Obdobně judikoval i Spolkový soudní dvůr v rozsudku ze dne 21. dubna 1997, sp. zn. II ZR 175/95 (Srov. CAHN, Andreas; DONALD, David C. *Comparative Company Law: Text and Cases on the Laws Governing Corporations in Germany, the UK and the USA*. Second ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2018. s. 450-459).

²²⁹ Ostatně v poměrech platné právní úpravy uvedený závěr Nejvyššího soudu již aplikoval v případě kontrolní komise družstva Vrchní soud v Olomouci (srov. rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 16. 3. 2023, sp. zn. 5 Cmo 22/2023, zejm. bod 27).

²³⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 5. 2018, sp. zn. 27 Cdo 1532/2017, bod 31.

takového postupu (z hlediska možnosti společnosti prokázat vznik, výši a trvání pohledávky) a reálnosti vymožení pohledávky.²³¹

S ohledem na výše uvedené proto soudím, že dozorčí rada je oprávněna jako přímý nápravný prostředek po zvážení všech okolností uplatnit nárok na náhradu újmy způsobené společnosti jednatelem bez ohledu na to, zda k tomu byl dán podnět ze strany společníků, či nikoliv.

Vedle nezávazných doporučení a případného uplatnění nároku na náhradu újmy má dozorčí rada už jen nepřímou možnost na jednatele působit, a to prostřednictvím společníků, kteří mají vliv na personální obsazení statutárního orgánu. Dozorčí rada tak učiní prostřednictvím zprávy o kontrolní činnosti [§ 201 odst. 2 písm. d) z.o.k.], případně dílčím podnětem na jednání valné hromady [§ 201 odst. 5 ve spoj. s § 449 odst. 1 z.o.k.].²³²

Další opatření dozorčí rady ve vztahu k jednatelům pak vyplývají z její zvláštní kontrolní působnosti. Příkladem je v rámci působnosti dozorčí rady na poli řešení konfliktu zájmů její oprávnění pozastavit postupem dle § 54 z.o.k. při střetu zájmů členovi voleného orgánu (typicky jednatelem) výkon funkce, či mu zakázat dle § 55 z.o.k. uzavření smlouvy, která je možným střetem zájmů zatížena.²³³

Možnost přímo reagovat na kontrolní zjištění může dozorčí radě v mezích přípustnosti modifikace právní úpravy s ohledem na její kogentnost přiřknout i úprava ve společenské smlouvě. Tak například diskutovanou otázkou je možnost zakotvit ve společenské smlouvě oprávnění dozorčí rady volit a odvolávat jednatele společnosti. K této možnosti se mezi jinými příkládá například Eichlerová²³⁴ či Šuk.²³⁵ Jakkoliv toto téma nespadá pod téma této práce, podotýkám, že s uvedenými autory souhlasím, neboť se domnívám, že je-li možné dozorčí radě v poměrech akciové společnosti svěřit možnost volby představenstva (§ 438 odst. 1 z.o.k.), tím spíše by to mělo být možné v poměrech společnosti s ručením omezeným, která typově jako společnost smíšená poskytuje společníkům větší variabilitu v nastavení vnitřních vztahů jednotlivých orgánů. Členové dozorčí rady navíc budou mít povinnost přistupovat k výběru jednatelů s péčí řádného hospodáře (§ 159 odst. 1 z.o.k.), což v důsledku může volbu jednatele zkvalitnit. Podobnými úvahami se zřejmě ubírá i zákonodárce, když například v poměrech společností, které jsou nezávislým

²³¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4276/2009.

²³² LOCHMANOVÁ, Ludmila. In: ROZEHNAL et al., op. cit. sub 32, s. 411.

²³³ K působnosti dozorčí rady v oblasti potlačení konfliktů zájmů viz kapitulu 6.3.

²³⁴ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: BEJČEK, ŠILHÁN, VALDHANS, op. cit. sub 97, s. 41-50.

²³⁵ ŠUK, Petr. Kogentnost a dispozitivita korporátního práva – hledání hranic. *Ad Notam*, 2019, č. 3, s. 3-12.

provozovatelem přepravní soustavy, volbu jednatele právě dozorčí radě svěřuje *ex lege*.²³⁶ V případě zakotvení volby jednatele dozorčí radou ve společenské smlouvě bude nejsilnějším přímým nápravným nástrojem právě personální obměna jednatelů. Možnost přenést volbu a odvolání jednatele na jiný orgán společnosti (tedy i dozorčí radu) připouští i německá doktrína,²³⁷ přičemž dokonce zmiňuje i možnost svěřit jinému orgánu samostatně oprávnění odvolat jednatele z funkce.²³⁸ Domnívám se, že i tato úprava by byla z hlediska poměrně vysoké variability vnitřní úpravy společnosti s ručením omezeným možná.

5.3.2. Nápravná opatření ve vztahu k valné hromadě

Jak již bylo uvedeno výše, členové dozorčí rady mají současně právo a povinnost účastnit se každé valné hromady, na které seznamují společníky s výsledky své kontrolní činnosti.²³⁹ Přítomnost členů dozorčí rady mimo jiné poskytuje společníkům možnost v případě nejasností požádat dozorčí radu o vysvětlení, případně z hlediska své odbornosti může dozorčí rada fungovat jako jejich poradní hlas.²⁴⁰ Svoji roli může dozorčí rada sehrát zejména z hlediska kontroly zákonnosti postupu a činnosti valné hromady. V případě, že kterýkoliv člen dozorčí rady sezná, že postup valné hromady či její rozhodnutí může být v rozporu se zákonem, společenskou smlouvou či dobrými mravy, může takový člen vznést protest [§ 189 odst. 1 písm. f) z.o.k.], případně se následně dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady postupem dle § 191 z.o.k. Zajímavostí je, že toto oprávnění zákon výslovně přisuzuje jednotlivým členům, nebude zde tak nutné předchozího kolektivního rozhodnutí dozorčí rady.

K dovolání se neplatnosti usnesení valné hromady členem dozorčí rady zákon nevyžaduje (na rozdíl od společníků) vznesení protestu. Je-li ovšem účelem protestu určitá prevence ve smyslu umožnění valné hromadě reagovat na vznesené výhrady a napravit případné vady, pro které by soud mohl následně vyslovit neplatnost usnesení valné hromady,²⁴¹ pak soudím, že ze standardu péče řádného hospodáře vyplývá pro členy dozorčí rady povinnost takový protest vznést. Je totiž nepochybně v zájmu společnosti vyhnout se případnému soudnímu řízení a napravit případné vady co nejdříve, k čemuž může odůvodněný protest člena dozorčí rady výrazně přispět. Ve zbytku

²³⁶ Srov. ust. § 58c odst. 1 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²³⁷ MASUCH, Andreas. In: BORK, SCHÄFER, op. cit. sub 161, s. 1008, marg. č. 20.

²³⁸ JACOBY, Florian. In: BORK; SCHÄFER, op. cit. sub. 161, s. 829, marg. č. 11; příp. AXHAUSEN, Michael. In: MÜLLER, Welf; HENSE, Burkhard; AHRENKIEL, Björn. *Beck'sches Handbuch der GmbH: Gesellschaftsrecht, Steuerrecht*. 3., vollständig überarbeitete Aufl. München: Beck, 2002. s. 221.

²³⁹ Blíže viz kapitulu 3.3. a 5.2.1.

²⁴⁰ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit. sub 23, s. 332, marg. č. 1509.

²⁴¹ ŠUK, Petr. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 504, marg. č. 10.

ohledně podmínek jeho vznesení jakož i v podrobnostech ohledně neplatnosti usnesení valné hromady odkazují na odbornou literaturu,²⁴² neboť tato témata nejsou předmětem předkládané práce.

Úkony dozorčí rady učiněné vůči valné hromadě však převážně nebudou směřovat k nápravě činnosti valné hromady, nýbrž budou mít spíše povahu podnětů, na základě nichž může valná hromada přijmout opatření k nápravě jednání jiných orgánů (zejména jednatelů) či těmto orgánům uložit povinnost nápravu zjednat. Tyto podněty může dozorčí rada zahrnout do pravidelné zprávy o své činnosti [§ 201 odst. 2 písm. d) z.o.k.], případně s nimi může pověřený člen vystoupit na kterékoliv valné hromadě, k čemuž členy dozorčí rady zákon vybavuje právem promluvit, kdykoliv o to požádají.²⁴³

5.3.3. Svoolání valné hromady dozorčí radou

Valnou hromadu svolává zásadně jednatel (jednatelé) společnosti (§ 181 odst. 1 z.o.k.). V případě, že dozorčí rada v rámci kontrolní činnosti zjistí nedostatek, o němž je nutné informovat společníky na valné hromadě s ohledem na nutnost přijetí rychlého nápravného opatření, jež je v působnosti valné hromady (např. personální změna na pozici jednatele), je vzhledem k rozložení působnosti mezi jednotlivé orgány na místě nejprve informovat jednatele, který na základě podnětu dozorčí rady valnou hromadu svolá. Uvedený příklad s nutností personální obměny na pozici jednatele však ilustruje, že ne vždy bude toto rozdělení působnosti funkční a bude možné se na něj spolehnout, neboť jednatel, kterému hrozí odvolání, nemusí být motivován valnou hromadu svolat. Pro tyto případy stanoví zákon právo a povinnost ke svolání valné hromady i dozorčí radě (§183 z.o.k.).

Dozorčí rada je povinna valnou hromadu svolat za předpokladu, vyžadují-li to zájmy společnosti (§ 183 z.o.k.). Obsah pojmu „zájem společnosti“ však nelze vykládat obecně, neboť vždy bude záležet na konkrétních okolnostech případu.²⁴⁴ Zájem společnosti bude dán zejména v situaci, kdy jsou naplněny podmínky pro svolání valné hromady dle § 181 a 182 z.o.k., avšak jednatelé ji nesvolávají.²⁴⁵ Může se tak dít například z důvodu momentální neobsazenosti funkce jednatele. Povinnost v zájmu společnosti svolat valnou hromadu bude možné dovodit i ve chvíli,

---

²⁴² Blíže k institutu protestu např. CHOVANCOVÁ, Kateřina. Protest proti usnesení valné hromady. *Obchodněprávní revue*, 2017, č. 3, s. 76-80; příp. SADECKÝ, Lukáš. Institut protestu v kapitálové společnosti po novele zákona o obchodních korporacích. *Ad Notam*, 2020, č. 1, s. 8-10; k otázce neplatnosti usnesení, jakož i účastenství členů dozorčí rady v soudním řízení srov. závěry doktríny sub 21.

²⁴³ K tomu viz kapitolu 3.3.

²⁴⁴ DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s. r. o.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 130.

²⁴⁵ ŠUK, Petr. In: ŠTENGLVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 451, marg. č. 7

zjistí-li dozorčí rada v rámci kontrolní činnosti závažné skutečnosti týkající se činnosti společnosti či jednatelů (například porušování zákazu konkurence ze strany některého z jednatelů²⁴⁶) a bude-li náprava zjištěných nedostatků vyžadovat činnost ze strany valné hromady.²⁴⁷

Ze znění úpravy jakož i ze systematiky zákona, kdy je svolání valné hromady dozorčí radou zařazeno až za svolání jednatelem a společníky, lze dle mého názoru dovodit, že je tento prostředek řešením pro mimořádné situace. Jako k takovému by k němu mělo být ze strany dozorčí rady přistupováno. Neexistence zájmů společnosti opravňující dozorčí radu ke svolání valné hromady může být v konečném důsledku důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení takto svolané valné hromady.²⁴⁸ V důsledku neoprávněného svolání valné hromady a případného vyslovení neplatnosti jejího usnesení pak může společnosti vzniknout újma, za jejíž vznik by mohli být odpovědni právě členové dozorčí rady (např. náklady společnosti vynaložené v souvislosti s valnou hromadou, která není schopna přijmout platné usnesení).

Na rozdíl od úpravy svolání valné hromady dozorčí radou v akciové společnosti neukládá zákon dozorčí radě společnosti s ručením omezeným explicitně povinnost svolané valné hromadě předložit návrh potřebných opatření (srov § 404 z.o.k.). V případě svolání valné hromady však dozorčí rada postupuje za užití ustanovení § 184 a násl. z.o.k. upravujících proces svolání a průběhu valné hromady, přičemž ustanovení § 184 odst. 1 z.o.k. ukládá povinnost jako součást pozvánky uvést i návrh usnesení, který musí být řádně odůvodněn.²⁴⁹ Domnívám se proto, že i v poměrech společnosti s ručením omezeným je dozorčí rada povinna návrh opatření předložit. Takový postup je logický a vhodný, neboť svolá-li dozorčí rada valnou hromadu například z důvodu zjištění závažných nedostatků v činnosti společnosti, pak by jako expertní orgán společnosti měla přijít i s návrhem řešení. Pochopitelně se musí jednat o návrh takových opatření, jejichž realizace je v působnosti valné hromady.²⁵⁰

Svolání valné hromady je v poměrech společnosti s ručením omezeným koncipováno jako kolektivní rozhodnutí, a musí o něm tedy rozhodnout dozorčí rada jako celek na svém zasedání. Takové rozhodnutí musí být odůvodněno a řádně podloženo argumenty prokazujícími existenci zájmu společnosti na svolání valné hromady. Zákonodárce explicitně neumožňuje svolání valné

---

²⁴⁶ KRÍŽ, Radim. In: DĚDIČ, ŠTENGLOVÁ, KRÍŽ, ČECH, op. cit. sub 123, s. 467.

²⁴⁷ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 197.

²⁴⁸ V poměrech předchozí právní úpravy srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. 2. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4223/2007; případně usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2453/2021, bod 24.

²⁴⁹ OSWALDOVÁ, Michaela. Svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. *Ad Notam*, 2016, č. 2, s. 13.

²⁵⁰ V poměrech německé akciové společnosti srov. SPINDLER, Gerald. In: SPINDLER, Gerald; STILZ, Eberhard. *Kommentar zum Aktiengesetz. Band 1, §§ 1 – 149*. 4. Auflage. München: C. H. Beck, 2019, s. 1911.

hromady jednotlivým členem dozorčí rady, jako tomu činí v určitých případech v poměrech akciové společnosti (§ 404 z.o.k.). Domnívám se, že možnost individuálního svolání valné hromady lze zakotvit ve společenské smlouvě. Takovou úpravou by došlo k posílení kontrolní funkce a akceschopnosti dozorčí rady, aniž by docházelo k nepřijatelnému zásahu do působnosti jiných orgánů, a nebude tedy odporovat kogentním ustanovením zákona. Ochrana před excesivním svoláváním valné hromady je i v takovém případě zajištěna skrze povinnost členů dozorčí rady jednat při svolání valné hromady s péčí řádného hospodáře. Individuální svolání pak bude bez dalšího možné i v případě svěřením této působnosti jednotlivému členu v rámci horizontální delegace (§ 156 odst. 2 z.o.k.).

V případě neexistence horizontální delegace či úpravy individuálního svolání dozorčí rady ve společenské smlouvě vyvstává otázka, zda je i přesto možné akceptovat jako přípustné a platné svolání valné hromady jediným členem dozorčí rady. Ačkoliv zákon tuto možnost explicitně nepřipouští, domnívám se, že je možné analogicky aplikovat ustanovení § 404 z.o.k. a za splnění zákonných předpokladů tuto možnost dovodit. Mám na mysli situaci, kdy je dán zájem společnosti na svolání valné hromady dozorčí radou ve smyslu § 183 z.o.k, ovšem ke svolání nedojde. K tomu může dojít v případě, kdy nebude dozorčí rada usnášeníschopná. Připouští-li zákon v situaci, kdy dozorčí rada není schopna plnit svou funkci, individuální výkon nahlížecího oprávnění (§ 201 odst. 3 z.o.k.),²⁵¹ tím spíše by měla být dána možnost jednotlivého člena dozorčí rady v obdobné situaci svolat valnou hromadu. Otálení se svoláním valné hromady za účelem vyřešení zjištěných nedostatků může mít pro společnost vážné důsledky. Rovněž bez možnosti adekvátně reagovat na kontrolní zjištění svoláním valné hromady, která může v návaznosti na tato zjištění učinit nápravná opatření, je možnost individuálního výkonu nahlížecího oprávnění v zásadě bezpředmětná. Současně soudím, že není dán důvod, pro který by mělo být individuální svolání dozorčí rady přípustné v poměrech akciové společnosti a ve společnosti s ručením omezeným nikoliv. Z uvedených důvodů mám za to, že budou-li splněny podmínky pro svolání valné hromady dozorčí radou, avšak dozorčí rada ji nesvolá (zejména z důvodu neschopnosti dozorčí rady vykonávat svoji funkci), pak je přípustné a v souladu se smyslem a účelem právní úpravy, aby valnou hromadu svolal jednotlivý člen dozorčí rady.

Pokud by však byl přijat opačný závěr, tedy že svolání valné hromady jediným členem dozorčí rady je v rozporu se zákonem, přesto se domnívám, že to nebude samo o sobě důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení takto svolané valné hromady. Dle ustanovení § 191 odst. 1 z.o.k. se na neplatnost usnesení valné hromady užijí ustanovení o neplatnosti usnesení členské

---

²⁵¹ Blíže viz kapitulu 3.2.

schůze spolku (§ 258 až 261 o.z.). Z ustanovení § 260 odst. 1 o.z. vyplývá, že neplatnost rozhodnutí nebude vyslovena, pokud sice dojde k porušení zákona, avšak toto nemá závažné právní následky, a je-li v zájmu spolku neplatnost rozhodnutí nevyslovit. Citované ustanovení přesně nasedá na nastíněný případ. Jediným porušením zákona bude v tomto případě skutečnost, že valnou hromadu svolal jediný člen dozorčí rady, ač tak má dle zákona činit dozorčí rada kolektivně. Svolání valné hromady dozorčí radou vyžaduje naplnění podmínky existence zájmů společnosti. Lze tak předpokládat, že usnesení přijatá na takové valné hromadě budou mít pro společnost zásadní význam. Vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady by tak mohlo mít za následek zásadně větší újmu, než která by vznikla porušením zákona v souvislosti se svoláním valné hromady. V takovém případě dle mého názoru převáží zájem společnosti na zachování platnosti těchto usnesení.²⁵²

---

²⁵² V poměrech předchozí obdobné právní úpravy shodně DVORÁK, Tomáš, op. cit. sub 244, s. 130-131.

6. Speciální kontrolní působnost dozorčí rady

Vedle obecné působnosti dozorčí rady spočívající v dohledu nad činností jednatelů a společnosti, o které bylo pojednáno v předchozích kapitolách, má dozorčí rada i určitou speciální kontrolní působnost. Pro určité případy vybavuje zákon dozorčí radu speciálními povinnostmi, k jejichž splnění jí rovněž svěřuje náležitá oprávnění. Zvláštní kontrolní působností, kterou se budu dále zabývat, je působnost preventivní, zvláštní retrospektivní přezkum některých dokumentů a působnost dozorčí rady z hlediska řešení konfliktu zájmů.

6.1. Předběžná kontrolní působnost

Z dosavadního obsahu práce se podává, že činnost dozorčí rady je převážně retrospektivní, tedy že kroky učiněné jednatelem přezkoumává dozorčí rada *ex post*. Kontrola průběžná, tedy v reálném čase, probíhá spíše zřídka, zejména narazí-li dozorčí rada při namátkové kontrole na určitá podezření, případně je-li společenskou smlouvou zakotvena povinnost jednatelů dozorčí radu průběžně informovat o činnosti společnosti a o významných plánovaných transakcích.²⁵³

Vedle této tradiční kontrolní činnosti dozorčí rady se však postupem času stále více dostává do popředí i předběžná kontrola.²⁵⁴ Tato se může projevat prostou notifikační povinností ze strany jednatelů, ale i nutností souhlasu dozorčí rady se zamýšleným jednáním statutárního orgánu, či oprávněním dozorčí rady určité jednání jednatelům zakázat.²⁵⁵

6.1.1. Předběžný souhlas s právním jednáním

Požadavek nutnosti souhlasu dozorčí rady s určitým právním jednáním může založit zákon či společenská smlouva. Obsahují-li zákon či společenská smlouva vymezení právních jednání vyžadujících souhlas dozorčí rady, hovoříme o tzv. katalogu transakcí.²⁵⁶ Kupříkladu rakouská právní úprava podmiňuje souhlasem dozorčí rady nabývání, prodej a zatěžování nemovitostí nad rámec běžného obchodního styku, zřizování a rušení poboček, zahájení a ukončení činnosti oborů podnikání a druhů výroby, či poskytování půjček a úvěrů, nejsou-li součástí běžného obchodního styku (§ 30j odst. 5 öGmbHG). Výčet v uvedeném ustanovení není taxativní a zákon předpokládá i možnost jeho rozšíření ve společenské smlouvě (§ 30j odst. 5 alinea druhá öGmbHG). Německá právní úprava obdobný katalog neobsahuje, ovšem výslovně připouští vymezení jednání

---

²⁵³ K možnosti takové úpravy srov. kapitolu 3.1.

²⁵⁴ Srov. čl. 7.1.2. *Kodexu správy a řízení společností ČR 2018* (op. cit. sub 26), který doporučuje vymežit stěžejní rozhodnutí představenstva zásadního významu, která budou podléhat předchozímu schválení dozorčí radou.

²⁵⁵ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 169.

²⁵⁶ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVÁ a kol., op. cit. sub 29, s. 386.

podmíněných souhlasem dozorčí rady ve společenské smlouvě (§ 52 odst. 1 dGmbHG ve spoj. s § 111 odst. 4 dAktG). Česká právní úprava má blíže k té německé, neboť zákon jednání podmíněná souhlasem dozorčí rady konkrétně nevymezuje. Ustanovení § 49 z.o.k. však zvláštní schvalovací působnost dozorčí rady k jednáním vymezeným ve společenské smlouvě předpokládá.

Působnost vymežit jednání, která budou podléhat schválení dozorčí rady, náleží ze zákona pouze společníkům, kteří tak učiní prostřednictvím společenské smlouvy. Domnívám se, že je možné úpravou ve společenské smlouvě rovněž svěřit dozorčí radě možnost formulovat jednání, k jejichž realizaci jednatelé potřebují její souhlas.²⁵⁷ Dozorčí rada by na základě takové úpravy mohla buď jednání podmíněná souhlasem vymežit obecně (např. souhlas se zřízením odštěpného závodu), případně by jí mohla společenská smlouva umožnit *ad hoc* označení konkrétního právního jednání (aktuálně uzavíraná smlouva), ke kterému si jednatelé musí souhlas rady vyžádat.²⁵⁸ Naproti tomu soudím, že nesvěří-li dozorčí radě takovou působnost zákon, pak si sama požadavek souhlasu s určitým jednáním jednatelů vyhradit nemůže. V praxi si lze jistě představit určitou formu interakce mezi jednatelem a dozorčí radou, na základě které budou jednatelé zásadní kroky s dozorčí radou konzultovat. Dozorčí rada bude v takové situaci plnit roli poradního orgánu, současně bude mít možnost předběžně jednání posoudit v rámci své kontrolní působnosti. Případné vyslovení, či nevyslovení souhlasu dozorčí radou však nebude mít z důvodu nedostatku působnosti žádné právní účinky.

Zákon explicitně žádný typ jednání z možnosti podrobit ho preventivnímu souhlasu dozorčí rady nevylučuje. Jednání v katalogu transakcí by však měla být vybrána a formulována tak, aby nedocházelo k nepřiměřenému zásahu do obchodního vedení společnosti a do řídicí působnosti, jež zákon svěřuje jednatelům (§ 195 odst. 1 z.o.k.). Jednání podmíněná souhlasem by neměla být charakteru činností spadajících do každodenního obchodního vedení,²⁵⁹ neboť tím by se z jednatelů stali pouzí vykonavatelé vůle dozorčí rady.²⁶⁰ Zároveň přílišná zahlcenost dozorčí rady žádostmi o udělení souhlasu ohledně běžných záležitostí by jí z časového hlediska omezovala v dalším řádném výkonu kontrolní působnosti.²⁶¹

---

²⁵⁷ V poměrech německé právní úpravy je možnost dozorčí rady vyhradit si právo souhlasu k některým jednáním zakotveno přímo v § 111 odst. 4 dAktG. K fungování této úpravy srov. například SPINDLER, Gerald. In: SPINDLER, STILZ, op. cit. sub 250, s. 1913 a násl.

²⁵⁸ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 170.

²⁵⁹ Shodně v poměrech německého práva SEMLER, Johannes. In: KROPFF, Bruno; SEMLER, Johannes. *Münchener Kommentar zum Aktiengesetz*. Bd. 3, §§ 76-117 AktG, MitbestG, § 76 BertVG 1952. 2. Aufl. München: Beck, 2004. s. 1038, marg. č. 395.

²⁶⁰ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 170.

²⁶¹ RUHWEDEL, Peter, op. cit. sub 115, s. 120.

Požadavek souhlasu dozorčí rady s určitým jednáním nelze chápat jako právo aktivně jednatelům udělovat pokyny, neboť takové pokyny by byly nepřipustným zásahem do působnosti jednatelů.²⁶² Právo dozorčí rady slouží v tomto směru jako pojistka, nikoliv jako iniciační prostředek. V souvislosti s uvedeným se pak domnívám, že není přípustné, aby společenská smlouva zakotvovala požadavek souhlasu dozorčí rady s nekonáním jednatelů (např. nevytáháním pohledávky), neboť by tím *de facto* v situaci, kdy dozorčí rada souhlas neudělí, došlo k vynucení aktivního jednání ze strany jednatelů. Současně považuji za nepřipustné, aby byla souhlasem dozorčí rady podmíněna taková jednání, k nimž jsou jednatelé (potažmo společnost) povinni ze zákona (např. podání daňového přiznání).

Souhlas dozorčí rady rovněž neznamená povinnost jednatelů dané jednání uskutečnit. Jedná se stále pouze o možnost, jejíž realizace bude záviset čistě na jejich podnikatelském úsudku. Soudím, že v případě kvalifikované změny podmínek, za nichž byl souhlas udělen, nastupuje povinnost jednatelů požádat dozorčí radu o souhlas nový, jež bude zohledňovat i nové okolnosti. Za kvalifikovanou změnu vyžadující nový souhlas považuji například změnu finálního rámce transakce, či změnu v osobě druhé smluvní strany (ač by obsah jednání zůstal v zásadě stejný). Drobnější změny, jako například změna místa plnění, pak dle mého názoru nový souhlas nevyžadují.

Výhrada souhlasu dozorčí rady je tzv. interním omezením jednatelského oprávnění ve smyslu § 47 z.o.k. Neudělení souhlasu z toho důvodu nemá účinky vůči třetím osobám ani v případě jeho zveřejnění a nezakládá relativní neplatnost takového jednání dle § 48 z.o.k.²⁶³ Na druhou stranu jednáním bez souhlasu dozorčí rady jednatelé jednoznačně porušují povinnost jednat s péčí řádného hospodáře (povinnost loajality) a nesou důsledky z tohoto jednání vyplývající (například povinnost uhradit společnosti újmu, vznikla-li takovým jednáním).²⁶⁴

Ze smyslu a účelu právní úpravy výhrady souhlasu dozorčí rady vyplývá, že je nezbytné, aby souhlas předcházel takové činnosti jednatelů, jež povede k založení povinností pro společnost z předmětného jednání vyplývajících (uzavření smlouvy, podání závazné nabídky apod.). Uvedené se dle mého názoru uplatní i v mimořádných situacích, kdy je nezbytné jednat co nejrychleji. Opačný závěr by totiž mohl vést k obcházení nutnosti souhlasu tím, že by jednatelé záměrně vytvářeli situace, při kterých by bylo nutné jednat v zásadě okamžitě, a tedy bez potřebného

---

²⁶² Obdobně v poměrech německé právní úpravy viz SCHICK, Paul W. In: WACHTER et al., op. cit. sub 116, s. 718, marg. č. 14.

²⁶³ Shodně v poměrech německé právní úpravy BAYER, Walter; HOMMELHOFF, Peter. In: BAYER, HOMMELHOFF, KLEINDIEK, op. cit. sub 136, s. 1539, marg. č. 52.

²⁶⁴ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 154, marg. č. 1.

souhlasu dozorčí rady.²⁶⁵ Jednání bez požadovaného souhlasu tak dle mého názoru nutně vždy povede ke konstatování porušení povinnosti výkonu funkce s péčí řádného hospodáře (a s nezbytnou loajalitou). Případná odpovědnost za vzniklou újmu však musí být vždy poměřována i s potenciální újmou, jež by společnosti vznikla nebýt onoho neschváleného jednání.

Není dosud zcela vyjasněné, jaký vztah panuje mezi nutností souhlasu dozorčí rady a jednáním na pokyn valné hromady dle § 51 odst. 2 z.o.k. Tedy, zda se uplatní výhrada souhlasu i v situaci, kdy jednatelé požádají valnou hromadu o pokyn týkající se obchodního vedení (případně se bude jednat o pokyn strategického řízení), přičemž tento pokyn bude obsahovat uskutečnění jednání, k němuž společenská smlouva stanoví požadavek souhlasu dozorčí rady. V německé odborné literatuře na tomto nepanuje přílišná shoda, kdy Hommelhoff a Bayer uvádějí, že v takovém případě se výhrada souhlasu sama o sobě neuplatní,²⁶⁶ zatímco Lutter, Kriege a Verse soudí, že výhrada souhlasu musí být dodržena i v případě, že předmětné jednání uložila jednatelům valná hromada.²⁶⁷ Osobně se domnívám, že pokyn valné hromady sám o sobě požadavek souhlasu dozorčí rady vyplývající ze společenské smlouvy nevylučuje či nenahrazuje. V praxi lze nepochybně narazit na situace, kdy bude určité jednání podléhat jak souhlasu valné hromady, tak souhlasu dozorčí rady, přičemž v takovém případě rovněž není možné bez dalšího uzavřít, že souhlas valné hromady nahrazuje i souhlas dozorčí rady. Shodně je nutné přistupovat i k pokynu valné hromady. Lze ovšem za splnění všech zákonných podmínek pro změnu společenské smlouvy (kvórum a forma) připustit, aby byl takový pokyn valné hromady či společníků posouzen jako jednorázový průlom do společenské smlouvy, čímž by mohlo *ad hoc* dojít k vyloučení požadavku na schválení předmětného jednání dozorčí radou.²⁶⁸

Ať už dozorčí rada souhlas s jednáním vysloví, či nevysloví, jsou členové dozorčí rady povinni při tomto rozhodování postupovat s péčí řádného hospodáře. Jestliže společnosti vznikne újma v důsledku vyslovení, či nevyslovení souhlasu s určitým jednáním, při kterém došlo k porušení péče řádného hospodáře, pak jsou členové dozorčí rady povinni uhradit případnou újmu z toho vzniklou.²⁶⁹

---

²⁶⁵ Shodně s odkazem na německou odbornou literaturu LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 171; opačně k výjimečnému připuštění urgentního jednání bez souhlasu rady viz SCHICK, Paul W. In: WACHTER et al., op. cit. sub 116, s. 721, marg. č. 22.

²⁶⁶ BAYER, Walter; HOMMELHOFF, Peter. In: BAYER, HOMMELHOFF, KLEINDIEK, op. cit. sub 136, s. 1539, marg. č. 51.

²⁶⁷ LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A., op. cit. sub 25, s. 491, marg. č. 1211.

²⁶⁸ Shodně v poměrech akciové společnosti LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 174.

²⁶⁹ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 161, marg. č. 5.

6.1.2. Zákaz právního jednání

Vedle požadavku souhlasu dozorčí rady lze z § 49 z.o.k. dovodit i oprávnění dozorčí rady určité jednání zakázat. Toto oprávnění se však nevztahuje všeobecně na veškerá jednání, nýbrž na situace a jednání vymezená zákonem či společenskou smlouvou. Zákon tuto možnost dozorčí radě dává skrze ustanovení § 56 odst. 2 z.o.k. ve vztahu k řešení konfliktu zájmů. Společenská smlouva však může okruh jednání rozšířit. Oproti požadavku souhlasu se v případě vyslovení zákazu jednání vyžaduje větší aktivita ze strany dozorčí rady, neboť je to ona, která musí aktivně vystoupit a proti určitému jednání zasáhnout. Soudím však, že je možné pro efektivnější výkon tohoto oprávnění ve společenské smlouvě zakotvit notifikační povinnost jednatelů vůči dozorčí radě ohledně těch jednání, která je dozorčí rada oprávněna zakázat. Na základě takové úpravy by byla dozorčí rada v dostatečném předstihu o záměrech jednatelů informována, což by jí dávalo možnost svá oprávnění reálně uplatňovat.

Důsledky jednání jednatelů přes zákaz dozorčí rady se budou lišit dle toho, zda oprávnění vyslovit zákaz určitého jednání vyplývá ze zákona či společenské smlouvy. Pokud k zakazu zmocňuje dozorčí radu společenská smlouva, pak se dle mého názoru obdobně uplatní závěry učiněné výše ohledně jednání neschváleného dozorčí radou, neboť i v tomto případě se jedná o vnitřní omezení dle § 47 z.o.k., jehož porušení nemá účinky vůči třetím osobám.

V případě uskutečnění jednání zakázaného dozorčí radou na podkladě § 56 odst. 2 z.o.k. je ovšem vymezení důsledků z takového jednání vyplývající komplikovanější. Rozporné názory se v doktríně objevují již na to, jaký je vztah mezi ustanoveními o střetu zájmů v zákoně o obchodních korporacích a obecnou úpravou v § 437 o.z. Dle Havla jsou pravidla o střetu zájmů v zákoně o obchodních korporacích součástí širší fiduciární obligace členů volených orgánů a obecný zákaz uvedený v § 437 odst. 1 o.z. se tak na jednatele nepoužije. Havel totiž považuje zákaz s uskutečněním jednání dle § 56 odst. 2 z.o.k. za vnitřní omezení dle § 47 z.o.k.²⁷⁰ V odborné literatuře však převažuje názor, že ust. § 437 odst. 2 o.z. se na zastoupení obchodní korporace členem statutárního orgánu uplatní,²⁷¹ k čemuž se přiklonil i Nejvyšší soud.²⁷² I v případě převažujícího názorového proudu připouštějícího aplikaci § 437 o.z. však lze nalézt rozpory, které se týkají zejména důsledků plynoucích z jednání přes zákaz vyslovený dozorčí radou. Dle Lasáka

---

²⁷⁰ HAVEL, Bohumil. Konflikt zájmů při správě obchodních korporací (vztah § 437 odst. 2 ObčZ a § 54 a násl. ZOK). *Právní rozhledy*, 2015, č. 8, s. 272-275.

²⁷¹ Za všechny např. ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 187, marg. č. 9; příp. ČECH, Petr. Ke svéprávnosti právnické osoby a postavení člena statutárního orgánu při jednání za ni (nejen) v situaci zájmového střetu. *Právní rozhledy*, 2016, č. 23-24, s. 835-839.

²⁷² Usnesení Nejvyššího ČR soudu ze dne 8. 12. 2015, sp. zn. 29 Cdo 4384/2015, zejm. bod 21.

je jednání učiněné přes zákaz stíženo relativní neplatností.²⁷³ Velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu však dovedl, že jedná-li zástupce, jehož zájmy jsou ve střetu se zájmy zastoupeného, a není-li třetí osoba (s níž zástupce jednal) v dobré víře, že zástupci svědčí zástupčí oprávnění, není zastoupený jednáním zástupce vázán, avšak může jej postupem dle § 440 o.z. ratihabovat.²⁷⁴

Výše nastíněná problematika nespádá plně do tématu této práce, a nebudu se jí proto detailněji zabývat. Domnívám se však, že uvedený závěr Nejvyššího soudu, byť se odlišuje od většinového názoru doktríny,²⁷⁵ správně zvyšuje ochranu zastoupeného. V případě závěru o relativní neplatnosti by se totiž musel zastoupený k zabránění tomu, aby byl jednáním neoprávněného zástupce vázán, aktivně neplatnosti dovolávat. Smyslem a účelem ust. § 437 odst. 2 o.z. je dle mého názoru ochrana zájmů zastoupeného. Bylo by tak nespravedlivé, aby to byl právě on, kdo musí vůči třetí osobě, jež o neoprávněnosti jednání zástupce věděla, činit aktivní kroky ke zproštění se vázanosti takovým jednáním.

6.2. Zvláštní retrospektivní přezkum

Dozorčí rada je v rámci své působnosti oprávněna nahlížet do veškerých dokumentů společnosti, které je oprávněna kontrolovat z hlediska formálního i materiálního [§ 201 odst. 2 písm. b) z.o.k.]. Zvláštní důraz z hlediska přezkumu zákon klade zejména na účetnictví, účetní závěrku a zprávu o vztazích mezi propojenými osobami.

6.2.1. Přezkum účetnictví a účetní závěrky

Jednou ze zákonem výslovně zmíněných povinností jednatelů je řádné vedení účetnictví (§ 196 z.o.k.), přičemž této povinnosti zrcadlově odpovídá oprávnění a povinnost dozorčí rady nad touto činností jednatelů dohlížet [§ 201 odst. 2 písm. a), b) z.o.k.]. Na rozdíl od úpravy v akciové společnosti (§ 447 odst. 3 z.o.k.) zákon dozorčí radě společnosti s ručením omezeným přímo nesvěřuje přezkum řádné, mimořádné, konsolidované, příp. mezitímní účetní závěrky či návrh na rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů nebo na úhradu ztráty, ani jí neukládá povinnost předložit valné hromadě ohledně uvedených dokladů svá vyjádření. Na druhou stranu vzhledem k významnosti těchto dokumentů považuji za nutné, aby se s nimi dozorčí rada i v poměrech

---

²⁷³ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 176, shodně také např. ČECH, Petr, op. cit. sub 271, s. 835-839.

²⁷⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 10. 2022, sp. zn. 31 Cdo 1640/2022, body 45-65.

²⁷⁵ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 10. 2022, sp. zn. 31 Cdo 1640/2022, bod 54.

společnosti s ručením omezeným seznámila, podrobila je náležitému přezkumu, případně se ke svému zjištění vyjádřila v informační zprávě předkládané valné hromadě.²⁷⁶

Kontrola řádného vedení účetnictví a účetní závěrky se soustředí zejména na soulad jeho vedení se zákonnými požadavky plynoucími ze zákona o účetnictví a prováděcích předpisů. Vedle formálních náležitostí účetní závěrky (podstatné náležitosti, přílohy apod.) dozorčí rada z materiálního hlediska přezkoumává, zda je účetnictví společnosti správné (vedeno v souladu se zákonem), úplné (zachycuje všechny účetní případy), průkazné (všechny účetní případy jsou průkazné), srozumitelné (umožňuje jednotlivě i v souvislostech jednoznačně určit obsah účetních případů a účetních záznamů) a zda je vedeno způsobem, který zaručuje trvalost účetních záznamů (§ 8 zák. o účetnictví).

Domnívám se, že výše uvedené nelze vykládat tak, že dozorčí rada by měla přezkoumávat každý jeden konkrétní účetní případ. Tuto povinnost nelze dovozovat ani z požadavku na výkon funkce s péčí řádného hospodáře, neboť zejména ve větších společnostech by taková detailní kontrola účetnictví činnost dozorčí rady v ostatních směrech prakticky ochromila. Byť takto hloubkovou kontrolu jako namátkovou nevykládáme, měla by se dozorčí rada spíše zaměřit na obecný přezkum způsobu, jakým je účetnictví vedeno, a posuzovat ho z hlediska účetních standardů. K tomu je dozorčí rada rovněž oprávněna přibrat odborníka, přičemž takový postup lze doporučit při projednávání auditované účetní závěrky, kdy je přítomnost auditora vhodná za účelem případného poskytnutí vysvětlení.²⁷⁷

O případných nedostatecích odhalených během kontroly by měla dozorčí rada primárně informovat jednatele, kteří jsou za vedení účetnictví odpovědní a v jejichž působnosti je rovněž případné nedostatky napravit. Pokud k nápravě ze strany jednatelů nedojde, informuje o tom dozorčí rada valnou hromadu zejména prostřednictvím své zprávy o kontrolní činnosti [§ 201 odst. 2 písm. d) z.o.k.].

Vedle obecného vedení účetnictví a účetní závěrky pod dohled dozorčí rady spadá i návrh na rozdělení zisku či jiných vlastních zdrojů. Jádro přezkumu tvoří tzv. bilanční testy dle § 36 a § 40 z.o.k., respektive to, zda jsou podmínky obsažené v těchto ustanoveních naplněny. Ačkoliv ani v případě návrhu na rozdělení zisku ve společnosti s ručením omezeným neukládá zákon explicitně povinnost dozorčí rady se k němu vyjádřit, z povinnosti loajality členů dozorčí rady lze tuto povinnost dovodit. Zejména pak v situacích, kdy nebudou zákonné podmínky pro rozdělení zisku splněny. Dozorčí rada přezkoumává rovněž navržený způsob rozdělení zisku, nejen

---

²⁷⁶ Shodně FILIP, Václav; FYRBACH, David, op. cit. sub 7, s. 438.

²⁷⁷ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 178.

z hlediska zákonnosti, ale i z hlediska vhodnosti zvoleného způsobu (zejména, navrhují-li jednatelé zisk nerozdělit). V zájmu předejití případným sporům ohledně neoprávněně vyplaceného podílu na zisku je vhodné zvážit, zda rozhodnutí jednatelů o vyplacení podílu na zisku nezahrnout do katalogu transakcí a podrobit ho tak preventivnímu přezkumu dozorčí radou a podmínit jejím souhlasem.

6.2.2. Přezkum zprávy o vztazích

Důsledkem snahy posílit transparentnost podnikatelských seskupení je zdůraznění významu písemné zprávy o vztazích mezi propojenými subjekty, kterou je povinen vypracovat za uplynulé účetní období statutární orgán ovládané osoby do 3 měsíců po jeho skončení (§ 82 z.o.k.). Základním účelem této zprávy je veřejně informovat o účasti subjektu v podnikatelském seskupení, o jeho úloze, o struktuře podnikatelského seskupení apod.²⁷⁸

Zákon klade primární odpovědnost za vypracování zprávy o vztazích na jednatele. Svoji roli v procesu jejího schvalování však má i dozorčí rada jako kontrolní orgán, neboť dle § 83 z.o.k. má vypracovanou zprávu přezkoumat. Ačkoliv zákon nikterak neupřesňuje, jakými měřítky se má dozorčí rada při přezkumu zprávy o vztazích řídit, soudím, že vedle formálního přezkumu zaměřujícího se na dodržení všech podstatných náležitostí dle § 82 z.o.k. bude dozorčí rada přezkoumávat zprávu i materiálně z hlediska pravdivosti uvedených skutečností.²⁷⁹ Dozorčí rada tak kupříkladu bude posuzovat, zda úloha, jež jí v rámci podnikatelského seskupení ve zprávě přiřkli jednatelé, odpovídá realitě, či zda nejsou vůči ovládané osobě užívány i jiné metody řízení, než ve zprávě jednatelé uvádějí (srov. obsahové náležitosti zprávy o vztazích zejména dle § 82 odst. 2 z.o.k.).

Dozorčí rada posoudí i proces zpracování zprávy o vztazích, zejména z hlediska aktivity jednatelů k opatření si veškerých informací potřebných k jejímu vypracování. Dle § 82 odst. 3 z.o.k. nemusí být některé informace ve zprávě obsaženy, nemají-li k nim jednatelé potřebné informace. Jednatelé však nemohou k vypracování zprávy přistupovat pasivně. Měli by tak v souladu s povinností jednat s péčí řádného hospodáře k získání potřebných informací vyvinout přiměřené úsilí.

I přes to, že je účelem přezkumu zprávy o vztazích především informovat společníky, zákon dozorčí radě ukládá povinnost při zjištění odstranitelných vad o nich informovat jednatele jako zpracovatele zprávy, přičemž tito budou vyzváni k odstranění vad či k doplnění zprávy (§ 83

---

²⁷⁸ ČERNÁ, Stanislava. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVÁ a kol., op. cit. sub 29, s. 256.

²⁷⁹ HAVEL, Bohumil. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 271, marg. č. 4.

odst. 2 z.o.k.). V takovém případě pochopitelně dozorčí radě náleží právo na další přezkum opravené zprávy. O výsledcích svého přezkumu informuje dozorčí rada valnou hromadu jako nejvyšší orgán společnosti. Nebudou-li vytýkané vady jednatele napraveny, dozorčí rada tuto skutečnost do zprávy o přezkumu zahrne.²⁸⁰

Jednou z podstatných oblastí, které se zpráva o vztazích věnuje a která spadá pod zvláštní přezkum dozorčí rady, je vyrovnání újmy dle § 71 a § 72 z.o.k. Jednatelé se dle § 82 odst. 4 z.o.k. ve zprávě vyjadřují k tomu, jaké výhody a nevýhody pro společnost z účasti na podnikatelském seskupení plynou, případně zda jí vznikla újma dle § 71 z.o.k. V případě, že tato újma vznikla, musí jednatelé uvést, zda byla vyrovnána postupem podle § 71 odst. 2, respektive § 72, přičemž dozorčí rada přezkoumává jak vznik této újmy, tak pravdivost a úplnost tvrzení týkajícího se jejího vyrovnání.

6.3. Působnost dozorčí rady z hlediska řešení konfliktů zájmů

Členové volených orgánů mají při výkonu své funkce povinnost sledovat a prosazovat zájmy obchodní korporace, jež se odvozují zejména z účelu, za kterým byla společnost založena, z předmětu její činnosti či ze strategických rozhodnutí.²⁸¹ Tento požadavek loajality nabývá na významu zejména v situaci, kdy se zájmy společnosti liší od zájmů člena voleného orgánu, případně když se jeho zájmů dotýkají. I v takovém případě je však člen voleného orgánu povinen upřednostnit zájmy společnosti.²⁸² Pro řešení nastalého střetu zájmů zákon upravuje speciální postup v ust. § 54-57 z.o.k., přičemž podstatnou roli v této oblasti svěřuje dozorčí radě.²⁸³

Primárním prostředkem pro řešení konfliktu zájmů je notifikační povinnost členů voleného orgánu. Zákonná povinnost oznámit možný střet zájmů vzniká členovi voleného orgánu v okamžiku, kdy se o možném střetu zájmů dozví, přičemž v tomto ohledu je vyžadována i určitá aktivita člena voleného orgánu směřující k ověření, zda potenciálně ke střetu zájmů nemůže dojít.²⁸⁴ Není tedy podstatné, zda ke střetu skutečně dojde, neboť rozhodující pro vznik notifikační

---

²⁸⁰ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 183.

²⁸¹ PATĚK, Daniel. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVÁ a kol., op. cit. sub 29, s. 184.

²⁸² JOSKOVÁ, Lucie, op. cit. sub 130, s. 282.

²⁸³ Obecně k úpravě střetu zájmů viz např. DĚDIČ, Jan. Úprava konfliktů zájmů v zákoně o obchodních korporacích ve vazbě na nový občanský zákoník. *Právní rozhledy*, 2014, č. 15-16, s. 524-532; příp. ŠTENGLOVÁ, Ivana. Střet zájmů člena statutárního orgánu kapitálové obchodní korporace ve vazbě na principy corporate governance. *Bulletin advokacie*, 2019, č. 11, s. 29-35.

²⁸⁴ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 184, marg. č. 2.

povinnosti je již možnost vzniku. Notifikaci provádí členové voleného orgánu i u dozorčí rady, byla-li zřízena (§ 54 a 55 z.o.k.).²⁸⁵

Zákon k přesnému postupu notifikace ponechává volný prostor pro bližší úpravu ve společenské smlouvě, neboť neuvádí, jakým způsobem má být notifikace provedena. Lze však doporučit, aby byla provedena bezodkladně k tomu členovi dozorčí rady, jež je oprávněn svolat dozorčí radu, aby mohla následně co nejdříve možný střet zájmů projednat. Splněním notifikací však nedochází bez dalšího k umožnění dalšího jednání člena voleného orgánu. Soudím, že je nezbytné, aby se tento člen v přiměřené době jednání v možném střetu zájmů zdržel, aby dozorčí rada měla možnost tento střet zájmů projednat, případně přijmout příslušná opatření.

V poměrech právní úpravy před novelou zákona o obchodních korporacích nepanovala jednoznačná shoda na tom, zda je povinností dozorčí rady, aby o možném střetu zájmů člena dozorčí rady informovala též nejvyšší orgán.²⁸⁶ Tento výkladový problém však vyřešila novela zákona o obchodních korporacích účinná od 1. 1. 2021, jež tuto povinnost v ustanovení § 54 odst. 5 z.o.k. nově ukládá.

K řešení konfliktu zájmů je dozorčí rada vybavena oprávněním dočasně rozhodnout o pozastavení výkonu funkce členovi voleného orgánu (§ 54 odst. 4 z.o.k.), případně mu zakázat uzavřít smlouvu, která je střetem zájmu zatížená (§ 56 odst. 2 z.o.k.). V jistém ohledu lze pod oprávnění pro řešení konfliktu zájmů zařadit i právo dozorčí rady uplatnit nárok na náhradu újmy dle § 159 z.o.k.

6.3.1. Oprávnění pozastavit výkon funkce člena voleného orgánu

Poměrně razantním oprávněním dozorčí rady pro řešení konfliktu zájmů je možnost členovi voleného orgánu pozastavit při střetu zájmů výkon jeho funkce (§ 54 odst. 4 z.o.k.). Výkon tohoto oprávnění zákon nově neváže na splnění notifikační povinnosti člena voleného orgánu.²⁸⁷ Dozorčí rada je tak oprávněna jej využít i v případě, zjistí-li střet zájmů na základě vlastní kontrolní činnosti. Nová úprava se však nesetkala se zcela pozitivním přijetím. Kupříkladu dle Havla omezuje nezávislost statutárního orgánu a otevírá možnost dozorčí radě či valné hromadě zasahovat do obchodního vedení.²⁸⁸ S tímto argumentem se neztotožňuji, neboť se domnívám, že

---

²⁸⁵ K obsahu notifikační povinnosti srov. např. LASÁK, Jan. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 403-404.

²⁸⁶ Shrnutí názorů na danou problematiku viz ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 185, marg. č. 3.

²⁸⁷ Srov. znění § 54 odst. 4 z.o.k. před jeho novelizací účinnou od 1. 1. 2021.

²⁸⁸ Názory Havla viz ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN, ŠUK, op. cit. sub 21, s. 186, marg. č. 6.

v souladu s povinností postupovat s péčí řádného hospodáře a s nezbytnou loajalitou ve vztahu k zájmům společnosti musí dozorčí rada (resp. její členové) v případě rozhodování o pozastavení výkonu funkce respektovat smysl a účel zákona, kterým je ochrana a prevence před jednáním ve střetu zájmů. Dozorčí rada je povinna náležitě posoudit veškeré okolnosti a pozastavit výkon funkce pouze v případě, je-li skutečně podmínka existence potenciálního střetu zájmů naplněna a je-li takový postup v oprávněném zájmu společnosti. Zneužití tohoto oprávnění, případně jeho užití bez předchozího náležitého posouzení situace, je porušením povinnosti péče řádného hospodáře, jež zakládá odpovědnost členů dozorčí rady za újmu z toho společnosti vzniklou. Obdobné platí i pro členy nejvyššího orgánu (§ 212 odst. 1 o.z.), neboť i oni musí dbát zájmů společnosti a uvedené oprávnění nezneužívat k nepřipustným zásahům do obchodního vedení.

Na možnou nepraktičnost pozastavení výkonu funkce poukazuje Lasák. Jako příklad v poměrech akciové společnosti uvádí střet zájmů člena představenstva a společnosti na koupi pozemků. Pozastavením výkonu funkce se dle něj problém nevyřeší, neboť takový člen jednak nebude moci za společnost nákup pozemků učinit, jednak patrně v případě pozastavení výkonu funkce nebude vázán péčí řádného hospodáře, přičemž tak bude moci učinit obchod jako soukromá osoba, aniž by musel zohlednit zájmy společnosti. Pokud by však k pozastavení výkonu funkce nedošlo, byl by takový člen představenstva povinen upřednostnit zájmy společnosti, případně by odpovídal za újmu ze svého jednání vzniklou.²⁸⁹ Uvedený názor nesdílím, neboť se nedomnívám, že pozastavením výkonu funkce dochází i k suspendaci povinnosti lojality člena voleného orgánu. Soudím, že povinnost lojality se váže ke členství ve voleném orgánu, které pozastavením výkonu funkce nezaniká. Tudíž i nadále je člen voleného orgánu povinen dbát zájmů společnosti a upřednostňovat je před zájmy vlastními, jak z povinnosti lojality vyplývá. Někteří autoři dovozují omezenou povinnost lojality členů voleného orgánu i po zániku funkce.²⁹⁰ Tím spíše by tak měla tato povinnost trvat v případě pozastavení výkonu funkce, kdy se s jeho dalším pokračováním počítá.

Součástí rozhodnutí dozorčí rady bude i vymezení doby, po kterou je výkon funkce pozastaven. Obecně je přijímán názor, že výkon funkce lze pozastavit i na dobu neurčitou.²⁹¹ Byť toto řešení bude z praktického hlediska časté, neboť lze předem obtížně odhadnout, v jakém čase dojde k odstranění konfliktu zájmů, tak se domnívám, že by veškeré kroky zainteresovaných orgánů měly co nejrychleji vést k vyřešení problému. Pozastavením funkce totiž dochází

---

²⁸⁹ LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 210.

²⁹⁰ Za všechny např. JOSKOVÁ, Lucie. In: EICHLEROVÁ, Kateřina a kol. (eds.) *Rekodifikace obchodního práva – pět let poté. Svazek I. Pocta Stanislavě Černé*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 91 – 99.

²⁹¹ Např. LASÁK, Jan, op. cit. sub 17, s. 210; příp. DĚDIČ, Jan, op. cit. sub 283, s. 524.

k výraznému zásahu do fungování orgánu společnosti, jehož je dotčený členem (zvláště v orgánech s nízkým počtem členů). Pozastavení na dobu určitou může v tomto kontextu fungovat jako motivační opatření, jež bude nutit příslušné orgány k co nejrychlejší nápravě nastalé situace. Bude se však jednat spíše o psychickou motivaci, neboť dle mého názoru nic nebrání tomu, aby dozorčí rada o pozastavení výkonu funkce rozhodla znovu, či jeho trvání prodloužila.

Dozorčí rada není omezena z hlediska rozsahu, v jakém výkon funkce člena voleného orgánu omezí. Vrchní soud v Praze v tomto směru konstatoval, že rozhodnutím o pozastavení výkonu funkce dle § 54 odst. 4 z.o.k. nezůstává takovým členům žádná zbytková působnost.²⁹² K tomuto závěru lze dospět i jazykovým výkladem předmětného ustanovení, neboť to rozsah pozastavení nikterak neomezuje. Lze-li pozastavit výkon funkce v plném rozsahu, pak soudím, že tím spíše je přípustné omezit ho pouze částečně. Takové řešení bude vhodné zejména v situaci, kdy by pozastavením výkonu funkce z důvodu existence marginálního střetu zájmů došlo k paralýze voleného orgánu.

Vedle kontrolního orgánu může o pozastavení výkonu funkce rozhodnout i orgán nejvyšší (§ 54 odst. 4 z.o.k.). Z hlediska vzájemného vztahu a postavení obou orgánů se domnívám, že rozhodnutí nejvyššího orgánu má v případě rozporu přednost. Tedy pokud kontrolní orgán nerozhodne o pozastavení výkonu funkce, může tak učinit nejvyšší orgán. Případně pokud kontrolní orgán rozhodne o pozastavení, pak může nejvyšší orgán toto rozhodnutí revokovat.

Pozastavení výkonu funkce je dle § 48 odst. 1 písm. e) zákona o veřejných rejstřících skutečností, jež se zapisuje do obchodního rejstříku, přičemž tento zápis má pouze deklaratorní charakter. Z toho lze dovodit, že nedojde-li před skončením vymezené doby k opětovnému rozhodnutí o pozastavení či jeho prodloužení, pak uplynutím vymezené doby se výkon funkce obnovuje bez dalšího.

6.3.2. Oprávnění zakázat uzavření smlouvy

Méně intenzivním a konkrétněji zaměřeným prostředkem pro řešení konfliktu zájmů společnosti a člena voleného orgánu je oprávnění dozorčí rady (a valné hromady) zakázat uzavření smlouvy, která je možným střetem zájmů stížena, není-li tato smlouva v zájmu společnosti. Zájem společnosti však může být poměrně obtížné identifikovat a je nutné ho dovozovat vždy s ohledem na konkrétní okolnosti případu. Není ovšem možné vycházet pouze z ekonomických kritérií, ale na smlouvu či jednání pohlížet v širším kontextu. Jako příklad lze uvést smlouvu uzavřenou s ovládající osobou dle § 55 odst. 2 z.o.k., jejíž uzavření může dozorčí rada postupem dle § 56

---

²⁹² Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. 14 Cmo 122/2016.

odst. 2 z.o.k. zakázat. Taková smlouva může sama o sobě být pro ovládanou osobu nevýhodná, avšak celkový dopad vztahu s ovládající osobou je pro ni pozitivní, přičemž zákazem uzavření této jedné nevýhodné smlouvy by mohl být celkový vztah ohrožen. Při posuzování možného zákazu tak musí dozorčí rada postupovat s péčí řádného hospodáře a v souladu s pravidlem podnikatelského úsudku dle § 51 z.o.k (pokud se rozhodnutí týká podnikatelské aktivity společnosti).

Zákaz uzavřít smlouvu dle § 55 či činit jednání dle § 56 odst. 1 z.o.k. směřuje vůči společnosti (resp. jejím zástupcům).²⁹³ Na rozdíl od rozhodnutí o pozastavení výkonu funkce dle § 54 odst. 4 z.o.k. je však toto rozhodnutí pro třetí osoby neviditelné, neboť se odehrává uvnitř společnosti a společnost jej nezveřejňuje. Soudím, že se zde plně uplatní závěry velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, který dovodil, že jedná-li zástupce, jehož zájmy jsou ve střetu se zájmy zastoupeného, a není-li třetí osoba (s níž zástupce jednal) v dobré víře, že zástupci svědčí zástupčí oprávnění, není zastoupený jednáním zástupce vázán. Může jej však postupem dle § 440 o.z. ratihabovat.²⁹⁴

---

²⁹³ LASÁK, Jan. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit. sub 11, s. 424.

²⁹⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 10. 2022, sp. zn. 31 Cdo 1640/2022; blíže viz kapitolu 6.1.2.

Závěr

Dozorčí rada je typickým interním kontrolním orgánem spojeným převážně s akciovou společností s dualistickým systémem řízení. Přestože ve společnostech s ručením omezeným mohou skrze rozsáhlé právo na informace vykonávat kontrolu sami společníci, rostoucí náročnost obchodního prostředí, v němž se společnosti pohybují, zvyšuje nároky na kvalitu a intenzitu kontroly. Vhodným prostředkem k dosažení těchto parametrů dohledu může být v poměrech společnosti s ručením omezeným zřízení profesionální dozorčí rady. Tématu dozorčí rady společnosti s ručením omezeným a její působnosti však dosud nebyl v tuzemské odborné literatuře věnován náležitý prostor. Cílem práce proto bylo poskytnout ucelený přehled vnitřní kontrolní působnosti dozorčí rady společnosti s ručením omezeným z hlediska rozsahu, zaměření a průběhu kontrolní činnosti se zaměřením na oprávnění, která má k jejímu výkonu dozorčí rada k dispozici.

Rozsah kontrolní působnosti dozorčí rady je navzdory úzkému zákonnému vymezení nutné chápat širěji a zahrnout pod něj vedle činnosti jednatelů i další orgány společnosti a činnost společnosti jako celku. Stěžejní část dohledu bude vzhledem k působnosti jednotlivých orgánů zaměřena převážně na činnost jednatelů, dozorčí rada však dohlíží i nad průběhem a rozhodováním valné hromady. Činnost jednotlivých zaměstnanců společnosti bude přímé kontrole ze strany dozorčí rady podléhat pouze výjimečně, zejména pokud na ně byla delegována část působnosti jednatelů. Intenzita kontrolní činnosti je odvislá zejména od hospodářské situace společnosti, její velikosti či rizikovitosti odvětví, ve kterém podniká.

Samotný proces kontroly a výkon působnosti dozorčí rady je vhodné upravit v interních předpisech společnosti. Dít se tak může úpravou ve společenské smlouvě, zásadách přijatých valnou hromadou či vlastní úpravou dozorčí rady v podobě přijetí jednacího řádu. Vlastním jednacím řádem však dozorčí rada nemůže ukládat povinnosti jiným orgánům. To může činit pouze úprava ve společenské smlouvě, či valná hromada prostřednictvím přijatých zásad, a to i bez vazby na společenskou smlouvu, nebude-li s ní taková úprava v rozporu. Kontrolní působnost je esenciálním znakem dozorčí rady a zákon ji chrání před vyprázdněním a nepřiměřenými zásahy. Ačkoliv úplný základ kontrolní působnosti nelze dozorčí radě vzhledem k jeho kogentní povaze odejmout, je s ohledem na zásadu autonomie vůle i na zásadní dispozitivitu zřízení dozorčí rady možné tuto působnost do značné míry modifikovat. Valná hromada rovněž může činnost dozorčí rady prostřednictvím zásad a pokynů usměrňovat, nesmí ovšem zasahovat do samotné kontrolní činnosti tak, aby kontrolu znemožňovala či nepřiměřeně omezovala.

Kolektivní postup vyplývající ze sborové povahy dozorčí rady se může v určitých situacích jevit neefektivním, což může do jisté míry vyřešit horizontální delegace dle § 156 odst. 2 o.z., kterou dozorčí rada svěří část své působnosti k výkonu jednotlivému členovi. V rámci vymezené

oblasti pak postupuje a rozhoduje relativně samostatně. Dozorčí rada je však odpovědna za výběr takového člena i za dohled nad výkonem svěřené působnosti.

Primárně získává dozorčí rada informace od jednatelů, k čemuž je však vyžadován její aktivní přístup. Jako efektivnější se jeví německá či rakouská právní úprava zakotvující aktivní informační povinnost jednatelů na bázi pravidelných reportů. Významným informačním oprávněním dozorčí rady je právo nahlížet do veškerých dokladů společnosti, jehož výkonu musí předcházet kolektivní rozhodnutí. Výjimkou je situace, kdy dozorčí rada není schopna plnit svoji funkci, přičemž důkazní břemeno ohledně této skutečnosti nese člen dozorčí rady, který se umožnění individuálního výkonu nahlížečeho oprávnění domáhá. Informace dozorčí rada čerpá rovněž skrze svoji účast na valné hromadě společnosti, přičemž účast členů je jejich právem i povinností. Neúčast člena dozorčí rady na valné hromadě sama o sobě není důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, ovšem je-li mu přístup na valnou hromadu odprávněn, je možné se neplatnosti dovolávat. Rozsáhlé právo členů dozorčí rady na informace je nutné poměřovat s veřejným zájmem či zájmem společnosti na utajení takových informací. V případě důvodného podezření na zneužívání či vyzrazování interních informací převáží zájem společnosti na zachování citlivých informací a podezřelému členovi je možné k nim dočasně přístup omezit.

Dozorčí rada hodnotí skutkový stav zejména z hlediska zákonnosti, účelnosti a hospodárnosti. Zákonnost je chápána nejen jako soulad se zákony, ale i jako soulad s podzákonnými právními předpisy a interními pravidly společnosti. Ač je povinnost jednat v souladu s právními normami v širším kontextu řazena pod standard péče řádného hospodáře, v některých krajních situacích je nutné v zájmu společnosti zohlednit i jiná kritéria. Zvláštním parametrem je přezkum činnosti společnosti z hlediska sociálního a environmentálního dopadu. Se stále narůstajícím důrazem kladeným na sociální a environmentální odpovědnost obchodních společností musí dozorčí rada takové dopady zohledňovat i nad rámec zákonného minima.

Po kolektivním projednání výsledků kontrolní činnosti o nich dozorčí rada informuje příslušné orgány společnosti, zejména valnou hromadu. Dozorčí rada tak činí jednak obecnou zprávou o kontrolní činnosti, kterou předkládá valné hromadě jednou ročně a poskytuje v ní zevrubný přehled o své činnosti, jednak informací o konkrétních zjištěních a o potřebných nápravných opatřeních na každé valné hromadě. Z povinnosti hájit oprávněné zájmy společnosti lze vyvodit rovněž povinnost dozorčí rady o výsledcích kontrolní činnosti a zejména o zjištěných nedostatecích informovat rovněž jednatele společnosti, neboť to budou ve většině případů oni, kdo mohou nedostatky napravit a zabránit potenciálnímu vzniku škody.

Dozorčí rada v omezené míře disponuje i nápravnými opatřeními, jimiž může odhalené nedostatky napravit, ty však působí spíše nepřímým. Přímým nápravným prostředkem vůči

jednatelům je možnost vymáhat na nich náhradu újmy, kterou společností porušením povinností při výkonu své funkce způsobili, přičemž toto právo může dozorčí rada uplatnit bez ohledu na předchozí podnět ze strany společníků. Ve vztahu k valné hromadě je úloha dozorčí rady v zásadě poradní, jednotliví členové však mohou valnou hromadu upozornit na nedostatky v jejím jednání formou protestu, případně je kterýkoliv člen dozorčí rady oprávněn napadnout platnost usnesení valné hromady v soudním řízení. Iniciovat nápravu nedostatků může dozorčí rada i formou svolání valné hromady, vyžadují-li to zájmy společnosti. Jedná se o kolektivní oprávnění dozorčí rady, ovšem v případě její neschopnosti se na svolání valné hromady usnést je možné, aby ji svolal jednotlivý člen analogickým uplatněním § 404 z.o.k.

Přestože převážná část působnosti dozorčí rady směřuje k přezkumu již uskutečněných jednání, postupným vývojem obchodního prostředí je stále více akcentována i její poradenská role a preventivní kontrola ve vztahu k jednatelům. S preventivní kontrolou zákon počítá (§ 49 z.o.k.), její výkon či rozsah však blíže neupravuje (až na výjimku v § 56 odst. 2 z.o.k.). Společenská smlouva může v tzv. katalogu transakcí vymezit jednání, k jejichž uskutečnění potřebují jednatelé souhlas dozorčí rady. Tento souhlas nelze obejít ani v případě naléhavé situace, ani vyžádáním si pokynu od valné hromady. Jedná se však o vnitřní omezení, jež s ohledem na § 47 z.o.k. nemá účinky vůči třetím osobám. To neplatí v případě zákazu jednání dozorčí radou, je-li jednatel ve střetu zájmů a osoba, s níž je jednáno, o tomto střetu věděla. V takovém případě jednání společnost nezavazuje, pokud jej dodatečně neschválí.

Významnou roli hraje dozorčí rada při řešení konfliktů zájmů člena voleného orgánu se zájmy společnosti. Členové voleného orgánu mají povinnost v případě potenciálního střetu zájmů tuto skutečnost oznámit dozorčí radě, která, je-li to nezbytné, může takovému členovi dočasně pozastavit výkon funkce či mu jednání zatížené střetem zájmů zakázat. Rozhodnutí o pozastavení výkonu funkce musí obsahovat jeho časové vymezení, je ovšem možné jej stanovit na neurčito. V rozhodnutí je rovněž možné vymezit pouze dílčí oblasti, v nichž je výkon funkce pozastaven.

Lze uzavřít, že strohá zákonná úprava ponechává široký prostor pro výklad a případnou úpravu kontrolní působnosti ve společenské smlouvě. Z hlediska efektivního výkonu kontrolní působnosti lze doporučit především zakotvení aktivní informační povinnosti jednatelů či katalogu transakcí. Ostatně pravidelný reporting ze strany jednatelů hodnotím jako tak významný, že považuji za vhodné jej po vzoru Německa či Rakouska upravit přímo v zákoně.

Seznam zkratk

Nejvyšší soud	Nejvyšší soud České republiky
německý akciový zákon / dAktG	Aktiengesetz vom 6. September 1965 (BGBl. I S. 1089), das zuletzt durch Artikel 13 des Gesetzes vom 11. Dezember 2023 (BGBl. 2023 I Nr. 354) geändert worden ist
německý zákon o společnostech s ručením omezeným / dGmbHG	Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung vom 20. April 1892 (RGBl. S. 477), das zuletzt durch durch Artikel 9 des Gesetzes vom 22. Februar 2023 (BGBl. 2023 I Nr. 51) geändert worden ist
novela zákona o obchodních korporacích účinná od 1. 1. 2021	Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony
občanský zákoník / o.z.	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
obchodní zákoník / obch.z.	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
polský zákoník obchodních společností	Kodeks spółek handlowych z dnia 15 września 2000 r. Dz.U. 2024 poz. 96
rakouský zákon o společnostech ručením omezeným / öGmbHG	Gesetz vom 6. März 1906 über Gesellschaften mit beschränkter Haftung (RGBl. Nr. 58/1906), das zuletzt durch das Gesetz vom 30. 12. 2023 (BGBl. I Nr. 179/2023) geändert worden ist
švýcarský závazkový zákoník	Bundesgesetz betreffend die Ergänzung des Schweizerischen Zivilgesetzbuches (Fünfter Teil: Obligationenrecht) vom 30. März 1911 (stand am 1. Januar 2024)
zákon o auditorech	Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů
zákon o obchodních korporacích /z.o.k.	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů

zákon o ochraně utajovaných informací

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

zákon o přeměnách

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů

zákon o společnostech s omezeným ručením

Zákon č. 58/1906 Ř. z., o společnostech s omezeným ručením

zákon o účetnictví

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

zákon o veřejných rejstřících

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

Učebnice a monografie

CAHN, Andreas; DONALD, David C. *Comparative Company Law: Text and Cases on the Laws Governing Corporations in Germany, the UK and the USA*. Second ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2018. 1094 s. ISBN 978-1-316-63715-9.

CSACH, Kristián; HAVEL, Bohumil (eds.). *Corporate governance společností s účastí státu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020. 256 s. ISBN 978-80-7598-896-6.

ČECH, Petr; ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Praha: Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0.

ČERNÁ, Stanislava. *Obchodní právo. Akciová společnost. 3 díl*. Praha: ASPI, 2006. 360 s. ISBN 80-7357-164-1.

ČERNÁ, Stanislava; ČECH, Petr (ed.). *Pocta Ivaně Štenglové k sedmdesátým narozeninám: právo společností - ohlédnutí za dvěma desetiletími účinnosti obchodního zákoníku*. Beckova edice právo. Praha: C.H. Beck, 2012. 288 s. ISBN 978-80-7400-262-5.

ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Ivana a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. 656 s. ISBN: 979-80-7598-991-8.

DĚDIČ, Jan; ŠTENGLOVÁ, Ivana; KŘÍŽ, Radim; ČECH, Petr. *Akciové společnosti*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 704 s. ISBN: ISBN 978-80-7400-404-9.

DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 984 s. ISBN: 978-80-7478-961-8.

DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 696 s. ISBN: 978-80-7478-633-4.

DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s. r. o.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 435 s. ISBN 978-80-7357-710-0.

EICHLEROVÁ, Kateřina a kol. (eds.) *Rekodifikace obchodního práva – pět let poté. Svazek I. Pocta Stanislavě Černé*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 544 s. ISBN 978-80-7598-426-5.

FILIP, Václav; FYRBACH, David. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 588 s. ISBN 978-80-7552-231-3.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 1481 s. ISBN: 978-80-7400-059-1.

JOSKOVÁ, Lucie; PRAVDOVÁ, Markéta; ZACHARDOVÁ, Lenka. *Likvidace obchodních společností*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. 264 s. ISBN: 978-80-7400-858-0.

NOVOTNÁ KRTOUŠOVÁ, Lucie. *Odpovědnost členů statutárních orgánů právnických osob. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR)*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 184 s. ISBN 978-80-7598-039-7.

KŘÍŽ, Radim. *Dozorčí rada a představenstvo akciové společnosti v praxi a teorii*. Praha: Codex Bohemia. 1999. 255 s. ISBN 80-85963-48-5.

LASÁK, Jan. *Kontrola řízení a správy akciové společnosti a postavení dozorčí rady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. 416 s. ISBN: 978-80-7676-566-5.

LASÁK, Jan; DĚDIČ, Jan. *Právo kapitálových obchodních společností. Přehled judikatury s komentářem. 1. díl.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 990 s. ISBN 978-80-7201-781-2.

LUTTER, Marcus; KRIEGER, Gerd; VERSE, Dirk A. *Rechte und Pflichten des Aufsichtsrats.* Seventh edition. Köln, Germany: Otto Schmidt KG, Verlag, 2020. 704 s. ISBN 3-504-38628-2.

MANCELOVÁ, Silvia. *Loajalita a péče řádného hospodáře v akciové společnosti.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. 152 s. ISBN: 978-80-7400-584-8.

MÜLLER, Welf; HENSE, Burkhard; AHRENKIEL, Björn. *Beck'sches Handbuch der GmbH: Gesellschaftsrecht, Steuerrecht.* 3. vollständig überarbeitete Aufl. München: Beck, 2002. 1492 s. ISBN 978-3-406-47893-2.

PETROV, Jan. *Obecná odpovědnost členů představenstva akciových společností v česko-americko-německém srovnání.* Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2007. 104 s. ISBN 978-80-210-4386-2.

POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Josef a kol. *Obchodní společnosti a družstva.* 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. 520 s. ISBN 978-80-7400-867-2.

PRAVDOVÁ, Markéta; JOSKOVÁ, Lucie; DVOŘÁKOVÁ, Eva. *Nová společnost s ručením omezeným: právo - účetnictví - daně.* 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2021. 288 s. ISBN 978-80-271-3017-7

ROZEHNAL, Aleš et al. *Obchodní právo.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. 730 s. ISBN 978-80-7380-524-1.

RUHWEDEL, Peter. *Aufsichtsratsplanungssysteme: Theoretische Grundlagen und praktische Ausgestaltung in Publikumsaktiengesellschaften.* Bern: Peter Lang International Academic Publishing Group, 2018. 293 s. ISBN 978-3-631-75491-7.

ŠTENGLOVÁ, Ivana; DĚDIČ, Jan; LASÁK, Jan; PIHERA, Vlastimil; LÁLA, Daniel et al. *Akciové společnosti.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023. 808 s. ISBN 978-80-7400-914-3.

ŠTENGLOVÁ, Ivana; DĚDIČ, Jan; TOMSA, Miloš a kol. *Základy obchodního práva: vysokoškolská učebnice.* 2. aktualizované a rozšířené vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. 480 s. ISBN 978-80-7502-314-8.

Komentáře

BAYER, Walter; HOMMELHOFF, Peter; KLEINDIEK, Detlef. *GmbH-Gesetz: Kommentar.* 21. Auflage. Köln: Verlag Dr. Otto Schmidt, 2023. 2114 s. ISBN: 978-3-504-32504-6.

BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 2733 s. ISBN: 978-80-7380-451-0.

BORK, Reinhard; SCHÄFER, Carsten. *GmbHG: Kommentar.* 4th ed. Köln: RWS-Verlag, 2019. 1508 s. ISBN 3-8145-5819-7.

DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník. Komentář.* Praha: Polygon, 2002. 4079 s. ISBN 80-7273-071-1.

KROPFF, Bruno; SEMLER, Johannes. *Münchener Kommentar zum Aktiengesetz.* Bd. 3, §§ 76-117 AktG, MitbestG, § 76 BertVG 1952. 2. Aufl. München: Beck, 2004. 1479 s. ISBN 3-406-45303-1.

LASÁK, Jan; DĚDIČ, Jan; POKORNÁ, Jarmila; ČÁP, Zdeněk a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. 2628 s. ISBN: 978-80-7598-881-2.

LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář (2 svazky)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. 2296 s. ISBN: 978-80-7400-852-8.

PETROV, Jan; VÝTISK, Michal; BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 3352 s. ISBN: 978-80-7400-747-7.

SCHMIDT, Karsten; LUTTER, Marcus et al. *Aktiengesetz: Kommentar*, Köln: Verlag Dr. Otto Schmidt, 2015. 4578 s. ISBN: 978-3-504-38414-2.

SPINDLER, Gerald; STILZ, Eberhard. *Kommentar zum Aktiengesetz. Band 1, §§ 1 – 149*. 4. Auflage. München: C. H. Beck, 2019. 2916 s. ISBN 978-3-406-70327-0.

ŠTENGLOVÁ, Ivana; HAVEL, Bohumil; CILEČEK, Filip; KUHN, Petr; ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. 1336 s. ISBN: 978-80-7400-799-6.

ŠTENGLOVÁ, Ivana; PLÍVA, Stanislav; TOMSA, Miloš a kol. *Obchodní zákoník: komentář*. 13. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. 1147 s. ISBN 978-80-7400-354-7.

ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef a kolektiv. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I (§ 1 až 654)*. Wolters Kluwer, Praha 2014. 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8.

WACHTER, Thomas et al. *AktG: Kommentar zum Aktiengesetz*. 3., neu bearb. Aufl. Köln: RWS-Verlag, 2018. 1832 s. ISBN 3-8145-5791-3.

Periodika

BEJČEK, Josef. Efektivní porušení práva. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2023, č. 3, s. 607-638. ISSN: 1805-2789.

BRÄNDLE, Udo C. and NOLL, Jürgen. Public law: The Power of Monitoring. Online. *German Law Journal*. B.m.: Cambridge University Press, 2004, vol. 5, no. 11, s. 1349-1371. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/S2071832200013274>. [cit. 2023-12-03].

ČECH, Petr. Ke svéprávnosti právnické osoby a postavení člena statutárního orgánu při jednání za ni (nejen) v situaci zájmového střetu. *Právní rozhledy*, 2016, č. 23-24, s. 835-839. ISSN: 1210-6410.

DAVIES, Paul L., and Klaus J. HOPT. Corporate Boards in Europe—Accountability and Convergence. Online. *The American Journal of Comparative Law*, vol. 61, no. 2, 2013, s. 301–375. Dostupné z: <https://doi.org/10.5131/AJCL.2012.0020>. [cit. dne 2024-03-17].

DĚDIČ, Jan. Úprava konfliktů zájmů v zákoně o obchodních korporacích ve vazbě na nový občanský zákoník. *Právní rozhledy*, 2014, č. 15-16, s. 524-532. ISSN: 1210-6410.

EICHLEROVÁ, Kateřina. In: BEJČEK, Josef; ŠILHÁN, Josef; VALDHANS, Jiří. (eds.) *Může být jednatel ustanoven do funkce jinak než valnou hromadou? Dny práva 2015: Část I. Zákonná regulace v. smluvní úprava?*. Brno: Acta Universitatis Brunensis, 2016, s. 41-50. ISBN 978-80-210-8192-5.

ELIÁŠ, Karel. K pojetí dispozitivního práva v občanském zákoníku. *Bulletin advokacie*, 2015, č. 9, s. 13-24. ISSN: 1210-6348.

FILIPOVIĆ, Mario; JURČEVIĆ, Rebeka; KARIN, Ivan. Role of Management, Supervisory Board and General Assembly of Credit Institution in Corporate Governance. Online.

Transactions on Maritime Science. Split, Croatia, 2023, vol. 12, no 1, s. 1-15. Dostupné z: <https://doi.org/10.7225/toms.v12.n01.011>. [cit. 2023-12-03].

FLOREŠ, Martin. Povinnost legality versus efektivní porušení práva. Může člen voleného orgánu v zájmu korporace porušit právo?. *Právní rozhledy*, 2022, č. 1, s. 7-13. ISSN: 1210-6410.

HAVEL, Bohumil. Chiméra neproniknutelnosti obchodního vedení ve společnosti s ručením omezeným (?). *Obchodněprávní revue*, 2019, č. 6, s. 151-155. ISSN 1803-6554.

HAVEL, Bohumil. Konflikt zájmů při správě obchodních korporací (vztah § 437 odst. 2 ObčZ a § 54 a násl. ZOK). *Právní rozhledy*, 2015, č. 8, s. 272-275. ISSN: 1210-6410.

HAVEL, Bohumil. Synergie péče řádného hospodáře a podnikatelského úsudku. *Právní rozhledy*, 2007, č. 11, s. 413-416. ISSN: 1210-6410.

HAVEL, B. Úvahy ke statusovým limitům smluvní podstaty korporace. *Právní obzor*. 2014, 97(4), 377-382. ISSN 0032-6984.

HAZEN, Thomas Lee. Social Issues in the Spotlight: The Increasing Need to Improve Publicly-Held Companies' CSR and ESG Disclosures. Online. *University of Pennsylvania Journal of Business Law*, 2021, vol. 23, no. 3, s. 740-796. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3615327>. [cit. dne 2024-02-14].

HURYCHOVÁ, Klára. Schvalování odměn členů řídicích orgánů akciových společností. *Obchodněprávní revue*, 2016, č. 11-12, s. 305-314. ISSN: 1803-6554.

CHOVANCOVÁ, Kateřina. Protest proti usnesení valné hromady. *Obchodněprávní revue*, 2017, č. 3, s. 76-80. ISSN: 1803-6554.

JOSKOVÁ, Lucie. Je rozdíl mezi povinnostmi loajality a povinnostmi postupovat s péčí řádného hospodáře?. *Obchodněprávní revue*, 2019, č. 11-12, s. 281-286. ISSN: 1803-6554.

JOSKOVÁ, Lucie. Povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře a udržitelnost (ESG). *Obchodněprávní revue*, 2023, č. 4, s. 238-245. ISSN: 1803-6554.

JOSKOVÁ, L. Rozdělení působnosti v rámci kolektivního orgánu a jeho dopad na odpovědnost. *Bulletin advokacie*, 2014, č. 7-8, s. 46-50. ISSN: 1210-6348.

JOSKOVÁ, Lucie. Zásady a pokyny valné hromady a jejich dopad na odpovědnost členů volených orgánů. *Obchodněprávní revue*, 2022, č. 1, s. 14-22. ISSN: 1803-6554.

KŘÍŽ, Radim. Několik poznámek ke zprávě dozorčí rady o výsledcích její činnosti. *Bulletin advokacie*, 2023, č. 5, s. 34-38. ISSN: 1210-6348.

KŘÍŽ, Radim. Statusová otázka právní úpravy působnosti valné hromady akciových společností. *Bulletin advokacie*, 2021, č. 10, s. 23-31. ISSN: 1210-6348.

LASÁK, Jan. Tahle země není pro slabý: vstupní hypotézy minimálního využití derivativních žalob. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 3, s. 77-80. ISSN 1803-6554.

LASÁK, Jan. Ve jménu korporace: derivativní žaloby vůči členům statutárního orgánu. *Obchodněprávní revue*, 2010, č. 3, s. 74-81. ISSN 1803-6554.

LIEDER, Jon. The German Supervisory Board on Its Way to Professionalism. Online. *German Law Journal*. 2010. Vol. 11, s. 115-158. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/S2071832200018472>. [cit. dne 2024-02-02].

MELZER, Filip. Dispozitivní a kogentní normy v novém občanském zákoníku. *Právní rozhledy*, 2013, č. 7, s. 253-260. ISSN: 1210-6410.

- NÁHLOVSKÁ, Lenka. Význam etického kodexu pro trestněprávní compliance. *Bulletin advokacie*, 2019, č. 12, s. 34-41. ISSN: 1210-6348.
- OSWALDOVÁ, Michaela. Svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. *Ad Notam*, 2016, č. 2, s. 10-15. ISSN: 1211-0558.
- PELIKÁN, Robert; MRÁZKOVÁ, Tereza. Účastenství v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. *Právní rozhledy*, 2021, č. 6, s. 191-197. ISSN 1210-6410.
- PELIKÁN, Robert. Kogentní a dispozitivní ustanovení v novém zákonu o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2012, č. 9, s. 246-250. ISSN: 1803-6554.
- PIETRZAK, Marzena. The supervisory board as an instrument of internal corporate governance in a limited liability company. Online. *Business Administration Quarterly / Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie*, 2021, Vol 59(2), s. 59-72. Dostupné z: <https://doi.org/10.33119/KNoP.2021.59.2.5>. [cit. dne 2024-03-11].
- PIHERA, Vlastimil. Glosa k problematice tzv. souběhů. *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 6, s. 172-175. ISSN: 1803-6554.
- PINIOR, Piotr. New Provisions on Supervisory Board under Polish Commercial Companies Code. Online. *Pravny Obzor*, vol. 105, no. Special Issue, 2022, s. 44-59. Dostupné z: <https://doi.org/10.31577/pravnyobzor.specialissue.2022.04>. [cit. dne 2024-03-20].
- PRZECZEK, Michal. Aktivní legitimace k podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. *Obchodněprávní revue*, 2023, č. 3, s. 169-173. ISSN 1803-6554.
- ROTT, Peter. Directors' Duties and Corporate Social Responsibility under German Law – Is Tort Law Litigation Changing the Picture. Online. *Nordic Journal of Commercial Law*, 2017, vol. 1, s. 10-27. Dostupné z: <https://doi.org/10.5278/ojs.njcl.v0i1.1979>. [cit. dne 2024-03-08].
- SADECKÝ, Lukáš. Institut protestu v kapitálové společnosti po novele zákona o obchodních korporacích. *Ad Notam*, 2020, č. 1, s. 8-10. ISSN: 1211-0558.
- SIEPELT, Stefan; PÜTZ, Lasse. Die Compliance-Verantwortung des Aufsichtsrats. *CCZ*. 2018. s. 80-81. ISSN: 1865-3952.
- ŠTENGLOVÁ, Ivana. Střet zájmů člena statutárního orgánu kapitálové obchodní korporace ve vazbě na principy corporate governance. *Bulletin advokacie*, 2019, č. 11, s. 29-35. ISSN: 1210-6348.
- ŠUK, Petr. Kogentnost a dispozitivita korporátního práva – hledání hranic. *Ad Notam*, 2019, č. 3, s. 3-12. ISSN: 1211-0558.
- TIPURIĆ, Darko; TUŠEK, Boris; FILIPOVIĆ, Davor. Internal and External Supervisory Mechanisms in Corporate Governance. Online. *South East European Journal of Economics and Business*, 2009, Vol. 4, No. 2, s. 57-70. Dostupné z: <https://doi.org/10.2478/v10033-009-0015-2>. [cit. dne 2024-03-06].
- TÜNGLER, Grit. Anglo-American Board of Directors and the German Supervisory Board - Marionettes in a Puppet Theatre of Corporate Governance or Efficient Controlling Devices. Online. *Bond Law Review*, 2000, vol. 12, no. 2, s. 228-269. Dostupné z: <https://doi.org/10.53300/001c.5364>. [cit. dne 2024-03-18].
- VUTT, Andres; VUTT, Margit. Duties and Liability of the Members of the Supervisory Board of Limited Companies in Estonia. Online. *Juridica International*, 2017, vol. 26, 66-75. Dostupné z: <https://doi.org/10.12697/JI.2017.26.07>. [cit. dne 2024-02-11].

2. Seznam použitých internetových zdrojů

ARNOLD, Michael; BINGEL, Adrian; CARL, Peter Steffen. *Gremienkommunikation: Der Aufsichtsrat im digitalen Zeitalter*. Online. Gleiss Lutz Hootz Hirsch PartmbB Rechtsanwälte, Steuerberater, 2022. Dostupné z: https://www.gleisslutz.com/Gleiss_Lutz_Studie_Gremienkommunikation_2022.pdf. [cit. dne 2024-02-14]

CZECH INSTITUTE OF DIRECTORS, DELLOITTE. *Kodex správy a řízení společnosti ČR 2018*. 9/2018. Dostupné z: <https://mfc.cz/cs/o-ministerstvu/odborne-studie-a-vyzkumy/2019/kodex-spravy-a-rizeni-spolecnosti-cr-201-34812>. [cit. 2024-03-13]

HOPT, Klaus J. The German Law of and Experience with the Supervisory Board. Online. *European Corporate Governance Institute (ECGI) - Law Working Paper No. 305/2016*, 22 s. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2722702>. [cit. dne 2024-03-22].

PETRO, Greg. Gen Z Is Emerging As The Sustainability Generation. Online. *Forbes*. 2021. ISSN 2609-1445. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/gregpetro/2021/04/30/gen-z-is-emerging-as-the-sustainability-generation/>. [cit. 2024-03-07].

VONDRÁČKOVÁ, Pavlína. *Státní dohled nad finanční činností*. Online, disertační práce. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2015. s. 44-94. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/80444/140046220.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. [cit. dne 2024-03-11]

3. Seznam použitých právních předpisů

Tuzemské právní předpisy

Zákon č. 58/1906 Ř. z., o společnostech s omezeným ručením

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony

Zahraniční právní předpisy

NĚMECKO: Aktiengesetz vom 6. September 1965 (BGBl. I S. 1089), das zuletzt durch Artikel 13 des Gesetzes vom 11. Dezember 2023 (BGBl. 2023 I Nr. 354) geändert worden ist

NĚMECKO: Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung vom 20. April 1892 (RGBl. S. 477), das zuletzt durch durch Artikel 9 des Gesetzes vom 22. Februar 2023 (BGBl. 2023 I Nr. 51) geändert worden ist

RAKOUSKO: Bundesgesetz betreffend die Ergänzung des Schweizerischen Zivilgesetzbuches (Fünfter Teil: Obligationenrecht) vom 30. März 1911 (stand am 1. Januar 2024)

ŠVÝCARSKO: Gesetz vom 6. März 1906 über Gesellschaften mit beschränkter Haftung (RGBl. Nr. 58/1906), das zuletzt durch das Gesetz vom 30. 12. 2023 (BGBl. I Nr. 179/2023) geändert worden ist

POLSKO: Kodeks spółek handlowych z dnia 15 września 2000 r. Dz.U. 2024 poz. 96

4. Seznam použité judikatury

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 6. 2007, sp. zn. 21 Cdo 612/2006

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4276/2009

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 4. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2363/2011

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 10. 2015, sp. zn. 29 Cdo 250/2015

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 7. 2018, sp. zn. 29 Cdo 3770/2016

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2019, sp. zn. 27 Cdo 2724/2017

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 9. 2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2019, sp. zn. 27 Cdo 90/2019

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 1. 2020, sp. zn. 27 Cdo 1209/2018

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 15.4.2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 10. 2022, sp. zn. 31 Cdo 1640/2022

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 11. 2023, sp. zn. 27 Cdo 287/2023

Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 16. 3. 2023, sp. zn. 5 Cmo 22/2023

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2023, sp. zn. 7 Cmo 150/2022

Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 1. 2016, sp. zn. Cpjn 204/2015

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 3. 2005, sp. zn. 8 Tdo 124/2005

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. 2. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4223/2007

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2287/2010

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 10. 2015, sp. zn. 29 Cdo 3860/2015
Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. 12. 2015, sp. zn. 29 Cdo 4384/2015
Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 5. 2018, sp. zn. 27 Cdo 1532/2017
Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 2. 2019, sp. zn. 5 Tdo 1552/2018
Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 10. 2019, sp. zn. 27 Cdo 5003/2017-II
Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30.1.2020, sp. zn. 27 Cdo 481/2019
Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2453/2021
Rozsudek Spolkového soudního dvoru SRN ze dne 21. dubna 1997, sp. zn. II ZR 175/95
Rozsudek Spolkového soudního dvoru SRN ze dne 20. 3. 2018, sp. zn. II ZR 359/16

5. Seznam ostatních zdrojů

Osobní zkušenost s činností dozorčí rady společnosti s ručením omezeným v podobě výkonu funkce člena dozorčí rady společnosti Správa majetku města s.r.o.

Vnitřní kontrolní působnost dozorčí rady společnosti s ručením omezeným a oprávnění jejích členů

Abstrakt

Dozorčí rada je typickým orgánem vnitřní kontroly, s nímž se lze setkat především v organizační struktuře akciových společností. Ve společnosti s ručením omezeným je kontrolní činnost převážně ponechávána na společnících. Vzrůstající složitost obchodního prostředí však vytváří tlak na profesionalizaci činností uvnitř obchodních společností, přičemž jedním z projevů může být i zřizování odborných dozorčích rad ve společnostech s ručením omezeným. I přesto však není v tuzemské odborné literatuře tématu dozorčích rad společností s ručením omezeným a jejich působnosti věnována odpovídající pozornost.

Práce se zaměřuje především na poskytnutí uceleného přehledu vnitřní kontrolní působnosti dozorčí rady společnosti s ručením omezeným, jak z hlediska rozsahu a zaměření kontrolní činnosti, tak z hlediska jejího průběhu. V souvislosti s průběhem kontrolní činnosti je rovněž pozornost věnována vymezení stěžejních oprávnění, kterými je dozorčí rada k výkonu působnosti vybavena, a objasnění podmínek, za nichž je dozorčí rada (resp. její členové) oprávněna jich využít.

V úvodních dvou kapitolách práce je obecně rozebrána kontrolní působnost dozorčí rady a dále je blíže vymezena vnitřní kontrolní působnost, zejména stran zaměření, rozsahu a intenzity kontroly. Vedle uvedeného se druhá kapitola dotýká rovněž procesních otázek výkonu kontrolní působnosti s ohledem na kolektivní povahu dozorčí rady, možnost interní úpravy v rámci společnosti a její limity.

Stěžejní část práce obsažená v kapitolách třetí až páté pojednává o jednotlivých fázích kontrolní činnosti dozorčí rady, tedy o zjišťování skutkového stavu, jeho hodnocení a následném nakládání s výsledky kontroly. V souvislosti s těmito fázemi kontroly jsou pak analyzována i jednotlivá oprávnění, kterými pro výkon kontrolní působnosti dozorčí rada disponuje. Těmi stěžejními jsou právo nahlížet do dokladů společnosti, právo účastnit se valné hromady a svolat ji.

Šestá kapitola se zabývá specifickými oblastmi kontrolní působnosti, jako jsou preventivní kontrola a požadavek souhlasu dozorčí rady k uskutečnění jednání, zvláštní retrospektivní přezkum některých dokladů a působnost dozorčí rady v oblasti řešení konfliktů zájmů.

Klíčová slova: dozorčí rada, vnitřní kontrolní působnost, společnost s ručením omezeným, právo nahlížet do dokladů společnosti

Internal scope of action of the Supervisory Board of a limited liability company and the powers of its members

Abstract

The supervisory board is a typical internal control body, which can be found mainly in the organisational structure of joint-stock companies. In the context of a limited liability company, the control activity is primarily left to the partners. However, the increasing complexity of the business environment creates pressure for the professionalisation of activities within business companies, one of which may be the establishment of professional supervisory boards in limited liability companies. Despite this, the topic of supervisory boards of limited liability companies and their activities has yet to receive adequate attention in the domestic literature.

The thesis focuses primarily on providing a comprehensive overview of the internal control activity of the supervisory board of a limited liability company, both in terms of the scope and focus of the control activity and its process. In connection with the course of control activities, attention is also paid to the definition of the core authorisations with which the supervisory board is equipped to perform its duties and the clarification of the conditions under which the supervisory board (or its members) is authorised to use them.

In the opening two chapters of the thesis, the supervisory authority of the limited liability company's supervisory board is generally discussed, and the internal supervisory authority is further defined in more detail, especially in terms of the focus, scope, and intensity of the inspection. In addition to the above, the second chapter also touches on the procedural issues of exercising supervisory authority regarding the collective nature of the supervisory board, the possibility of internal adjustment within the company, and its limits.

The core part of the work contained in chapters three to five deals with the individual phases of the supervisory board's control activity, i.e., the ascertainment of the facts, their evaluation, and the subsequent handling of the control results. In connection with these phases of control, the individual powers that the supervisory board has for performing control powers are also analysed. The main ones are the right to inspect the company's documents, participate in the general meeting, and call it.

The sixth chapter then discusses specific areas of supervisory competence, such as preventive control, the requirement for the supervisory board's consent to carry out negotiations, a special retrospective review of certain documents, and the supervisory board's competence in resolving conflicts of interest.

Key words: supervisory board, internal control authority, limited liability company, right to inspect company's documents